

The Abdorrahman Boroumand Foundation

احکام و مجازات های اعدام در سال ۲۰۱۰

عفو بین الملل

ترجمة رضا ناصحی

3220 N St NW, Suite 357
Washington, DC 20007

Promoting human rights and democracy in Iran

در دفاع از حقوق بشر و دموکراسی در ایران

یادداشت ناشر

با علم به جبران ناپذیر بودن مجازات اعدام و عدم معصومیت و خطا پذیر بودن قضات، احتمال قتل یک بی گناه حتی در سیستم های قضایی منصفانه زیاد است چه رسد به نظام قضایی جمهوری اسلامی ایران که عملاً از قاضی خدایی در این دنیا ساخته است. بنابر این، با علم به اینکه جامعه حق ارتکاب قتل ندارد و ادیان ابراهیمی قتل یک بی گناه را به هیچ وجهی نمی پذیرند، می توان استفاده از مجازات اعدام را یک بار برای همیشه باطل اعلام کرد.

بنیاد عبدالرحمن برومند

در چهارم فوریه سال ۲۰۱۱، در واکنش به موج اعدام های مخفی و رسمی که در جمهوری اسلامی ایران صورت گرفت و آمار اعدام ها را در سال ۲۰۱۰ میلادی به دست کم ۵۲۸، و تنها در ماه ژانویه سال ۲۰۱۱ به دست کم ۹۵ مورد رساند، جامعه مدافعان حقوق بشر ایران در یک اقدام بی سابقه به تشکیل یک [کمیته بین المللی برای لغو مجازات اعدام](#) پرداخت.

بنیاد عبدالرحمن برومند که از بدو تأسیس [لغو مجازات اعدام](#) را یکی از اهداف اصلی خود قرار داده است، از این ابتکار جمعی استقبال نموده و از آن حمایت کرد.

برای نیل به این هدف اما اعتراض جمعی کافی نیست. مجازات اعدام مسئله اعمال قوه قهریه در یک نظام غیردموکراتیک و غیرمسئول را مطرح می کند، که در آن حداقل موازین و تشریفات حقوقی ضامن یک دادرسی عادلانه فراهم نیست، و جان و مال و حیثیت شهروندان در گرو امیال و خودسری های قضات و دادرسانی است که نه معیار انتصاب و صلاحیتشان روشن است و نه استقلالشان تضمین شده است؛ این مجازات همچنین مسئله جنایت و کیفر در جامعه را به طور کلی مطرح کرده و پیکار برای لغو مجازات اعدام نتیجه بخش نخواهد بود مگر اینکه بحث در مورد جرم و کیفر و نقش بازدارنده مجازات اعدام در سطح وسیعی در کل جامعه مطرح و پیگیری شود.

به همین دلیل نیز در سال ۲۰۱۰ به مناسبت روز جهانی علیه مجازات اعدام، بنیاد برومند مقاله ای در مورد [رشد جرایم مربوط به مواد مخدر](#) منتشر نمود که در آن با استناد به آمار رسمی کشور و اظهارات مقامات مسئول، بر بی فایده بودن این مجازات در مبارزه با جرایم مربوط به مواد مخدر و پیشگیری از این جرایم، تأکید شده است. و همچنین برای تشویق بحث عمومی در مورد مجازات اعدام، بنیاد در سال گذشته [مجازات اعدام، شدیدترین کیفر](#) از انتشارات سازمان عفو بین الملل را، که به تحلیل فواید و مضار مجازات اعدام اختصاص یافته است، به زبان فارسی ترجمه و در اختیار عموم قرار داد.

بنیاد برومند، از اوّل ژانویه تا ۱۰ اکتبر ۲۰۱۱ میلادی، که روز جهانی علیه مجازات اعدام است، گزارش ۴۲۲ مورد اعدام را جمع آوری کرده است. و تنها در ده روز اوّل ماه اکتبر ۲۲ تن در ایران پس از طی مراحل دادرسی، که از منظر حقوق بین الملل ناعادلانه و ناقض حقوق متهم شناخته شده اند، اعدام شده اند. بنیاد روز جهانی مبارزه با مجازات اعدام را مغتنم شمرده و بار دیگر همه اعدام هایی را که در ایران صورت گرفته است شدیداً محکوم می کند.

سازمان عفو بین الملل هر سال در ماه مارس یک گزارش کامل در مورد وضعیت مجازات اعدام در جهان منتشر می کند، گزارشی مشروح از وضعیت مجازات اعدام در همه کشور های دنیا و در قوانین بین الملل. به مناسبت روز جهانی مبارزه علیه اعدام، بنیاد برومند ترجمه فارسی این گزارش را تحت عنوان، "احکام و مجازات های اعدام در سال ۲۰۱۰"، به همه فعالان کمپین مبارزه با مجازات اعدام و دیگر شهروندان کشور تقدیم می کند.

بنیاد عبدالرحمن برومند

واشنگتن، ۱۰ اکتبر ۲۰۱۱ (۱۸ مهرماه ۱۳۹۰)

توضیح

ارقام مندرج در این گزارش، حاصل برآوردی معقولانه از اطلاعاتی است که در دست داشته‌ایم. تأکید می‌کنیم که ارقام واقعی بسیار بیش از این‌هاست. برخی از کشورها، محاکمه‌های منجر به صدور حکم اعدام را آگاهانه پنهان می‌کنند، برخی دیگر، احکام مرگ و موارد اجرای آن را ثبت نمی‌کنند و یا آماری از آن‌ها ارائه نمی‌دهند.

آنجا که پس از نام کشور، نشانه « + » پیش از رقمی آمده است، به معنی برآورد حداقلی عفو بین الملل است. زمانی که پیش از این نشانه، هیچ رقمی ذکر نشده، به معنی آن است که موارد اعدام یا محکومیت به مرگ وجود داشته (بیش از یک مورد)، اما به دست آوردن رقم دقیق امکان‌ناپذیر بوده است.

پیش‌گفتار

عفو بین الملل زمان کوتاهی پس از ایجاد آن در سال ۱۹۶۱، فراخوانی برای منع اعدام زندانیان عقیدتی صادر کرد. با گذر زمان، فعالیت این نهاد علیه مجازات اعدام گسترش یافت. عفو بین الملل، اعدام را کیفری بیرحمانه، غیرانسانی و توهین آمیز می‌داند که حق زندگی را پایمال می‌کند، و با این مجازات در هر شرایط، بدون استثناء مخالف است. عفو بین الملل، صرف نظر از ماهیت و چگونگی جرم ارتكابی، شخصیت مجرم یا روشی که کشورها برای انجام اعدام به کار می‌گیرند، مخالف مجازات اعدام است.

سازمان عفو بین الملل در سال ۱۹۷۷، کمپین جهانی خود را علیه اعدام به راه انداخت. در آن زمان، مجازات اعدام تنها در ۱۶ کشور لغو شده بود. پس از گذشت بیش از ۳۰ سال، ۱۳۹ کشور مجازات مرگ را در عمل و در قانون لغو کردند. هم اکنون ۵۸ کشور مجازات اعدام را لغو نکرده‌اند، و شمار کمتری از آن‌ها هنوز این مجازات را به کار می‌گیرند.

پیشرفت‌هایی که در راه لغو مجازات اعدام، تنها در ده سال گذشته صورت گرفته چشمگیر است. طی این مدت، بیش از ۳۰ کشور به شمار هواداران لغو عملی و قانونی اعدام پیوسته‌اند. این گرایش صعودی در سال ۲۰۱۰ نیز همچنان ادامه داشته است.

در آغاز این سال، در ۱۴ ژانویه، همراه با اعضای عفو بین الملل در مغولستان، جشنی به مناسبت اعلامیه رئیس جمهور مغولستان، البگدوری، در رابطه با تعلیق رسمی احکام مرگ برگزار کردیم. این در کشوری که اعدام به عنوان اسرار دولتی طبقه بندی شده بود و جزئیات مربوط به اجرای آن محرمانه تلقی می‌شد، نخستین مرحله بود. در ماه دسامبر، مجمع عمومی سازمان ملل متحد سومین قطعنامه خود را در رابطه با تعلیق احکام مرگ صادر کرد. این بار تعداد اعضای پشتیبان این قطعنامه بیش از گذشته بود. این قطعنامه با ۱۰۹ رأی موافق، ۴۱ مخالف و ۳۵ ممتنع به تصویب رسید.

کشورهای بوتان، جمهوری کیریباتی، مالدیو، مغولستان و توگو، رأی را که در سال ۲۰۰۸ داده بودند، به موافقت با تعلیق اعدام تغییر دادند. کشورهای کومور، دومینیک، نیجریه، جزایر

سالومون و تایلند در سال ۲۰۱۰ موضع خود را از مخالفت با تعلیق اعدام در سال ۲۰۰۸ به خودداری از شرکت در رأی‌گیری تغییر دادند. باید یادآوری کرد که فدراسیون روسیه و ماداگاسکار مشترکاً پدرخواندگی قطعنامه را به عهده گرفتند. شمار کشورهایایی که در سال ۲۰۱۰ علیه این قطعنامه رأی دادند، به شدت کاهش یافت.

با وجود این پیشرفت‌ها و با وجود این پویایی مثبت، هنوز تا رسیدن به هدف ما، یعنی لغو کامل اعدام، راهی بس دراز در پیش است. کشورهایایی که مجزات اعدام را همچنان نگهداشته‌اند، در دفاع از این مجزات می‌گویند که این کار برطبق قوانین بین‌المللی است و منحصرأ برای جنایات بسیار وخیم در نظر گرفته شده و رویه قضایی‌شان منطبق بر اصول و قوانین بین‌المللی در زمینه محاکمات عادلانه است. اما کردار آنان، آشکارا در تقابل با این ادعاها است.

در بیشتر کشورهایایی که مجزات اعدام از پشتیبانی قدرتمندی برخوردار است، احکام مرگ در محاکماتی ناعادلانه، و اغلب برپایه «اعترافات» صادر می‌شوند که به زور شکنجه اخذ شده‌اند. در غالب کشورهای، مجزات مرگ به طرز نامتناسبی، شامل فقرا، اقلیت‌ها و اعضای برخی گروه‌های نژادی، قومی و مذهبی می‌شود. احکام مرگ در بیشتر کشورهای، برای جرایمی صادر می‌شوند که غیرخشونت‌آمیزند و نمی‌شود آن‌ها را در زمره «جنایات بسیار وخیم» دانست، به ویژه جرایم اقتصادی، جادوگری، کفرگویی، و خلاف‌های مربوط به مواد مخدر یا برخی روابط جنسی میان دو فرد بالغ و رضامند.

اگر قوانین بین‌المللی توسل به اعدام را صریحاً ممنوع نمی‌کنند، کشورهای طرفدار اعدام، در حالی تظاهر به بی‌خبری از قوانین حقوق بشری می‌کنند که این قوانین و نیز ارگان‌های ملل متحد که در زمینه حقوق بشر تخصص دارند، همواره اعلام کرده‌اند که هدف آن‌ها لغو مجزات مرگ است. به همین دلیل، دادگاه جزایی بین‌المللی که اشخاص متهم به جنایات بسیار وخیم را محاکمه می‌کند (جنایات جنگی، جنایت علیه بشریت و نسل‌کشی)، نمی‌تواند احکام مرگ صادر کند.

احکام مرگ و موارد اعدامی که در سال ۲۰۱۰ ثبت شده‌اند، از تحولات اصلی مشاهده شده در این سال یک سنتز ارائه می‌کنند. ما اطلاعات به دست آمده از منابع مختلف، به ویژه آمارهای رسمی (در صورت در دسترس بودن)، سازمان‌های غیردولتی و بین‌دولتی، مدافعان حقوق بشر،

رسانه‌ها و اطلاعات جمع‌آوری شده در محل را گرد آورده‌ایم. اگرچه ما تنها آماری را ذکر کرده‌ایم که با تحقیقات ما تأیید شده‌اند، باید تأکید کنیم که آمار واقعی بسیار بیش از این‌ها بوده است.

عفو بین الملل این گزارش را با این هدف منتشر می‌کند که به کسانی که تلاش می‌کنند تصویری جهانی از اجرای مجازات اعدام به دست آورند اطلاعات ارائه کند، و نیز توجه همگان را به این مجازات که حیثیت و شأن انسان را پایمال می‌کند، جلب نماید.

ما در آستانه ۵۰ سالگی، با تجدید عهدی که در فعالیت برای لغو کامل اعدام داریم، از همه اعضا، جدید و قدیم، دعوت می‌کنیم که با اقدام در مورد مجازات مرگ، و با پیوستن به حرکت جهانی ما که هدفش آزاد کردن جهان از این مجازات، که خشن‌ترین، غیرانسانی‌ترین و توهین‌آمیزترین مجازات‌هاست، این سالگرد را جشن بگیرند.

سالیل شتی

دبیر کل

اجرای مجازات اعدام در سال ۲۰۱۰ : اوضاع جهانی

ارقام

در سال ۲۰۱۰، دست کم ۲۳ کشور دست به اعدام زده‌اند، یعنی چهار کشور بیشتر از سال ۲۰۰۹، سالی که در طی آن از زمانی که عفو بین الملل آغاز به شمارش موارد اعدام کرده است، تعداد کشورهایی که اعدام می‌کردند، در پایین‌ترین حد بود¹.

در کشورهای افغانستان، امارات متحده عربی، اندونزی، مغولستان، پاکستان، و در سنت کیت و نویس، هیچ اعدامی صورت نگرفته است، با اینکه در سال‌های ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ شاهد اعدام در این کشورها بوده‌ایم. در عوض، در دولت خودگردان فلسطین²، بحرین، بلاروس، گینه استوایی، سومالی و تایوان، پس از یک دوران توقف، در سال ۲۰۱۰ همه این کشورها دست کم یک مورد اعدام داشته‌اند.

در سال ۲۰۱۰ دست کم ۵۲۷ نفر اعدام شده‌اند. این آمار، شامل هزاران مورد اعدام که در سال پیش از آن در چین به اجرا گذاشته شد، نمی‌شود. عفو بین الملل در سال ۲۰۱۰ تصمیم گرفت که ارقام حداقلی اعدام‌ها در کشور چین را منتشر نکند، چرا که این نوع آمار در این کشور، به عنوان اسرار دولتی طبقه‌بندی می‌شود. عفو بین الملل ترجیح داد که از چین بخواهد تا هر ساله آمار احکام مرگ و موارد اعدام را منتشر کند تا نشان دهد، چنانکه ادعا می‌کند، شمار اعدام‌ها کاهش یافته است.

¹ - طبق اطلاعاتی که به عفو بین الملل رسیده، طی سال ۲۰۰۹، چهار نفر در عمان اعدام شده‌اند. عفو بین الملل در زمان انتشار «احکام مرگ و اعدام‌های صورت گرفته در سال ۲۰۰۹» در مارس ۲۰۱۰، اطلاعی از این اعدام‌ها نداشت. (index AI :ACT 50/001/2010)

²² - توسط حکومت نوافکتوی حماس در نوار غزه.

اعدام های اخیر در سال ۲۰۱۰

عربستان سعودی (+۲۷)، دولت خودگردان فلسطین (۵)، بحرین (۱)، بنگلادش (+۹)، بلاروس (۲)، بوتسوانا (۱)، چین (چندین هزار)، کره شمالی (+۶۰)، مصر (۴)، ایالات متحده امریکا (۴۶)، گینه استوایی (۴)، عراق (+۱)، ایران (+۲۵۲)، ژاپن (۲)، لیبی (+۱۸)، مالزی (+۱)، سنگاپور (+)، سومالی (+۸)، سودان (+۶)، سوریه (+۱۷)، تایوان (۴)، ویتنام (+)، یمن (+۵۳).

در سال ۲۰۱۰، دست کم ۲۰۲۴ حکم جدید مرگ در ۶۷ کشور صادر شده است. این تعداد حداقلی، بر اساس تحقیقات ما، پایین ترین میزان است.

احکام اعدام ثبت شده در سال ۲۰۱۰

افغانستان (+۱۰۰)، الجزایر (+۱۳۰)، عربستان سعودی (+۳۴)، دولت خودگردان فلسطین (+۱۱)، باهاماس (+۵)، بحرین (۱)، بنگلادش (+۳۲)، بارباد (۱)، بلاروس (۳)، بنین (+۱)، برونی دارالسلام (+)، بورکینا فاسو (+۱)، کامرون (+)، چین (+)، کره شمالی (+)، کره جنوبی (۴)، مصر (۱۸۵)، امارات متحده عربی (+۲۸)، ایالات متحده امریکا (+۱۱۰)، اتیوپی (+۵)، گامبیا (۱۳)، غنا (۱۷)، گواتمالا (۱)، گینه استوایی (۴)، گویان (+۱)، هندوستان (+۱۰۵)، اندونزی (+۷)، عراق (+۲۷۹)، ایران (+)، جامبیک (۴)، ژاپن (۱۴)، اردن (۹)، کنیا (+۵)، کویت (+۳)، لائوس (۴)، لبنان (+۱۲)، لیبیا (۱۱)، لیبی (+)، ماداگاسکار (+۲)، مالزی (+۱۱۴)، مالاوی (۲)، مالدیو (۱)، مالی (+۱۴)، مراکش/صحرای غربی (۴)، موریتانی (+۱۶)، میانمار (۲)، نیجریه (+۱۵۱)، اوگاندا (+۵)، پاکستان (۳۶۵)، جمهوری افریقای مرکزی (۱۴)، جمهوری دموکراتیک کنگو (+)، سیرالئون (۱)، سنگاپور (+۸)، سومالی (+۸)، سودان (+۱۰)، سری لانکا (+)، سوریه (+۱۰)، تایوان (۹)، تانزانیا (+۵)، چاد (۱)، تایلند (+۷)، ترینیتی-توباگو (+)، تونس (+۲۲)، ویتنام (+۳۴)، یمن (+۲۷)، زامبیا (۳۵)، زیمبابوه (۸).

در سال ۲۰۱۰، دست کم ۱۷۸۳۳ زندانی در جهان زیر حکم اعدام اند. این آمار حداقلی، بر اساس پاره‌ای از داده‌ها فراهم شده که در اختیار عفو بین الملل است.

روش‌هایی که در سال ۲۰۱۰ برای اجرای اعدام به کار گرفته شده، عبارتند از: گردن زدن (عربستان سعودی)، صندلی الکتریکی (امریکا)، دار زدن (بنگلادش، کره شمالی، مصر، عراق، ایران، ژاپن، مالزی، سنگاپور، سودان، سوریه)، تزریق مرگزا (چین، امریکا)، تیرباران (فلسطین، بحرین، بلاروس، چین، کره شمالی، گینه استوایی، سومالی، تایوان، امریکا، ویتنام، یمن).

اگرچه احکام تازه‌ای در مورد اعدام از طریق سنگسار در ایران، دولت بوجی، نیجریه و پاکستان صادر شده است، اما هیچ اطلاعی از اعدام قضایی از راه سنگسار در دست نیست. در پایان سال، دست کم ۱۰ زن و ۴ مرد زیر حکم سنگسار به سر می‌برند.

طبق اطلاع عفو بین الملل، در کشورهای کره شمالی، ایران و عربستان سعودی، اعدام‌هایی در ملاء عام صورت گرفته است.

در سال ۲۰۱۰، فقط شمار اندکی از کشورها آمار رسمی از اجرای احکام اعدام ارائه می‌دهند. مجازات مرگ در کشورهای بلاروس، چین و مغولستان همچنان در زمره «اسرار دولتی» طبقه‌بندی می‌شوند. از کره شمالی، مالزی و سنگاپور، اطلاعات اندکی در دست است. در ویتنام، افشای اطلاعات مربوط به اعدام را قانون منع می‌کند. در چندین کشور، به ویژه بلاروس، بوتسوانا، مصر و ژاپن، تاریخ و ساعت اعدام را نه به محکوم اطلاع می‌دهند و نه به خانواده و نه به وکیل او. افزون بر این، در بلاروس، بوتسوانا و ویتنام، جسد زندانی اعدام شده را تحویل خانواده‌اش نمی‌دهند.

طبق اطلاع عفو بین الملل، کشورهای زیر محکومان به مرگ را بخشوده‌اند یا محکومیت‌شان را بدل به حبس کرده‌اند: الجزایر، عربستان سعودی، بنگلادش، کامرون، کوبا، مصر، امریکا، هند، کویت، لیبی، مازو، نیجریه، سودان، سوریه، تایلند، ترینیتی-توباگو، ویتنام، یمن و زامبیا. در ایالات متحده، یک محکوم به مرگ، بیگناه شناخته شد.

در راه لغو جهانی مجازات مرگ

در پایان سال ۲۰۱۰، وجود گرایش به لغو مجازات مرگ در سطح جهان، جای تردید نیست. در حالی که در سال‌های میانی دهه ۱۹۹۰، طبق اطلاع عفو بین الملل دست کم هر ساله ۴۰ کشور دست به اعدام می‌زدند، در اوایل قرن بیست و یکم شمار این کشورها به طور متوسط به ۳۰ کشور رسید. در سال‌های اخیر، طبق اطلاعات گرد آمده، ۲۵ کشور در سال ۲۰۰۸، محکومان به مرگ را اعدام کرده‌اند، یعنی کمترین تعدادی که عفو بین الملل تا آن زمان شمارش کرده است، در حالی که در سال ۲۰۰۹، به ۱۹ کشور کاهش یافته است. در سال ۲۰۱۰، طبق اطلاعاتی که عفو بین الملل در دست دارد، ۲۳ کشور دست به اعدام زده‌اند. طی ده سال گذشته، شمار کشورهایی که مجازات اعدام را قانوناً یا عملاً لغو کرده‌اند، به نحو چشمگیری افزایش یافته و از ۱۰۸ کشور در سال ۲۰۰۰ به ۱۳۹ کشور در این اواخر رسیده است.

گرایش به لغو اعدام در سطح جهان و سازمان‌های بین‌حکومتی

- در سال ۲۰۱۰، چهار کشور از کشورهای گروه جی ۲۰ (G20) دست به اعدام زده‌اند: عربستان سعودی، چین، امریکا و ژاپن.
- ۳۶ کشور از ۵۳ کشور عضو اتحادیه افریقا اعدام را قانوناً یا عملاً لغو کرده‌اند.
- ۴ کشور از ۵۳ کشور عضو کامنولث (Commonwealth)، در سال ۲۰۱۰ مجازات اعدام داشته‌اند: بنگلادش، بوتسوانا، مالزی و سنگاپور. ۱۱۰۰۰ زندانی در کشورهای کامنولث، زیر حکم اعدام به سر می‌برند.
- ۳ کشور از ۱۰ کشور عضو اتحاد ملت‌های آسیای جنوب شرقی، در سال ۲۰۱۰ دست به اعدام زده‌اند.
- ۲۱ کشور از ۱۹۲ کشور عضو سازمان ملل متحد، در سال ۲۰۱۰ اعدام داشته‌اند.

گابون، کشور دیگری است که در سال ۲۰۱۰، مجازات اعدام را از قوانین خود حذف کرده است. در پایان همین سال، لایحه لغو مجازات اعدام در پارلمان‌های کره جنوبی، لبنان، مالی و مغولستان در انتظار تصویب اند. آیین کیفری ایران، که در سال ۲۰۰۹ به شورای نگهبان تسلیم شد، در پایان سال ۲۰۱۰ در دست بررسی است. ظاهراً قانون سنگسار در این طرح پیش‌بینی نشده است.

پارلمان مغولستان در پایان سال ۲۰۱۰، لایحه قانونی درباره پذیرش دومین پروتکل اختیاری میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی را مورد بررسی قرار داد. در ۶ دسامبر، قیرقیزستان به این پروتکل پیوست که هدفش لغو مجازات اعدام است. بدین ترتیب، این کشور هفتاد و سومین کشوری است که عضو این پروتکل می‌شود.

دو کشور که مجازات اعدام را لغو کرده بودند، مخالفت با این کیفر را در قانون اساسی خود گنجانده‌اند. پیش از این، قانون اساسی ۱۹۹۲ آنگولا که اعدام را ممنوع کرده بود، در سال ۲۰۱۰، این ممنوعیت را با ماده ۵۹ قانون اساسی جدید مستحکم ساخت. پارلمان جیبوتی در ۱۴ آوریل سال ۲۰۱۰، با اصلاح قانون اساسی، مجازات اعدام را لغو کرد.

در سال ۲۰۱۰ پیشرفت‌های چشمگیری در جهت محدود ساختن توسل به این کیفر، حتا در کشورهایی که مجازات اعدام هنوز از پشتیبانی قدرتمندی برخوردار است، مشاهده می‌شود. در ۲۰ مارس، در بنگلادش صدور الزامی حکم اعدام، بدون در نظر گرفتن وضعیت شخصی متهم یا شرایط حاکم بر وقوع جرم، مخالف قانون اساسی شناخته شد. در ۳۰ ژوئیه، دادگاه استیناف کنیا با رأی تاریخی خود اعلام کرد که صدور الزامی حکم اعدام برای قتل نفس «با روح و نص قانون اساسی همخوانی ندارد». در اکتبر سال ۲۰۱۰، پارلمان گویان قانونی را به تصویب رساند که صدور الزامی حکم اعدام برای قتل نفس را لغو می‌کند. کمیته حقوق بشر در ۱۰ مارس اعلام کرد که زامبیا با صدور الزامی حکم اعدام در مورد پرونده مانگوامبوتو کیوه پتر موامبا س. زامبی³، تعهدات بین المللی خود را در زمینه حقوق بشر، به عنوان عضو میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، نقض کرده است. کمیته حقوق بشر بارها متذکر شد که محکومیت به اعدام به طور الزامی و اتوماتیک، محروم کردن خودسرانه از حق زندگی است و بند ۱ از ماده ۶ میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی را نقض می‌کند، چرا که حکم مرگ در شرایطی صادر شده که امکان در نظر گرفتن وضعیت شخصی متهم یا شرایط حاکم بر وقوع جرم فراهم نبوده است. افزون بر این، طبق نظر کمیته حقوق بشر، در این پرونده زامبیا با عدم رعایت تضمین‌های لازم برای عادلانه بودن محاکمه، حق متهم را در برخورداری از محاکمه عادلانه و حق او را در برابر شکنجه، رفتارها یا مجازات‌های خشن، غیرانسانی یا توهین آمیز، نقض کرده است.

³ - نگاه کنید به سند سازمان ملل: CCPR/C/98/D/1520/2006

در دسامبر ۲۰۱۰، مجمع عمومی سازمان ملل متحد در نشستی با شرکت کلیه اعضا، سومین قطعنامه برای تعلیق جهانی مجازات مرگ را به تصویب رساند. این قطعنامه که با ۱۰۹ رأی موافق، ۴۱ رأی مخالف و ۳۵ ممتنع تصویب شد، با تأیید قطعنامه‌های پیشین ۶۲/۱۴۹ و ۶۳/۱۶۸ مجمع عمومی ملل متحد، از کشورها خواست: که اصول بین‌المللی‌ای را که تضمین‌هایی را برای حفاظت از حقوق اشخاص محکوم به مرگ پیش‌بینی کرده‌اند، رعایت کنند، به ویژه اصول حداقلی که در ضمیمه قطعنامه ۵۰۹۸۴ مورخ ۲۵ می ۱۹۸۴ شورای اقتصادی و اجتماعی آمده است، و اطلاعات مربوطه را در اختیار دبیر کل بگذارند؛ اطلاعات دقیقی از اجرای احکام اعدام فراهم نمایند تا مباحثات احتمالی در سطح کشور درباره اعدام، با آگاهی از موضوع و به صورت شفاف جریان یابد؛ صدور احکام اعدام را به تدریج محدودتر کنند و از شمار جرایم مستوجب اعدام بکاهند؛ اجرای مجازات اعدام را تا رسیدن به لغو کامل آن، به حالت تعلیق درآورند. این قطعنامه، کشورهایی را که مجازات مرگ در آن‌ها لغو شده است، متعهد می‌سازد که بار دیگر آن را بازنگردانند و از آنان می‌خواهد که تجربه‌های خود را در این زمینه با دیگران در میان گذارند. در پایان، در این قطعنامه آمده است که دبیر کل در جریان شست و هفتمین اجلاس مجمع عمومی در سال ۲۰۱۲، از به اجرا درآمدن توصیه‌های این قطعنامه گزارشی فراهم نماید و مسئله لغو مجازات مرگ بار دیگر در جریان اجلاس ۲۰۱۲ مجمع عمومی ملل متحد مورد بحث قرار گیرد.

شمار کشورهایی که از قطعنامه سال ۲۰۱۰ پشتیبانی کردند، بیشتر از زمان رأی به قطعنامه ۲۰۰۸ بود. کشورهای بوتان، جمهوری کیریباتی، مالدیو، مغولستان و توگو رأی خود را در رابطه با قطعنامه سال ۲۰۰۸ تغییر دادند و طرفدار تعلیق اعدام‌ها شدند. کشورهای کومور، دومینیک، نیجریه، جزایر سالامون و تایلند موضع خود را از مخالفت با قطعنامه سال ۲۰۰۸ به رأی ممتنع در سال ۲۰۱۰ عوض کردند. باید یادآور شد که فدراسیون روسیه و ماداگاسکار برای نخستین بار مشترکا ابتکار قطعنامه را به عهده گرفتند. تعداد مخالفان قطعنامه به نحو چشمگیری کاهش یافت که نشان دهنده سیر نزولی مخالفت با اعدام در سطح جهانی است.

گزارش سال ۲۰۱۰ ملل متحد در باره اعدام

در سال ۲۰۱۰، درباره مجازات اعدام سه گزارش به ارگان های ملل متحد تسلیم شد، که نشانه دلنگرانی سازمان ملل نسبت به اجرای مجازات اعدام در سطح جهان و تحول به سمت لغو این مجازات است. یکی از این گزارش ها توسط دبیر کل سازمان ملل تدوین شده و به قطعنامه پیشین درباره به اجرا گذاشتن تعلیق اعدام می پردازد. این گزارش در ماه نوامبر توسط سومین کمیسیون مجمع عمومی ملل متحد مورد بررسی قرار گرفت و تصویب شد.⁴ در ماه مه سال ۲۰۱۰، هشتمین گزارش پنجساله درباره اعدام و به اجرا گذاشتن تضمین ها برای حفاظت از حقوق اشخاص محکوم به مرگ⁵، به کمیسیون جلوگیری از جنایت و عدالت کیفری، به مناسبت نوزدهمین اجلاس آن، تسلیم گردید. سرانجام اینکه، در سپتامبر ۲۰۱۰، در جریان پانزدهمین اجلاس شورای حقوق بشر، بنا بر تصمیمی که شورا از پیش گرفته بود گزارشی ارائه شد.⁶ هدف این گزارش پیگیری فعالیت هایی بود که توسط کمیسیون حقوق بشر درباره برخی مسائل ویژه در این زمینه، از پیش آغاز شده بود. این گزارش ها در نتیجه گیری خود با تأکید بر گرایش جهانی به سوی لغو اعدام، کشورهای را که هنوز دست به اعدام می زنند فرامی خوانند که ممنوعیت جهانی توسل به اعدام را رعایت کنند و تضمین هایی را که برای حفاظت از حقوق اشخاص محکوم به مرگ پیش بینی شده، محترم شمارند.

ارگان های منطقه ای-دولتی نیز به تقویت این حرکت جهانی در جهت لغو اعدام ادامه دادند. در طی ۱۲ تا ۱۵ آوریل ۲۰۱۰، کمیسیون افریقایی حقوق بشر و حقوق خلق ها، دومین کنفرانس منطقه ای را درباره مجازات اعدام در افریقای شمالی و غربی برگزار کرد و تدوین یک پروتکل اختیاری برای منشور افریقایی حقوق بشر و حقوق خلق ها را درباره مجازات اعدام پیش نهاد. در ژوئن سال ۲۰۱۰، این نهاد افریقایی برای جلوگیری از اینکه فرمانداران ایالات نیجریه تا زمانی که استشهاد بیش از ۸۰۰ محکوم به اعدام بررسی نشود، بار دیگر به سیاست اعدام در کشور بازنگردد، حکمی صادر کرد (نگاه کنید به تحولات برحسب منطقه در افریقای جنوب صحرا).

به مناسبت روز جهانی علیه اعدام، پارلمان اروپا قطعنامه هایی علیه اجرای مجازات مرگ تصویب نمود. اجلاس پارلمانی سازمان امنیت و همکاری اروپا در ژوئیه سال ۲۰۱۰ نیز در جریان نوزدهمین نشست خود به همین نحو اقدام کرد.

⁴ - نگاه کنید به سند سازمان ملل: A/65/280

⁵ - نگاه کنید به سند سازمان ملل: E/2010/10

⁶ - نگاه کنید به سند سازمان ملل: A/HRC/15/19

در ۷ اکتبر ۲۰۱۰، دولت اسپانیا کمیسیون بین المللی علیه اعدام را تأسیس کرد که هدفش به ویژه لغو اعدام در جهان و به تعلیق درآوردن اجرای آن در سطح جهان بود.

کشورهای مخالف لغو اعدام: نقض اصول و قوانین بین المللی

کشورهایی که لغو مجزات اعدام را به تعویق می اندازند یا از لغو آن جلوگیری می کنند:

لغو مجزات اعدام همواره در حال پیشرفت است، اما کشورهای مخالف لغو این مجزات، همچنان ادعا می کنند که مسئولانه و هماهنگ با نه تنها افکار عمومی در کشورشان، بلکه مطابق با قوانین بین المللی عمل می کنند. در سال ۲۰۱۰، کشورهای مخالف لغو اعدام با ادعای اینکه این مجزات در کشورشان فقط برای «جنایات بسیار وخیم» در نظر گرفته شده و احکام مرگ در جریان یک دادرسی قانونی، مطابق با ماده ۶ میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی صادر می شود، همچنان به توجیه مجزات اعدام ادامه داده اند.

بررسی ادواری جهانی

بررسی ادواری جهانی یکی از سازوکارهای شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد است که در چارچوب آن، هر چهار سال، نحوه انجام تعهدات و وظایف هر یک از ۱۹۲ کشور عضو سازمان ملل، در زمینه حقوق بشر ارزیابی می شود. این سازوکار به صورت تعاونی است و بر اطلاعات موثق و عینی تکیه دارد و با همه کشورهای به یکسان رفتار می کند. این ارزیابی ها توسط گروه کار شورای حقوق بشر انجام می شود که از سوی بررسی ادواری جهانی تعیین شده است. این ارزیابی ها عبارت است از یک گفتگوی تعاملی میان کشور مورد بررسی و سایر کشورها. کشورها در جریان کار خود می توانند موضوع های نگران کننده و پرسش های خود را مطرح کنند و توصیه های عملی به کشور مربوطه ارائه دهند. کلیه کشورهای عضو سازمان ملل، چه از اعضای شورای حقوق بشر باشند و چه ناظر در شورا، می توانند در این گفتگوی تعاملی شرکت کنند. سازمان های غیردولتی می توانند در نشست های گروه کار حضور یابند، اما حق مداخله ندارند. مسئله مجزات اعدام همواره در جریان ارزیابی از کشورهای مخالف لغو اعدام مطرح می شود. بررسی ادواری جهانی یکی از چارچوب هایی است که در آن، این کشورها تلاش می ورزند با استناد به قوانین بین المللی، به کار بردن مجزات اعدام را توجیه نمایند.

میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی که در سال ۱۹۶۶ به تصویب مجمع عمومی رسید، محدودیت های دست یازیدن به اعدام را مشخص می کند و معیارهایی حفاظتی برمی شمرد که باید در جریان صدور احکام مرگ در نظر گرفته شوند. در بند ۱ ماده ۶ آمده است: «حق زندگی از حقوق ذاتی شخص انسان است» و در بند ۲ مشخص می سازد که «در کشورهایی که مجازات اعدام لغو نشده صدور حکم اعدام جایز نیست مگر در مورد جنایات بسیار وخیم...».

هرچند که این میثاق دست یازیدن به اعدام را به صراحت ممنوع نکرده است، با وجود این، در بند ۶ ماده ۶ این میثاق آشکارا گفته شده: «هیچ یک از مقررات این ماده برای تأخیر یا منع الغاء مجازات اعدام از طرف دولت های طرف این میثاق قابل استناد نیست.» کمیته حقوق بشر ملل متحد در ملاحظاتی کلی اعلام کرد که «به طور کلی، لغو اعدام در این ماده [ماده ۶] به این شکل که این لغو کردن را مطلوب دانسته» آمده است و اینکه «کلیه اقداماتی که برای لغو اعدام انجام گرفته، باید به عنوان پیشرفتهایی در جهت برخورداری از حق حیات در نظر گرفته شود».⁷ کشورهای موافق مجازات مرگ، با استناد به ماده ۶ میثاق برای توجیه این مجازات، به نادیده گرفتن ماده ۶ بسنده نمیکنند، بلکه موضوع و هدف این ماده را زیر پا میگذارند.

مجازات مرگ فقط برای «وخیمترین جنایات»

بسیاری از کشورهای طرفدار این مجازات، همچنان به صدور احکام مرگ ادامه می دهند و کسانی را به جرم جنایاتی که براساس قوانین بین المللی «به درجه وخیمترین جنایات» نمی رسند، اعدام می کنند. محدود شدن این مجازات به «جنایات بسیار وخیم»، طبق تفسیری که از بند ۲ ماده ۶ میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی شده است، به جنایاتی استناد می کند که پیامدهایی مرگبار یا بسیار وخیم دارند. کمیته حقوق بشر سازمان ملل متحد اعلام کرده است که از نظر این کمیته «اصطلاح "جنایات بسیار وخیم" را باید با چنان محدودیتی تعبیر کرد که مجازات اعدام کیفری کاملاً استثنائی باشد».⁸

از این پس، تعریف «جنایات بسیار وخیم» تدقیق شد. در ضمانت های حمایت از حقوق اشخاص محکوم به مرگ (ضمانت ها) که شورای اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد آن را در سال

⁷- ملاحظت کلی ردیف ۶ درباره ماده ۶ میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، مصوب ۲۷ جولای ۱۹۸۲، §6.

⁸- ملاحظت کلی ردیف ۶ درباره ماده ۶ میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، مصوب ۲۷ جولای ۱۹۸۲، §7.

۱۹۸۴ تصویب کرد و به اتفاق آرا به تأیید مجمع عمومی رسید، آمده است که «مجازات اعدام فقط برای جنایات بسیار وخیم است و بس. یعنی دست کم برای جنایات عمده‌ای که پیامدهای مرگبار یا به شدت وخیم داشته باشد».

کمیته حقوق بشر نوع جنایاتی را که نباید منجر به اعدام شود، مشخص کرد، به ویژه جرایم مالی غیر خشونت‌آمیز، مناسک مذهبی، ابراز عقیده بدون خشونت^۹، «روابط جنسی مرضی‌الطرفین میان اشخاص بالغ^{۱۰}» را مشخص ساخت و کشورها را متعهد نمود که احکام مرگ را به صورت الزامی صادر نکنند^{۱۱}.

این کمیته اعلام کرد که تخلفات زیر بنا به تعریف میثاق، جزو مقوله «جنایات بسیار وخیم» محسوب نشوند: جرایم اقتصادی^{۱۲}، به ویژه سوء استفاده مالی توسط مأموران دولتی^{۱۳}، نقض قوانین مربوط به مواد مخدر^{۱۴}، تخلفات سیاسی^{۱۵}، دزدی^{۱۶}، آدم‌ربایی که منجر به مرگ فرد نشده^{۱۷}، و «کفرگویی، تکرار دوباره عمل همجنس‌گرایانه، روابط جنسی نامشروع [...] و سرقت همراه با اعمال زور^{۱۸}». افزون بر این، کمیته نگرانی خود را در مورد صدور احکام مرگ برای یک سلسله از جرایمی که به صورت مبهم و ذهنی تعرف شده‌اند، ابراز کرد، از قبیل: اقدام علیه امنیت داخلی یا خارجی و جرایمی که ماهیت سیاسی دارند^{۱۹}.

گزارشگر ویژه اعدام‌های فراقضایی، شتابزده یا خودسرانه، اعلام داشت که باید مجازات مرگ برای جرایم اقتصادی و برای نقض قوانین مربوط به مواد مخدر را حذف کرد. او گفت که «برای جرایم اقتصادی و سایر جرایمی که قربانی بر جای نمی‌گذارند، یا برای اقدامات سیاسی یا مذهبی، از جمله خیانت، جاسوسی و سایر جرایمی که به صورت مبهمی تعریف شده‌اند و معمولاً از آن‌ها

^۹ - قطعنامه‌های ۱۹۹۹/۶۱، و ۲۰۰۴، ۶۷.

^{۱۰} - قطعنامه ۲۰۰۲/۷۷.

^{۱۱} - قطعنامه ۲۰۰۵/۵۹.

^{۱۲} - ملاحظت‌های نهایی کمیته حقوق بشر: جمهوری عربی لیبی، سند سازمان ملل: CCPR/C/79/Add.101، ۶ نوامبر ۱۹۹۸، ۸§. کمیته مراتب نگرانی خود را نیز از اعمال مجازات اعدام برای نقض قوانین مربوط به مواد مخدر ابراز داشت.

^{۱۳} - ملاحظت‌های نهایی کمیته حقوق بشر: سودان، سند سازمان ملل: CCPR/C/79/Add. 85، ۱۹ نوامبر ۱۹۹۷، ۸§.

^{۱۴} - ملاحظت‌های نهایی کمیته حقوق بشر: کویت، سند سازمان ملل: CCPR/CO/69/KWT.101، ۲۷ ژوئیه ۲۰۰۰، ۱۳§.

^{۱۵} - ملاحظت‌های نهایی کمیته حقوق بشر: جمهوری عربی لیبی، سند سازمان ملل: CCPR/C/79/Add.101، ۶ نوامبر ۱۹۸۸، ۸§.

^{۱۶} - ملاحظت‌های نهایی کمیته حقوق بشر: کنیا، سند سازمان ملل: CCPR/CO/83/KEN، ۲۹ آوریل ۲۰۰۵، ۱۳§.

^{۱۷} - ملاحظت‌های نهایی کمیته حقوق بشر: گواتمالا، سند سازمان ملل: CCPR/CO/72/GTM، ۲۷ اوت ۲۰۰۱، ۱۷§.

^{۱۸} - ملاحظت‌های نهایی کمیته حقوق بشر: سودان، سند سازمان ملل: CCPR/C/79/Add. 85، ۱۹ نوامبر ۱۹۹۷، ۸§.

^{۱۹} - ملاحظت‌های نهایی کمیته حقوق بشر: ویتنام، سند سازمان ملل: CCPR/CO/75/VNM، ۲۶ ژوئیه ۲۰۰۲، ۱۳§. ملاحظت‌های نهایی کمیته حقوق بشر: جمهوری دموکراتیک خلق کره، سند سازمان ملل: CCPR/CO/72/PRK، ۲۷ اوت ۲۰۰۱، ۱۳§.

به عنوان «جنایت علیه کشور» یا «سوءاستفاده»، و یا «نقض اصول اخلاقی حاکم بر جامعه، چون زنا یا فحشا، یاد می‌شود، و یا برای اعمال مربوط به گرایش‌های جنسی، بر طبق محدودیت‌های ذکر شده در میثاق، نباید حکم اعدام صادر شود»²⁰.

با وجود این، در بسیاری از کشورها، نقض قوانین مربوط به مواد مخدر سزاوار اعدام شناخته می‌شود و گاه الزامی است. بخش مهمی از اعدام‌هایی که در سال ۲۰۱۰ در کشورهای چین، مصر، امارات متحده عربی، اندونزی، ایران، لائوس، لیبی، تایلند و یمن به ثبت رسیده، مربوط به همین تخلف بوده است.

- در دسامبر سال ۲۰۱۰، قانون اصلاحی در مورد مبارزه با مواد مخدر در ایران به اجرا گذاشته شد. این قانون، دایره شمول اعدام را گسترش داد و داشتن مواد تازه ای (از قبیل متامفتامین) را نیز سزاوار مرگ شمرد.
- در اکتبر ۲۰۱۰، مجلس نمایندگان گامبیا رأی به گسترش حوزه شمول اعدام داد و داشتن بیش از ۲۵۰ گرم هرویین یا کوکائین را سزاوار اعدام دانست.
- در ماه دسامبر، هنگام برگزاری پانزدهمین اجلاس شورای حقوق بشر، کشور لائوس در جریان بررسی ادواری جهانی، با اعلام اینکه «مجازات اعدام تأثیر بازدارنده‌ای در برابر جرایم وخیم، به ویژه در مورد قاچاق مواد مخدر دارد و این کشور آمادگی لغو این کیفر را ندارد»²¹، توصیه‌های سایر کشورها در زمینه لغو مجازات اعدام را رد کرد.
- در سال ۲۰۱۰، بیش از نیمی از ۱۱۴ حکم اعدامی که در مالزی صادر شد، به صورت الزامی برای خلاف‌های مرتبط با مواد مخدر بود.
- در سنگاپور، محکومیت‌های اعدام برای جرایم مرتبط با قوانین مربوط به مواد مخدر، همچنان الزامی ماند و اساساً شامل اتباع خارجی بود.
- در تایلند، نزدیک به نیمی از ۷۰۸ نفری که تا پایان سال ۲۰۱۰ به اعدام محکوم شدند، در رابطه با همین جرم بوده است.

²⁰ - اعدام‌های فراقضایی، شتابزده یا خودسرانه: گزارش گزارشگر ویژه، سند سازمان ملل: E/CN.4/1993/39، ۶ ژانویه ۱۹۹۹،

63§

²¹ - نگاه کنید به سند سازمان ملل: A/HRC/15/5/Add.1

برخی از کشورها، به صدور احکام مرگ برای روابط جنسی مرضی الطرفین میان افراد بالغ ادامه می‌دهند، در حالی که درخواست‌های مبتنی بر خارج کردن این عمل از مقوله جرایم «بسیار وخیم» فزونی می‌یابد.

■ در ایران، مجازات سنگسار همچنان کیفری الزامی برای «زنای محصنه»، چه مرد و چه زن، باقی مانده است. طبق اطلاعات موجود، تا پایان سال، دست کم ۱۰ زن و ۴ مرد در معرض اعدام از طریق سنگسار هستند. هرچند که برخی از پرونده‌ها در دست بررسی است و امکان دارد که احکام جایگزین دیگری صادر شود. مریم قربانزاده که به جرم «زنای محصنه» نخست محکوم به سنگسار شد، ممکن است در پایان سال به دار آویخته شود.

■ پارلمان اوگاندا در پایان سال ۲۰۱۰ به بررسی لایحه‌ای برای مبارزه با همجنس‌گرایی پرداخت که اگر به تصویب برسد، اعمال همجنس‌گرایانه «با در نظر گرفتن شرایط مشدده» مجازات اعدام خواهد داشت.

مجازات اعدام در سال ۲۰۱۰ توسط برخی کشورها به مثابه ابزاری سیاسی برای خاموش کردن اعتراض‌ها به کار گرفته می‌شود.

■ در ایران، در پایان سال ۲۰۱۰، دست کم ۱۷ نفر از اقلیت کرد، از جمله یک زن، به دلایل سیاسی محکوم به اعدام شده‌اند. همه آن‌ها در دادگاه‌هایی ناعادلانه متهم به "محرابه" شده‌اند، چرا که به گروه‌های ممنوع کرد تعلق دارند و بیشترشان عضو حزبی هستند که برای زندگی آزاد در کردستان مبارزه می‌کند، گروه مسلحی به نام پژاک یا کومله که سازمانی مارکسیست است. برخی در زندان شکنجه شده و اجازه مشورت با وکیل نداشته‌اند. احتمال می‌رود که یکی از آن‌ها به نام حسین خضری در ۱۵ ژانویه ۲۰۱۱ اعدام شود.²²

به هنگام رسیدگی به وضعیت حقوق بشر در لیبی توسط بررسی ادواری جهانی، نمایندگان این کشور اعلام کردند که مجازات اعدام برای جنایات واجد شرایط مشدده در نظر گرفته می‌شود. آنان پذیرفتند که توصیه‌ی مربوط به محدود کردن جرایم سزاوار اعدام، و به ویژه آنچه که به ایجاد

²²- گزارش حاضر، در پایان سال ۲۰۱۰ تدوین شده است (یادداشت مترجم).

گروه‌ها، تشکیلات‌ها و انجمن‌ها مربوط می‌شود، مورد بررسی قرار دهند و پاسخ‌های خود را در این زمینه ارائه کنند.

چندین کشور جرایم کفرگویی و سایر تخلفات مربوط به ابراز مسالمت‌آمیز عقاید، یا تجمعات بدون خشونت را با مجازات اعدام پاسخ می‌دهند. در ۸ نوامبر در پاکستان، خانم آسیا بی‌بی، مادر پنج فرزند، به کفرگویی متهم شد و در دادگاهی ناعادلانه به مرگ محکوم گردید. فرجام‌خواهی علیه این رأی در دیوان عالی لاهور در دست بررسی است.

افزایش جرایمی که مجازات اعدام در پی دارند

ارگان‌های منطقه‌ای و نیز ارگان‌های سازمان ملل، اعلام کرده اند که زمانی که مجازات مرگ لغو شود، دیگر بار نمی‌توان آن را دوباره برقرار کرد و گرایش به سود لغو اعدام نباید از راه گسترش شمار جرایم مستوجب اعدام توسط دولت‌ها متزلزل شود و آسیب ببیند. آن‌ها تأکید کردند که اقدام به چنین کاری، با ماده ۶ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی ناسازگار است و با هدف لغو این مجازات تناقض دارد.²³

با وجود این، کشور گامبیا در سال ۲۰۱۰ دایره شمول اعدام را گسترش داد. مجلس این کشور سه لایحه قانونی به تصویب رساند که تجارت انسان، تجاوز جنسی، سرقت همراه با اعمال خشونت و داشتن بیش از ۲۵۰ گرم هرویین یا کوکائین را سزاوار اعدام می‌داند.

در نوامبر سال ۲۰۱۰، دیوان عالی هندوستان مسئله فوت غیرطبیعی زنان را به دلیل عدم پرداخت کابین به همسرانشان (به هنگام ازدواج یا پس از آن) مورد بررسی قرار داد و به محاکم قضایی دستور داد که در این‌گونه موارد، عاملانش متهم به قتل شوند. این روش، می‌تواند شمار احکام مرگ را افزایش دهد.

²³ - ملاحظت نهایی کمیته حقوق بشر: پرو، سند سازمان ملل: CCPR/C/79/Add.67. کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل متحد، قطعنامه ۲۰۰۵/۵۹؛ و گزارشگر ویژه ملل متحد در مورد اعدام‌های فراقضایی، شتابزده یا خودسرانه، گزارش 1993,E/CN.4/1994/7. ماده ۴(۲) کنوانسیون آمریکایی حقوق بشر پیش‌بینی کرده است که مجازات اعدام «نباید برای جرایمی که هم اکنون مستوجب اعدام نیستند در نظر گرفته شود». در ماده ۴(۲) تصریح شده است: «در کشوری که مجازات اعدام لغو شده، مجدداً برقرار نخواهد شد». نگاه کنید به سند سازمان ملل: CRC/C/NGA/CO/3-4.

لوائح قانونی گسترش دایره شمول احکام مرگ در چندین کشور، چون بنگلادش، ایالات متحده، هندوستان، اوگاندا و پاکستان، به پارلمان این کشورها پیشنهاد شده است. چندین کشور نیز تهدید به از سرگرفتن اعدام‌ها کرده‌اند، از قبیل گامبیا، گواتمالا، نیجریه و ترینیته و توباگو. یک فراخوان مردمی در سویس برای برقراری مجازات اعدام، مدت کوتاهی پس از مطرح شدنش، بازپس گرفته شد.

محاکمه‌های ناعادلانه

در تضمین شماره ۵ موازین تضمینی در حمایت از افراد در معرض مجازات اعدام آمده است: «اجرای حکم اعدام منحصراً پس از صدور حکم نهایی توسط مرجع قضایی صالح امکان پذیر است. روال دادرسی در این مرجع باید تمامی تضمینات لازم را جهت برگزاری محاکمه ای عادلانه حداقل مطابق با مفاد ماده ۱۴ میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی دارا باشد از جمله حق داشتن وکیل در تمامی مراحل دادرسی که برای کلیه افراد مظنون یا متهم به جرمی که مجازات آن اعدام است به رسمیت شناخته شده است.»

اما با وجود این حقوقی که به صراحت مطرح شده، عفو بین الملل شاهد آن است که احکام اعدام پس از محاکماتی ناعادلانه همچنان صادر می شوند و این محکومیت‌ها براساس «اعترافات» بوده که در زیر شکنجه اخذ شده است. و این چیزی است که میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، نیز کنوانسیون (پیمان نامه) منع شکنجه و دیگر رفتارها یا مجازاتهای بیرحمانه، غیر انسانی یا اهانت آمیز (ترذیلی)، آن را رسماً ممنوع کرده‌اند. در سال ۲۰۱۰، در چندین کشور مجازات مرگ پس از محاکماتی به اجرا درآمده‌اند که اصول بین المللی عدالت و انصاف رعایت نشده‌اند. در میان این کشورها به ویژه نام کشورهای عربستان سعودی، چین، گامبیا، گینه استوایی، عراق، ایران، لیبی، نیجریه، پاکستان، قطر، جمهوری دموکراتیک کنگو، سومالی، سودان و یمن مشاهده می‌شود.

* در گینه استوایی، در ۲۱ اوت ۲۰۱۰، چهار مرد پس از محکومیت در یک دادگاه نظامی اعدام شدند. آنان در زمان صدور رأی، در دادگاه حضور نداشتند. براساس اطلاعاتی که عفو بین الملل در دست دارد، آنان را در محلی مخفیانه نگهداشته بودند و برای گرفتن «اعتراف» در مورد دست

داشتن در حمله به کاخ ریاست جمهوری در فوریه ۲۰۰۹، زیر شکنجه قرار گرفته اند. محاکمه آنان مطابق اصول بین المللی عدالت نبوده و شتابی که در اعدام آنان به کار رفته، امکان فرجام خواهی از مرجع قضایی عالیتر یا برخورداری از حق تقاضای عفو را چنان که در قوانین بین المللی و قوانین کشوری گینه استوایی پیش بینی شده، از آنان سلب کرده است.

* در ایران، عفو بین الملل اطلاعاتی درباره صدور احکام مرگ در مورد مخالفان سیاسی و اعضای اقلیت های قومی و در پی محاکمه های ناعادلانه به دست آورده است. در برخی موارد، زندانیان محکوم به اعدام، در زمان بازداشت شکنجه شده و از مشورت با وکیل مدافع محروم بوده اند.

* در عربستان سعودی، احکام اعدام اساساً در جریان محاکماتی ناساز با اصول بین المللی محاکمات عادلانه، صادر شده اند. افراد خارجی، به ویژه کارگران مهاجری که از کشورهای افریقایی و آسیایی آمده اند، به اعدام محکوم شده اند: این دسته از افراد، در برابر ماهیت مخفیانه و سریع محاکمات قضایی، به ویژه بسیار آسیب پذیرند.

* در ۲۹ مارس ۲۰۱۰، ۱۷ کارگر هندی به جرم قتل یک تبعه پاکستان، از سوی دادگاهی در امارات متحده عربی به اعدام محکوم شدند. یک اماراتی، وکیل تسخیری آنان شد که به زبان مادری آنان، پنجابی، آشنا نبود و در جریان محاکمه، از شکنجه هایی که در زندان بر آنان تحمیل شده بود، چیزی نگفت. در جریان محاکمه مترجمی از عربی به هندی حضور داشت که این ۱۷ متهم آن را نمی فهمیدند. در زمان انتشار این گزارش، قرار است دادگاهی برای تجدید نظر تشکیل شود.

محکومیت صغار به اعدام

قوانین بین المللی محکومیت به اعدام مجرمان صغیر را رسماً ممنوع می کنند. در ماده ۶ (۵) میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی آمده است: «حکم اعدام در مورد جرایم ارتكابی اشخاص کمتر از هیجده سال صادر نمی شود و در مورد زنان باردار قابل اجرا نیست». از نظر کمیته حقوق بشر سازمان ملل، ممنوعیت اعدام کودکان یکی از اصول قوانین عرفی بین المللی است و کشوری که میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی را می پذیرد، نمی تواند در مورد آن قید و شرطی بگذارد. در

ماده ۳۷ (الف) کنوانسیون حقوق کودک آمده است: «در برابر جرایم ارتكابی توسط اشخاص کمتر از ۱۸ سال، نباید احکام اعدام یا حبس ابد بدون امکان آزادی، صادر شود.»

با وجود این ممنوعیت صریح، محمد الف. در تاریخ ۱۰ ژوئیه ۲۰۱۰ در مرودشت ایران برای جرمی که در زمان ارتكاب آن کمتر از ۱۸ سال داشت، اعدام شد. در سال ۲۰۱۰ عربستان سعودی، امارات، ایران، پاکستان، سودان و یمن، کسانی را به اعدام محکوم کردند که در زمان ارتكاب جرم، کمتر از ۱۸ سال داشتند.

در نیجریه، اعدام مجرمان صغیر، یکی از جدی‌ترین نگرانی‌های مربوط به اعمال مجازات مرگ در این کشور است. با وجود اینکه قانون حقوق کودک نیجریه، مجازات مرگ را ممنوع کرده است، هم‌اکنون بیش از ۲۰ نفر که در بند محکومان به اعدام به سر می‌برند، به دلیل جرایمی محکوم شده‌اند که به هنگام ارتكاب آن‌ها، زیر ۱۸ سال بوده‌اند. کمیته حقوق کودک در ۱۱ ژوئن ۲۰۱۰، در ملاحظات نهایی‌اش درباره نیجریه، خود را در نگرانی شدید کمیته کارشناسان افریقایی در مورد حقوق و سلامتی کودکان در رابطه با الزامی بودن حکم اعدام برای برخی جرایم براساس احکام شرع سهیم دانست (و همین‌طور در مورد حدّ که مجازاتی الزامی در متون اسلامی است). با توجه به اینکه قوانین جزایی آمیخته با شرع، کودک را با زیر ۱۸ سال بودن تعریف نمی‌کنند، یا در برخی کشورها، سن بلوغ را معیار تعریف کودکی می‌دانند، بنابراین، افراد صغیر را براساس شریعت به مرگ محکوم می‌کنند. کمیته حقوق کودک به نیجریه توصیه کرد که از فرصت تجدید نظر در قانون اساسی که در جریان است استفاده کند و اعدام افراد زیر ۱۸ سال را صریحاً ممنوع سازد. افزون بر این، از این کشور خواست که پرونده همه زندانیان محکوم به اعدام را که در زمان ارتكاب جرم زیر ۱۸ سال بوده‌اند، بازبینی کند، در قوانین کشوری اعدام اشخاص کمتر از ۱۸ سال را به ویژه با هماهنگی ساختن قوانین جزایی آمیخته با شرع، براساس کنوانسیون حقوق کودک، ممنوع نماید. و سرانجام، نیجریه را موظف کرد که در گزارش ادواری آینده‌اش اطلاعات کاملی درباره اقدامات انجام گرفته در جهت تأمین حق زندگی، ادامه زندگی و پیشرفت کودکان ارائه دهد.²⁴

²⁴ - نگاه کنید به سند سازمان ملل: CRC/C/NGA/CO/3-4

مجازات اعدام در مقیاس منطقه‌ای

قاره آمریکا:

در سال ۲۰۱۰، ایالات متحد آمریکا تنها کشور قاره آمریکا بود که به اعدام دست یازید و به زندگی ۴۶ زندانی پایان داد. با وجود این، شمار اعدام‌ها در این سال، نسبت به سال ۲۰۰۹ که ۵۲ نفر اعدام شده بودند، کاهش یافت. پس از اوج اعدام‌ها در سال ۱۹۹۰، از شمار اعدام‌ها همچنان کاسته می‌شود. در سال ۲۰۱۰، دست کم ۱۱۰ حکم اعدام صادر شد که با این حال، یک سوم شمار احکام مرگ در سال ۱۹۹۰ است. در پایان سال ۲۰۱۰، بیش از ۳۲۰۰ زندانی در آمریکا زیر حکم اعدام به سر می‌برند.

در منطقه کارائیب، هیچ اعدامی صورت نگرفته است، اما چندین کشور طرفدار لغو اعدام، به شکل نگران‌کننده‌ای در جهت از سر گرفتن اعدام کوشیده‌اند. نشانه‌های مثبتی نیز در این منطقه به چشم می‌خورد. برای نمونه، پارلمان گویان به لغو قانونی رأی داد که قتل نفس را ضرورتاً مستوجب اعدام می‌شمرد.

در سال ۲۰۱۰ آمار اعدام برحسب ایالت‌های آمریکا از این قرار است: تکزاس (۱۷)، اوهایو (۸)، آلاباما (۵)، میسی‌سی‌پی (۳)، اوکلاهما (۳)، ویرجینیا (۳)، جیورجی (۲)، آریزونا (۱)، فلوریدا (۱)، لویزیان (۱)، یوتا (۱)، و واشنگتن (۱). باز هم بیشتر اعدام‌ها در تنها در چند ایالت بوده است. ایالت یوتا از سال ۱۹۹۹ و ایالت واشنگتن از سال ۲۰۰۱، برای نخستین بار دست به اعدام زده‌اند.

طبق اطلاعاتی که در دست است، در پنج کشور قاره آمریکا، در سال گذشته دست کم ۱۲۴ حکم اعدام صادر شده است: باهاماس (دست کم ۵)، باریاد (۱)، گواتمالا (۱)، گویان (دست کم ۱)، جامایک (۴)، ترینیداد و توباگو (+)، و ایالات متحده آمریکا (دست کم ۱۱۰).

در ژوئیه سال ۲۰۱۰، شورای خصوصی²⁵ که در لندن مستقر است، حکم اعدام ایرلین وایت را که به جرم قتل در بلیز (هندوراس انگلیس سابق) در سال ۲۰۰۳ صادر شده بود، کاهش داد. شورای خصوصی اعلام کرد که فقدان ارزیابی از شرایط اجتماعی و وضعیت روانی متهم در زمان محکوم شدنش، به ویژه مبنای این تصمیم بوده است. با وجود این، در ژوئن سال ۲۰۱۰، با به اجرا در آمدن قانون دیوان عدالت کاراییب در این کشور، به کار شورای خصوصی پایان داد و دیوان عدالت کاراییب را به عنوان عالیترین مرجع استیناف برای رسیدگی به پرونده‌های مدنی و کیفری در کشور ایجاد کرد. در این قانون پیش‌بینی شده بود که فرجام‌خواهی در مراجع قضایی، در شورای خصوصی مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت.

در دسامبر سال ۲۰۱۰، کوبا برای نخستین بار در سال‌های اخیر، احکام اعدام چهار تن از آخرین محکومان به مرگ را کاهش داد. رائل کاسترو در سال ۲۰۰۸، اغلب احکام مرگ را کاهش داده بود؛ فقط حکم اعدام سه تن از محکومان متهم به تروریسم، به قوت خود باقی ماند. آخرین مورد اعدام در کوبا در سال ۲۰۰۳ بود.

در ماه نوامبر، رئیس جمهور گواتمالا، آلوارو کولوم، لایحه‌ای قانونی را وتو کرد و از این طریق، مانع از سرگیری اعدام‌ها شد (از سال ۲۰۰۰ اعدامی در این کشور صورت نگرفته بود). این لایحه که توسط کنگره در ماه اکتبر تصویب شده بود، روالی برای عفو ریاست جمهوری برقرار می‌کرد تا با رأی ۲۰۰۵ دیوان بین امریکایی سازگار شود. بنا بر این تصمیم، گواتمالا نمی‌تواند احکام مرگ را به اجرا درآورد، چرا که محکومان به مرگ از امکان تقاضای عفو یا کاهش محکومیت خود برخوردار نبوده اند. سال گذشته (۲۰۰۹)، حکم اعدام تازه ای صادر شد و هنوز در تاریخ ۳۱ دسامبر، ۱۳ نفر در بند محکومان به اعدام به سر می بردند.

در ۱۰ مه ۲۰۱۰، ترازنامه گروناد موضوع رسیدگی در بررسی ادواری جهانی شورای حقوق بشر بود. این کشور در زمینه مجازات اعدام اظهار داشت که اگرچه این مجازات هنوز در قوانین کشوری وجود دارد، اما ده‌ها سال است که به اجرا گذاشته نشده و الزامی بودن آن، در پی تصمیم سال ۲۰۰۶ شورای خصوصی، لغو شده است. در پایان رسیدگی به وضعیت گروناد در نهاد

²⁵- Conseil privé، که نام کامل آن "والا مقام شورای خصوصی اعلیحضرت" است، در قرن پانزدهم به وجود آمد. این نهاد که برای نمونه، در قرن شانزدهم قدرت اصلی را در دست داشت، امروزه جیگامی تشریفاتی دارد. این شورا از طریق کمیته قضایی شورا، مسئولیت قضایی را نیز به عهده داشت و بارفرم قانونی در سال ۲۰۰۵، این مسئولیت را به دیوان عالی تفویض کرد. (یادداشت مترجم)

بررسی ادواری جهانی، این کشور توصیه این نهاد را مبنی بر تعلیق اعدام‌ها و لغو مجازات اعدام، نپذیرفت.

پارلمان گویان در اکتبر سال ۲۰۱۰، قانون تازه‌ای به تصویب رساند که حکم الزامی اعدام را علیه متهمان به قتل نفس لغو کرد. اما مجازات اعدام برای برخی از انواع قتل همچنان پابرجا ماند. پس از اصلاح قوانین، ۴۰ تن از زندانیان محکوم به اعدام خواهان تخفیف در مجازات خود شدند. ترازنامه گویان در ۱۱ مه ۲۰۱۰ توسط بررسی ادواری جهانی مورد رسیدگی قرار گرفت. این کشور داوطلبانه متعهد شد که درباره لغو مجازات اعدام بیندیشد، در این باره نظرسنجی و مشورت کند و دوباره پس از دو سال به شورای حقوق بشر گزارش دهد.²⁶

در جامائیکا چندین حکم اعدام در سال ۲۰۱۰ صادر شد، اما برای بیست دومین سال متوالی، هیچ اعدامی صورت نگرفت. بررسی ادواری جهانی برای جامائیکا در ۸ نوامبر سال ۲۰۱۰ برگزار شد. نماینده دولت اعلام کرد که جامائیکا مجازات اعدام را حفظ کرده و «اصول متناسب بودن [جرم با مجازات] در احکام صادره را، با اختصاص دادن این مجازات برای فجیع‌ترین قتل‌ها، رعایت نموده است»؛ او اضافه کرد که «حکم اعدام، مورد به مورد، و پس از محاکمه برای تعیین تکلیف، صادر می‌شود». او تأکید داشت که «حفظ مجازات مرگ، مخالف قوانین بین المللی نیست و تناقضی با رعایت حق زندگی ندارد».²⁷ جامائیکا ضمن اعلام اینکه گرایش عمومی در کشور موافق لغو اعدام نیست و بیشتر خواهان حفظ آن است، این را نیز پذیرفت که تعلیقی عملی در مورد اعدام برقرار شود؛ تعلیقی که از سال ۱۹۸۸ در کار بود. این نماینده اضافه کرد که بنابراین احتمال بسیار کمی وجود دارد که جامائیکا موضع خود را نسبت به قطعنامه مجمع عمومی درباره تعلیق اعدام تغییر دهد. این اظهارات پس از چندی تأیید شد. جامائیکا در ۲۱ دسامبر ۲۰۱۰ علیه این قطعنامه رأی داد. توصیه‌های مربوط به لغو مجازات اعدام از سوی جامائیکا حمایت نشد.

در ایالات متحده، آنتونی گراو که به مرگ محکوم شده بود، در سال ۲۰۱۰ بیگناه شناخته شد. او در سال ۱۹۹۴ به دلیل جرمی که شش کشته به جای گذاشت، محکوم شده بود. یک دادگاه فدرال در سال ۲۰۰۶ دستور داد که چون دولت اظهارات یک شاهد کلیدی به نام روبرت کارتر را پنهان کرده بود، یا بار دیگر محاکمه شود و یا آزاد گردد. این شاهد که به همین جرم به مرگ محکوم

²⁶ - نگاه کنید به سند سازمان ملل: A/HRC/15/L.10

²⁷ - نگاه کنید به سند سازمان ملل: A/HRC/WG.6/9/L.12

شده بود، گفته بود که آنتونی گراو نقشی در این قتل‌ها نداشته است. پس از تحقیقات تازه‌ای در این باره، روشن گردید که هیچ دلیل و مدرکی دال بر رابطه آنتونی گراو با این قتل‌ها وجود ندارد و او بیگناه بوده است. اتهامات علیه او منتفی گردید و او در ۲۷ اکتبر ۲۰۱۰ آزاد شد. از سال ۱۹۷۳، این صد و سی و هشتمین محکوم به مرگ در امریکا است که بیگناه شناخته می‌شود، و نشان می‌دهد که این سیستم تا چه میزان قابل اعتماد است.

جان پل استیونس، قاضی سابق دیوان عالی کشور، از جمله کسانی است که در مورد اعدام تغییر نظر داده است. او پس از بازنشستگی در ژوئن سال ۲۰۱۰، اعلام کرد که در طی ۳۵ سالی که در دیوان عالی کشور بوده است، در یک مورد، از رأیی که داده پشیمان است: چرا که در پرونده موسوم به گرگ بر علیه ایالت جورجی در سال ۱۹۷۶، به رأی اکثریت پیوست و این امکان داد که اعدام در امریکا از سر گرفته شود، درحالی که ۱۰ سال بود که متوقف شده بود. «فکر می‌کنم که در یکی از آرائی که دادم تجدیدنظر می‌کردم. رأیی [...] که قانون اعدام را تأیید کرد. به نظر من، ما پیش‌بینی نکردیم که چگونه تفسیر خواهد شد. فکر می‌کنم که این تصمیم درست نبود»²⁸.

این اظهارات، تأییدی بود بر نظری که در سال ۲۰۰۸ بیان کرده بود. به هنگام صدور رأی در مورد بیز بر علیه ریس، او پس از گذران سی سال خدمت در عالی‌ترین مرجع قضایی کشور، به این نتیجه رسیده بود که مجازات مرگ، هدر دادن بیرحمانه زمان است. او نوشت: «من بر پایه تجربیات شخص خودم به این نتیجه رسیدم که مجازات اعدام، حذف بی‌حاصل یک زندگی است که فقط در حد بسیار نازلی در خدمت هدف‌های محسوس اجتماعی یا عمومی است. مجازاتی که فایده‌ای چنین ناچیز برای کشور دارد، آشکارا کیفی گزافه‌آمیز و بیرحمانه است.»

شاهد بیرحمانه بودن مجازات مرگ هفته‌ای پیش از اعدام براندون رود در جورجیا، به تاریخ ۲۷ سپتامبر ۲۰۱۰ پدیدار شد. نخست قرار بود روز ۲۱ سپتامبر اعدام شود، اما در آن روز، با اینکه قاعدتاً می‌بایست به طور مداوم زیر نظر باشد، اقدام به خودکشی کرد و بازوها و گردنش را با تیغ ریش‌تراشی عمیقاً برید. او را به سرعت تمام به بیمارستان رساندند. از نظر پرسنل پزشکی بیمارستان، او در حال مرگ بود، چرا که نیمی از خون خود را از دست داده بود. مداوایش کردند، جراحات هایش را بخیه زدند و او را به زندان بازگرداندند. وکیل او بعد از ظهر آن روز به دیدارش

²⁸ - نگاه کنید به "Justice Stevens: An open mind on a changed court", NPR, 4 October 2010, www.npr.org/templates/story/story.php?storyId=130198344

رفت. براندون رود، بر یک صندلی ثابت نشسته و رنج می برد «از درد و از موقعیت فوق العاده ناراحتی که داشت»، چهره اش «هراسان، پریده رنگ، زرد» بود. زمان اعدام او در عرض ۶ روز، تا ۲۷ سپتامبر، چندین بار به تعویق افتاد، اما در نهایت لغو نشد.

عفو بین الملل نیز در سال ۲۰۱۰، در رابطه با ایالات متحده، مراتب نگرانی خود را از اعدام اشخاص روان پریش یا اشخاصی که در پی محاکمه ای محکوم می شوند که اعضای هیئت ژوری نتوانسته اند در زمان شور از شرایط مخففه به سود متهمان اطلاع یابند، ابراز کرد.

هولی وود، شهروند افریقا-امریکایی ۵۰ ساله که کاستی های روانی مهمی داشت، در شب ۹ سپتامبر در ایالت آلاباما از راه تزریق مرگبار اعدام شد. او ۱۶ سال در راهروی مرگ سپری کرده بود. در مرحله بریدن حکم، ارائه شرایط مخففه به حد اقل کاهش یافت. به ویژه، مشکل قوای عقلانی او به هیچ وجه مطرح نشد، در حالی که وکلای او گزارش کارشناسی در دست داشتند که نشان می داد «قوای ذهنی او در حد ذهنیتی عقب افتاده است». چهار قاضی فدرال از سه حوزه قضایی مختلف شهادت دادند که هالی وود در سال ۱۹۹۴، در مرحله صدور حکم، از معاضدت قضایی رضایت بخشی برخوردار نبوده است.

جفری لاندریگان، ۵۰ ساله و از بومیان امریکا، در ۲۶ اکتبر در ایالت آریزونا اعدام شد. او به جرم قتل چستر دی پر در سال ۱۹۸۹، به اعدام محکوم شده بود. وکیل او در جریان محاکمه در سال ۱۹۹۰، اشاره ای به شرایط مخففه مربوط به گذشته آکنده از فقر و خشونت او و تأثیرات آن بر شخصیت اش نکرده بود. در سال ۲۰۰۷، قاضی دادگاه بدوی (که امروز باز نشسته شده) اعلام کرد که اگر از زندگی و گذشته متهم، و به ویژه از گزارش کارشناسی درباره سلامت روانی جفری لاندریگان که در دادگاه استیناف ارائه شد، اطلاع می داشت، حکم اعدام صادر نمی کرد. این قاضی قدیمی از جمله شاهدانی بود که در ۲۲ اکتبر سال ۲۰۱۰ در نشست کمیته عفو قوه مجریه ایالت آریزونا که به فرجام خواهی جفری لاندریگان اختصاص یافته بود حضور داشت. او در برابر این کمیته اعلام کرد که جفری لاندریگان می بایست به حبس ابد محکوم شود.

در ۹ نوامبر سال ۲۰۱۰، ترازنامه ایالات متحده در بررسی ادواری جهانی شورای حقوق بشر، مورد رسیدگی قرار گرفت. هیئت نمایندگی این کشور در پاسخ به توصیه هایی که درباره مجازات اعدام از سوی برخی از کشورها مطرح شد، اعلام کرد «ضمن ادای احترام به کسانی که توصیه می کنند»، این توصیه ها ناشی از «اختلاف نظرهای همیشگی است و در زمینه ملزومات قوانین بین المللی حقوق بشر، اختلاف واقعی در میان نیست»²⁹. اما این پاسخ، عامل مهمی را نادیده می گرفت: هر چند که حقوق بین الملل این را می پذیرد که برخی کشورها مجازات اعدام را حفظ

²⁹ - پاسخ ایالات متحده به توصیه های شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد در ۹ نوامبر ۲۰۱۰.
www.state.gov/s/l/releases/remarks/150677.htm

کنند و اجرای آن را به برخی شرایط محدود می‌کنند، اما ماده ۶/۶ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی مشخص می‌سازد که پذیرفتن واقعیت کنونی نباید بهانه‌ای باشد «برای تعویق لغو اعدام یا جلوگیری از لغو آن»³⁰.

کمبود تیوپانتال سدیم در کشور، یکی از سه دارویی که برای تزریق مرگبار به کار می‌رود، موجب شد که برخی از اعدام‌های پایان سال اجرا نشود. شرکت دارویی هوسپیرا که تنها تولید کننده این دارو در امریکا است، مذاکراتی با مقامات ایتالیایی آغاز کرد تا تولید این دارو را در کارخانه‌اش در ایتالیا از سر گیرد³¹. در ۲۵ اکتبر، شب قبل از اعدام جفری لاندریگان، مسئول دستگاه قضایی آریزونا فاش کرد که داروی یاد شده را از منبعی ناشناخته در انگلستان، تهیه کرده اند. در پی اعتراض هواداران لغو اعدام، وزیر صنایع، اختراعات و استعدادها در انگلیس در ۶ نوامبر ۲۰۱۱ در برابر دیوان عدالت اعلام کرد که وزارتخانه او دستور داده است که صادرات تیوپانتال سدیم به امریکا، طبق ماده ۶ قانون ۲۰۰۲ مربوط به صادرات، کنترل شود.

آسیا و اقیانوس آرام:

در ژانویه ۲۰۱۰، با اعلام تعلیق رسمی مجازات اعدام در مغولستان از سوی رئیس‌جمهور این کشور، مرحله مهمی از پیشرفت لغو این مجازات در منطقه آسیا و اقیانوس آرام آغاز شد. در حالی که شمار اعدام‌ها در این منطقه، از هر جای جهان بالاتر است، جزایر اقیانوس آرام همچنان منطقه‌ای بدون اعدام است که در سال ۲۰۱۰ نه حکم اعدام صادر شده و نه اعدامی صورت گرفته است و در چندین کشور دیگر نیز پیشرفت‌های دلگرم‌کننده‌ای در این زمینه مشاهده می‌شود. با وجود این، صدور حکم اعدام برای جرایم مربوط به مواد مخدر که غالباً برای تبعه کشورهای خارجی است، و محرومیت متهمان از کمک وکلای مدافع و نبود تضمین‌های لازم برای محاکمه عادلانه، موجب نگرانی عفو بین الملل در کل این منطقه است.

در سال ۲۰۱۰، عفو بین‌الملل نتوانست آمار کامل موارد اعدام را در کشورهای چین، مالزی، کره شمالی، سنگاپور و ویتنام تأیید کند، در حالی که در کلیه این کشورها مجازات اعدام صورت گرفته بود. اطلاعات موجود حاکی از آن است که دست کم ۸۲ اعدام در پنج کشور دیگر در این منطقه

³⁰ - نگاه کنید به سند سازمان ملل: A/HRC/WG.6/9/L.9

³¹ - این شرکت دارویی اعلام کرد که از این پس از بازار تیوپانتال سدیم کنار می‌کشد.

به اجرا درآمده است: بنگلادش (دست کم ۹ مورد)، ژاپن (۲ مورد)، کره شمالی (دست کم ۶۰ مورد)، مالزی (دست کم ۱ مورد) و تایوان (۴ مورد). این داده‌ها حاصل برآوردهای حداقلی اند، چرا که دولت‌ها از انتشار آمار رسمی خودداری می‌کنند. شمار اعدام‌ها در چین به هزاران می‌رسد.

طبق اطلاعاتی که در دست است، ۸۰۵ نفر در ۱۹ کشور اعدام شده‌اند: افغانستان (دست کم ۱۰۰ نفر)، مالزی (دست کم ۱۱۴ نفر)، مالدیو (۱ نفر)، میانمار (۲ نفر)، پاکستان (۳۶۵ نفر)، سنگاپور (دست کم ۸ نفر)، سری لانکا (+)، تایوان (۹ نفر)، تایلند (دست کم ۷ نفر)، ویتنام (دست کم ۳۴ نفر).

در این منطقه، شمار کشورهای صادر کننده حکم اعدام در سال ۲۰۱۰ نسبت به سال ۲۰۰۹ افزایش یافته است. براساس اطلاعات موجود، در این سال ۱۶ کشور احکام اعدام صادر کرده بودند. در سال ۲۰۱۰، ۱۱ کشور احکام اعدام صادر کرده اند، اما همچنان از اجرای این احکام خودداری کرده‌اند: افغانستان، برونی دارالسلام، کره جنوبی، هندوستان، اندونزی، لائوس، مالدیو، میانمار، پاکستان، سری لانکا و تایلند.

در افغانستان از دو سال پیش اعدامی صورت نگرفته است. ۱۰۰ نفر که به مرگ محکوم شده‌اند و دیوان عالی نیز حکم آنان را تأیید کرده، در پایان سال ۲۰۱۰ در انتظار آن بودند که رئیس جمهور نسبت به تقاضای عفو آنان نظر بدهد.

در جزیره امریکایی ساموآ در اوت سال ۲۰۱۰، دولت محلی خواستار مجازات اعدام برای قاتلان پلیس شده است. آخرین اعدام در این کشور به سال ۱۹۳۹ بازمی‌گردد.

در بنگلادش در سال ۲۰۱۰ دست کم ۹ نفر اعدام شده و حد اقل ۳۲ حکم اعدام صادر شده است. پنج مرد در ۲۸ ژانویه ۲۰۱۰ تنها ۱۳ ساعت پس از تأیید احکام از سوی دیوان عالی، اعدام شدند. سید فاروق رحمان، سلطان شهریار رشید خان، محی الدین احمد و آکم محی الدین احمدند بازول هدا همراه با شش نفر دیگر که غیابی محاکمه می شدند، به جرم قتل یکی از رهبران بنیانگذار کشور (و پدر نخست وزیر فعلی)، شیخ مجیب الرحمان، مجرم شناخته شدند. چهار نفر از آنان از رئیس جمهور زیلار رحمان تقاضای عفو کرده اند. اما رئیس جمهور معمولاً پیش از

صدر رأی نهایی به این نوع تقاضاها رسیدگی نمی کند. با وجود این، تقاضای سه تن از آنان، پیش از رأی دیوان عالی، رد شده است.

در بنگلادش، در ۱۲ ژوئیه، ۸۲۴ نفر به قتل، توطئه، مشارکت در قتل، سرقت سلاح نظامی و آتش افروزی عمدی در جریان شورش‌هایی که در فوریه ۲۰۱۰ در پاسگاه پلیس مرزی روی داد و موجب کشته شدن ۷۴ نفر گردید، متهم شدند. اگر این ۸۲۴ نفر به قتل عمد متهم شوند، مجازات مرگ در انتظارشان است. وزیر کشور، شهارا خاتون، در سپتامبر ۲۰۱۰ لایحه‌ای به پارلمان برد که دایره شمول اعدام را به سازمان دهندگان شورش نیز تعمیم می‌داد.

در عرض همان ماه، رئیس جمهور ۲۰ محکوم را عفو کرد که همگی آن‌ها ظاهراً از هواداران حزب حاکم، لیگ عوامی بودند. این زندانیان بخشوده شده که صابر احمد گاما از حزب ناسیونالیست بنگلادش را که در آن زمان در قدرت بود، به قتل رسانده بودند، در سال ۲۰۰۶ محکوم به مرگ شده بودند. دادگاهی که آنان را محاکمه کرده بود، برای تسریع رسیدگی به پرونده‌هایی که بازتاب رسانه‌ای دارند، تشکیل می‌شود و سریعاً محاکمه را به پیش می‌برد. عفو بین الملل از رئیس جمهور خواست که بیش از ۱۰۰۰ محکوم به مرگ در این کشور را مورد عفو قرار دهد.

در ۲ مارس ۲۰۱۰، دادگاه عالی دیوان عالی قضایی در بنگلادش، حکم الزامی اعدام را برای عاملان تجاوز جنسی که به قتل بینجامد، مغایر با قانون اساسی شناخت. دادگاه پس از رسیدگی به درخواستی که حکم اعدام تبه‌کار صغیری به نام شکور علی را براساس ماده ۲ از فصل ششم قانون مربوط به حمایت از زنان و کودکان مردود می‌شمرد، چنین تصمیمی گرفت. افزون بر این، این دادگاه به قانونگذاران فرمان داد که آن دسته از مواد قانونی که مجازات اعدام را الزامی می‌کنند، لغو کنند.

چین در سال ۲۰۱۰ همچنان مجازات اعدام را در سطحی وسیع و در مورد هزاران نفر به کار گرفت. احکام اعدام برای جرایم گوناگون، گاه جرایم غیر خشن، و بدون رعایت اصول بین‌المللی عدالت در جریان محاکمه‌ها صادر شده‌اند. هیچ‌گونه آمار رسمی درباره اجرای احکام مرگ منتشر نشده است. در نوامبر سال ۲۰۱۰، مسئولان دیوان عالی خلق چین اعلام کردند که در سال ۲۰۰۷ خواهان پذیرفتن مسئولیت بازبینی احکام مرگ در کشور شده‌اند و به طور متوسط ۱۰٪ احکام

اعدام بررسی شده را شکسته‌اند. این مقدار احتمالاً به میزان اندکی از شمار اعدام‌ها در سال ۲۰۰۷ کاسته است.

در فوریه ۲۰۱۰، دیوان عالی خلق (چین) خطوط راهنمای تازه‌ای خطاب به دادگاه منتشر کرد تا مجازات مرگ برای عاملان جنایات «به غایت وخیم» را «با قاطعیت» به اجرا درآورد، و این مجازات برای اقلیت بسیار اندکی از جرایم، که دلایل معتبری برای اثبات آن‌ها وجود دارد، اختصاص یابد. این توصیه‌ها تفاسیر از سیاست «عدالت معتدل شده از راه گذشت» را تعمیق دادند. این سیاست در نخستین سند مصوب در ششمین نشست از شانزدهمین گردهمایی کمیته مرکزی حزب کمونیست چین در سال ۲۰۰۶، مقرر شد. در این سند از دادگاه‌ها خواسته شده که نسبت به تبهکاران سابقه‌دار شدت عمل نشان دهند و در برابر افراد صغیر و کهن‌سال با گذشت عمل کنند، و در موارد جرایم خشن، از قبیل قتل، سرقت همراه با شرایط مشدده و تجاوز جنسی، در تخفیف قائل شدن در احکام، امساک ورزند.

مقررات تازه‌ای مشترکاً با همکاری دیوان عالی خلق، دادستانی خلق، وزارت امنیت عمومی، وزارت امنیت دولت و وزارت دادگستری فراهم گردید و از اول ژوئیه به اجرا درآمد. این مقررات با تحکیم آیین دادرسی در رابطه با جمع‌آوری، رسیدگی، راست‌آزمایی و تشخیص قانونی بودن شواهد و مدارک در موارد محکومیت به اعدام، ممنوعیت استفاده از مدارک و شواهد غیرقانونی در پرونده‌های جنایی را، از قبیل «اعتراف» گرفتن زیر فشار و سایر ادله‌ای که به زور شکنجه یا بدرفتاری فراهم می‌شوند، محکم‌تر می‌کنند.

در ماه اوت، خبرگزاری رسمی چین نو گزارش داد که لایحه اصلاح آیین کیفری چین ممکن است به حذف ۱۳ مورد از ۶۸ جرم مستوجب اعدام بینجامد. این لایحه در ۲۰ دسامبر برای قرائت دوم تسلیم کمیته دایمی قانونگذاری در مجلس خلق چین گردید. در صورت تصویب این لایحه، جرایمی چون تقلب مالیاتی، و قاچاق اشیاء گران‌بها و عتیقه مجازات اعدام نخواهند داشت.³² افزون بر این، اشخاص بالاتر از ۷۵ سال به این کیفر محکوم نمی‌شوند. این اصلاحات تازه، نشان‌دهنده تمایل این کشور به محدود کردن این مجازات است، اگرچه با این کار، جرایمی

³² - این قانون در فوریه ۲۰۱۱ به تصویب رسید.

از دایره شمول اعدام خارج می شوند که در سال های گذشته به ندرت حکم اعدام درباره شان صادر می شد.

در ژانویه ۲۰۱۰، حکم اعدام جان جین هوا از سوی دیوان عالی خلق مورد رسیدگی قرار گرفت. او در سال ۲۰۰۵ در جریان یک دزدی که به قتل دو روحانی انجامیده بود، محکوم به مرگ شد. به گفته وکیل مدافع، «اعتراف» او زیر فشار اخذ شده بود و گواه آن، ناهمخوانی شهادت او با ادله ای است که در جریان محاکمه ارائه شد. مدارک مهم پرونده، به ویژه اسلحه ای که احتمالاً در این جنایت به کار گرفته شده بود، در جریان محاکمه ارائه نشد. کارشناسان دادگاه و نیز نزدیکان جان جین هوا که اعلام کرده بودند که او در زمان وقوع قتل با آنان بوده است، اجازه شهادت دادن نیافتند.

در فوریه ۲۰۱۰، پرونده وانگ یانگ برای بررسی نهایی تسلیم دیوان عالی خلق گردید. پرونده او از زمان نخستین محکومیت اش در سال ۲۰۰۳، در مجموع به ۹ دادگاه مختلف ارجاع شده بود. او به «جمع آوری متقلبان پول»، «تقلب در رهن» و «فرار» متهم بود. این پرونده در پایان سال توسط دیوان عالی هنوز در دست بررسی بود. خانواده وانگ یانگ گفته اند که با وجود چندین بررسی و محاکمه، هیچ گونه تحقیقات تکمیلی صورت نگرفته است. از این رو، همواره همان ادله همیشگی مطرح شده، و این پرسشی را پیش می آورد که چرا دادگاه های مختلف در مورد پرونده ای واحد، آراء متفاوتی داده اند.

دادگاه فان کی هونگ در ژانویه ۲۰۱۰ در دادگاه مردمی شهر چون کینگ برگزار گردید. او در مورد جرایم مختلفی مجرم شناخته شد؛ اتهامات او به ویژه «قتل عمد»، و «ایجاد یا رهبری تشکیلاتی مشابه سازمان های تبهکار یا شرکت فعال در آن» بود. در روز محاکمه، هیچ یک از ۱۸۷ نفری که قرار بود شهادت بدهند، حاضر نبودند. او در تاریخ ۱۰ فوریه به مرگ محکوم شد. در ۳۱ مه، دادگاه مردمی عالیتر از دادگاه این شهر، حکم او را تأیید کرد. فان کی هونگ اعلام کرد که در بازداشتگاهی غیررسمی چندین بار شکنجه شده تا به ارتکاب جرایمی «اعتراف» کند که مرتکب نشده است. در حالی که او را در ژوئن ۲۰۰۹ بازداشت کرده اند، وکیل او تا نوامبر ۲۰۰۹ که او را به یک زندان منتقل کرده اند، اجازه دیدار با او نیافته است. وکیل مدافع از دیدارش با او مخفیانه فیلم گرفت. فان کی هونگ در این دیدار شکنجه هایی را که تحمل کرده بود توضیح داد و جای زخم ها را در ناحیه مچ دست نشان داد و گفت که دست به خودکشی زده است. ویدیوی تهیه شده و نیز شهادت های دیگر زندانیان در مورد شکنجه، از جمله مدارکی بود که در آخرین مرحله رسیدگی در اختیار دیوان عالی گذاشته شد. از آنجا که دیوان عالی پاسخی نداد، این مدارک منتشر گردید. اقداماتی که در جریان کمپین "ضربه محکم" علیه جنایات سازمان یافته در این شهر صورت گرفته بود، به دلیل کاربرد وسیع شکنجه و خطاهای قضایی، بارها مورد انتقاد قرار گرفت. در اوت ۲۰۱۰ بیش از ۵۰ تن از وکلای مدافع در پکن از دیوان عالی خلق خواستند که درباره اتهامات مربوط به ایراد شکنجه در شهر چونگ کینگ تحقیق کند. فان کی هانگ در ۲۶ سپتامبر ۲۰۱۰ پس از تأیید حکمش توسط دیوان عالی خلق، اعدام شد.

در ۱۱ فوریه ۲۰۱۰ فیجی در پاسخ به شورای حقوق بشر ملل متحد متعهد شد که مجازات اعدام را برای جرایم مربوط به قوانین نظامی که همچنان در مورد خیانت و شورش اعمال می شد لغو کند. این کشور پیش از آن، مجازات اعدام را برای جرایم عادی لغو کرده بود.

در سال گذشته، دست کم ۱۰۵ نفر در هندوستان که از سال ۲۰۰۴ هیچ اعدامی صورت نگرفته بود، به مرگ محکوم شدند. رئیس جمهور احکام اعدام ۱۳ نفر را به حبس کاهش داد. در فوریه سال ۲۰۱۰، دیوان عالی کشور با تصمیمی تاریخی نظر داد که زمانی که جنایتی روی می دهد، برای تخفیف قائل شدن یا نشدن، باید در نظر داشت که آیا آن شرایط اقتصادی و اجتماعی که منجر به جنایت شده، از جمله شرایط مهم و مخففه محسوب می شوند؟ دولت هندوستان در ۱۹ اوت لایحه ای را به پارلمان برد تا قانون سال ۱۹۸۲ را که مخالف تعویض نوع مجازات جرایم مستوجب اعدام بود اصلاح کند. دیوان عالی در چارچوب پرونده راجبیر، راجو و آنر در ایالت هارینا که دادگاه آن در ۲۲ نوامبر ۲۰۱۰ برگزار شد، در اقدامی برای حل مسئله مرگ غیرطبیعی همسران به دلیل عدم پرداخت مهریه (پیش یا پس از ازدواج)، به کلیه دادگاهها دستور داد که در این نوع پروندهها، عواملان فوت قربانیان به قتل متهم شوند. این تصمیم می تواند به افزایش احکام اعدام منجر شود.

در سال ۲۰۱۰ برای دومین سال متوالی، هیچ اعدامی در اندونزی صورت نگرفت. بنا به گزارش دولت اندونزی، در سال ۲۰۱۰ دو نفر به اعدام محکوم شدند و احکام هفت نفر دیگر از محکومان به مرگ کاهش یافت. با وجود این، عفو بین الملل در طی این سال دست کم از ۷ حکم جدید اعدام مطلع گردید که سه مورد آن برای اتباع خارجی و در رابطه با مواد مخدر بود. در پایان سال، دست کم ۱۲۰ زندانی در انتظار اجرای احکام اعدام خویش به سر می برند و ۱۰۲ زندانی دیگر در معرض محکومیت به اعدام اند.

در ژاپن، دو زندانی به صورت غیرمنتظره ای در ۲۸ ژوئیه ۲۰۱۰ اعدام شدند. دستور اعدام این دو تن، به امضای کیهکو شیبا، وزیر وقت دادگستری، رسید. این شخص عضو قدیمی گروه مخالف اعدام در پارلمان ژاپن بود. او پس از این اعدامها که خود شخصا در مراسم آن حضور داشت، گفت که قصد دارد در وزارتخانه خود گروه کاری برای بررسی مجازات اعدام تشکیل دهد. این وزیر دادگستری در ۲۷ اوت ۲۰۱۰، در اقدامی بی سابقه، از رسانهها دعوت کرد که از

اتاق اعدام در زندان توکیو دیدن کنند. او در انتخابات مجلس مشورتی (مجلس سنا) در ژوئیه ۲۰۱۰، کرسی خود را در این مجلس از دست داد، اما پست وزارت خود را تا سپتامبر ۲۰۱۰ همچنان حفظ کرد. در ۱۷ سپتامبر، آقای مینورو یاناگیدا به عنوان وزیر جدید دادگستری، سوگند یاد کرد. او اندکی پس از انتصاب خود در یک کنفرانس مطبوعاتی اعلام کرد که در دوران وزارتش، مجازات اعدام را حفظ خواهد کرد. اما در ۲۲ نوامبر از مقام خود استعفا کرد. نخست وزیر اعلام کرد که مسئولیت وزارت دادگستری را تا انتصاب فردی دیگر، خود به عهده خواهد گرفت. به گفته سازمان سراسری پخش، وزیر موقت دادگستری در ۳۰ دسامبر گفته است که گروه کاری ایجاد شده توسط وزیر پیشین، بحث و بررسی مربوط به اعدام را در سال ۲۰۱۱ از سر خواهد گرفت. عفو بین الملل همچنان نگران است از اینکه ۱۱۴ حکم تازه اعدام در عرض سال صادر شده و ۱۱۱ نفر در ۳۱ دسامبر ۲۰۱۰ در انتظار اعدام به سر می‌برند.

در ۴ مه ۲۰۱۰ ترانزنامه لائوس در چارچوب بررسی ادواری جهانی شورای حقوق بشر مورد رسیدگی قرار گرفت. نمایندگان دولت لائوس اعلام کردند که هدف مجازات اعدام، بازداشتن افراد از ارتکاب جنایات وخیم و هولناک و به ویژه جنایات مربوط به مواد مخدر است؛ و با اینکه مجازات اعدام در قانون پیش‌بینی شده، اما هرگز اعدامی صورت نگرفته است. چندین سال است که مجازات اعدام به حالت تعلیق درآمده و جمهوری دموکراتیک خلق لائوس در سال‌های آتی امکان تجدید نظر در قوانین کیفری را، به ویژه به منظور محدود کردن طیف جرایم مستوجب اعدام، بررسی خواهد کرد³³. با وجود این، این کشور در جریان پانزدهمین اجلاس شورای حقوق بشر اعلام کرد که توصیه‌های سایر کشورها را که طی بررسی ادواری جهانی در جهت لغو مجازات اعدام مطرح شده بود، نمی‌پذیرد. جمهوری دموکراتیک خلق لائوس اعلام کرد «هنوز آمادگی لغو این مجازات را ندارد، چرا که ابزار مؤثری برای جلوگیری از ارتکاب جنایات وخیم، به ویژه در زمینه قاچاق مواد مخدر است» و این کشور که «عضو میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی است، طیف جرایمی را که در قوانین کیفری کشور آمده، به منظور هماهنگی با ماده ۶ این میثاق» بازبینی خواهد کرد³⁴.

³³- رجوع کنید به سند سازمان ملل: A/HRC/15/5

³⁴- رجوع کنید به سند سازمان ملل: A/HRC/15/5/Add.1

کشور مالدیو در جریان بررسی ادواری جهانی در ۳ نوامبر ۲۰۱۰ پذیرفت که توصیه‌ها را در مورد تعلیق مجازات اعدام و لغو آن را مورد بررسی قرار دهد و به دومین پروتکل اختیاری میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی بپیوندد و پاسخ خود را حد اکثر در شانزدهمین نشست شورای حقوق بشر ارائه کند.

عفو بین الملل تأیید کرد که در مالزی در سال ۲۰۱۰، دست کم یک نفر اعدام شده و دست کم ۱۱۴ حکم اعدام جدید صادر شده است. بیش از نیمی از این احکام مربوط به مواد مخدر، و تقریباً باقی آن‌ها در مورد قتل عمد بوده است. حکم اعدام در هر دو مورد، به صورت قطعی صادر شده است.

رئیس جمهور مغولستان، تاخیا البگدوری، در ۱۴ ژانویه ۲۰۱۰ مجازات اعدام را با هدف لغو آن، به حالت تعلیق درآورد. در سخنرانی زیر عنوان «راهی که مغولستان دموکرتیک در پیش خواهد گرفت، باید به خون آغشته نشود»، اعلام کرد که از زمان به قدرت رسیدن او در ماه مه سال ۲۰۰۹، هیچ اعدامی صورت نگرفته است. او اضافه کرد از زمانی که به این مقام رسیده، احکام اعدام کلیه محکومان متقاضی عفو را به حبس کاهش داده است. در پایان سال ۲۰۱۰، مجازات اعدام هنوز به عنوان اسرار دولتی، به مفهوم قوانین مربوط به اسرار دولتی و قانون مربوط به فهرست اسرار دولت طبقه‌بندی شده بود. مغولستان آمار رسمی در مورد احکام اعدام و اجرای آن ارائه نمی‌کند. در گذشته، خانواده محکوم به اعدام از نزدیک بودن زمان اجرای آن مطلع نمی‌شد و جسد فرد اعدام شده را تحویل نزدیکانش نمی‌دادند. طبق اطلاعاتی که عفو بین الملل در دست دارد، در ژوئن سال ۲۰۰۹ دست کم ۹ نفر در انتظار اجرای حکم اعدام بودند، و احکام دست کم سه نفر از آن‌ها در اکتبر ۲۰۰۹ شکسته شد.

یک لایحه قانونی برای پذیرفتن دومین پروتکل اختیاری میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی که خواهان لغو مجازات اعدام است در جریان نشست بهاری به پارلمان مغولستان تسلیم شد. در جریان بررسی ادواری جهانی در مورد مغولستان، نمایندگان این کشور اعلام کردند که کمیسیون دائمی پارلمان مسئله تصویب این لایحه را مورد بررسی قرار خواهد داد، و اینکه «پارلمان موافقت خواهد کرد و لایحه‌های اصلاحی برای کلیه قوانین مربوط به مجازات اعدام، به ویژه

قانون اسرار دولتی، تنظیم خواهد شد»³⁵. در پایان سال ۲۰۱۰، رأی نهایی پارلمان به این لایحه هنوز داده نشده بود.

در کره شمالی در سال ۲۰۱۰، طبق اطلاعاتی که عفو بین الملل در دست دارد، دست کم ۶۰ نفر اعدام شده‌اند. دادگاه‌های این کشور در صدور احکام اعدام، حتی برای جرایمی که در قوانین این کشور سزاوار اعدام نیستند، تردید نمی‌کنند. اعدام‌ها معمولاً مخفیانه اجرا می‌شوند، اما نسبت به سال پیش اطلاعات بیشتری در دست است حاکی از آنکه اعدام‌هایی در ملاء عام صورت گرفته تا عبرت دیگران شود.

در سال ۲۰۱۰ برای دومین سال متوالی، هیچ اعدامی در پاکستان صورت نگرفته است. علیرغم اظهارات نخست وزیر پاکستان، یوسف رضا گیلانی، در پارلمان این کشور به تاریخ ۲۱ ژوئن ۲۰۰۸، مبنی بر اینکه کلیه احکام اعدام باید به حبس ابد تبدیل شوند، نزدیک به ۸۰۰۰ زندانی در انتظار اعدام به سر می‌برند. رئیس جمهور، آصف علی زرداری، در اوت ۲۰۱۰ اعلام کرد که تا ۳۱ دسامبر ۲۰۱۰ اجرای احکام اعدام، به جز اعدام به دلیل فعالیت‌های تروریستی و اقدام علیه کشور، متوقف خواهند شد.

دست کم ۳۵۶ نفر دیگر به اعدام محکوم شده‌اند. اکثریت عظیم این محکومان تازه، مرد و هفت نفر زن هستند که از این میان یک نفر در زمان ارتکاب جرم کمتر از ۱۸ سال داشته است. در ۸ نوامبر، زنی به نام آسیا بی بی، مسیحی و مادر پنج فرزند، متهم به کفرگویی شده و در جریان محاکمه‌ای ناعادلانه محکوم به مرگ شده است. او گفته است که در طول بازداشت و آخرین روز محاکمه، دسترسی به وکیل نداشته است. آسیا بی بی این اتهام را رد کرده و همسرش، عاشق مسیح، گفته است که اتهام او بر پایه «تهمت» کفرگویی بوده است. با وجود این، قاضی پرونده این احتمال را «کاملاً رد کرده» و گفته است که «هیچ‌گونه شرایط مخففه‌ای» وجود ندارد. این زن از ژوئن ۲۰۰۹ در شرایط تقریباً انفرادی به سر می‌برد. تقاضای تجدید نظر در دیوان عالی قضایی لاهور هنوز پاسخی نگرفته است.

در سنگاپور مجازات برخی از جرایم الزاماً اعدام است، به ویژه در مورد جرایم مربوط به مواد مخدر و علیه اتباع بیگانه. سال گذشته، دست کم ۸ حکم اعدام صادر شده است.

³⁵- رجوع کنید به سند سازمان ملل: A/HRC/WG.6/9/L.3

در ۱۴ مه ۲۰۱۰، دادگاه تجدید نظر تقاضای فرجام یک تبعه مالزی، یونگ وویی کنگ، را که در ژانویه ۲۰۰۹ به صورت الزامی به مرگ محکوم شده بود، رد کرد. او در ۱۹ سالگی به جرم قاچاق ۴۷ گرم هرویین محکوم شده بود³⁶.

در ۱۶ نوامبر ۲۰۱۰، روزنامه‌نگار بریتانیایی به نام آلن شادراک، نویسنده "یکی بود، یکی نبود، جلادی بود شاد و سرزنده" (اشاره به قوه قضاییه سنگاپور)، به جرم انتقاد از قوانین مربوط به اعدام در سنگاپور و شیوه انتقادش، به شش هفته حبس و پرداخت ۲۰۰۰۰ دلار سنگاپور محکوم شد.

در سال ۲۰۱۰، چهار نفر در کره جنوبی محکوم به اعدام شدند. در ۲۵ فوریه، دیوان عالی کشور با پنج رأی در برابر چهار رأی، نظر داد که مجازات اعدام ناقض «شأن و منزلت انسانی فرد» که در قانون اساسی تضمین شده، نیست. در مارس ۲۰۱۰، وزیر دادگستری، لی کوی نام، خواهان تحقیق درباره شرایطی شد که به ساختن اتاق تازه‌ای برای اعدام در زندان چئون‌سونگ در استان شمالی گیونگ‌سان، منجر می‌شود. براساس پاره‌ای خبرها، این پروژه در اکتبر ۲۰۱۰، موقتا متوقف گردید.

استعفای وزیر پیشین دادگستری تایوان، وانگ چین فنگ، در مارس ۲۰۱۰، توجه جامعه جهانی را به مسئله اعدام در این کشور جلب کرد. او در زمان وزارت خود، به دلیل مخالفتش با اعدام، از امضای دستور اجرای احکام مرگ خودداری کرده بود. پس از گماره شدن تسنگ یونگ‌فو به وزارت دادگستری در ماه مارس، چهار نفر در ۳۰ آوریل اعدام شدند. بنا بر اطلاعاتی که به عفو بین الملل رسیده است، این وزیر به تازگی اعلام کرده بود که هدف نهایی اش لغو مجازات اعدام است. در ۲۸ مه ۲۰۱۰، دیوان عالی تایوان تقاضای رسیدگی به پرونده ۴۴ محکوم به اعدام را که از دادگاه تجدید نظر هم نتیجه‌ای نگرفته بودند، پذیرفت. چهار نفر از آنان پیش از ارسال این تقاضا، اعدام شده بودند. در این تقاضانامه خواسته شده بود که تفسیری از قانون اساسی در مورد قانونی بودن اعدام ارائه شود. در ۱۵ اکتبر، گروه ویژه‌ای از سوی وزیر دادگستری تشکیل شد تا امکان لغو اعدام را بررسی کند. با اینکه گفته می‌شد که گروه ویژه به این جمع‌بندی رسیده است که «احتمالا اکثریت تایوانی‌ها می‌پذیرند که مجازات اعدام با حبس ابد بدون امکان آزادی مشروط،

³⁶ - این دادگاه تصمیم‌گیری در باره این پرونده را در ژانویه ۲۰۱۱ به تعویق انداخت.

جایگزین شود³⁷»، با وجود این، وزیر دادگستری در اطلاعیه‌ای مطبوعاتی اعلام کرد که در مورد جایگزینی مجازات اعدام با حبس ابد بدون امکان آزادی مشروط، به هیچ نتیجه‌ای نرسیده‌اند. این وزیر سپس اعلام کرد «تا زمانی که مردم تایوان در مورد کیفی جایگزین که معقول و مناسب باشد به اجماع نرسیده‌اند» او قصد لغو این مجازات را ندارد.

در سال ۲۰۱۰ هیچ اعدامی در تایلند به اجرا گذاشته نشد، اما دست کم هفت حکم اعدام تازه صادر گردید. طبق آماري که از سوی اداره زندان‌ها در اوت سال ۲۰۱۰ منتشر شد، ۷۰۸ نفر زیر حکم اعدام بودند و از این میان، احکام ۶۵ نفر از آن‌ها به تأیید دیوان عالی رسیده بود. محکومیت تقریباً نیمی از این ۷۰۸ زندانی، به دلیل جرایم مربوط به مواد مخدر بود و ۳۶۹ نفر دیگر متهم به قتل عمد و جرایم دیگر بودند.

در ویتنام، اطلاعات مربوط به اعدام در زمره اسرار دولتی است و عفو بین الملل قادر به تأیید شمار اعدام‌ها نبوده است. در سال ۲۰۱۰، دست کم ۳۴ محکومیت به مرگ گزارش شده است. پارلمان این کشور در ژوئن ۲۰۱۰ قانونی را به تصویب رساند که به عنوان شیوه اعدام، تزریق مرگبار را جایگزین جوخه‌های اعدام می‌کرد. این قانون از ژوئیه ۲۰۱۱ به اجرا گذاشته می‌شود.

در ۲۳ فوریه، در جریان چهارمین کنگره جهانی علیه مجازات اعدام، گردهمایی غیررسمی "شبکه آسیایی علیه اعدام" برگزار شد. بیش از ۲۵ عضو این شبکه حضور داشتند. اعضای هندی، تایوانی و اندونزیایی این شبکه در میزگرد "آسیا: راه قانونی در جهت تعلیق اعدام و لغو آن" که از سوی عفو بین الملل سازمان داده شده بود سخنرانی کردند.

این شبکه در سال ۲۰۱۰ بیانیه‌هایی را تصویب کرد و دست به اقداماتی در رابطه با کره جنوبی، ژاپن، مغولستان، سنگاپور و تایوان، به ویژه سنگاپور زد، کمپینی بسیار رسانه‌ای شده برای حمایت از تبعه مالزیایی، یونگ ووی کنگ، به مدیریت وکیل مدافع او به راه انداخت و سری کنفرانس‌هایی با سازماندهی یکی از سازمان‌های عضو شبکه برپا کرد. در سال ۲۰۱۰، با پیوستن پنج عضو جدید به این شبکه، شمار اعضای شبکه به بیش از ۵۰ عضو از ۲۳ کشور در این منطقه رسید.

³⁷- Taipei Times، ۱۷ اکتبر ۲۰۱۰، ص. ۲.

اروپا و آسیای مرکزی

پس از گسستی یک‌ساله که طی آن برای نخستین بار، هیچ اعدامی در اروپا و اتحاد شوروی سابق صورت نگرفته بود، بلاروس دو نفر را در مارس ۲۰۱۰ اعدام کرد. واسیلی یوزچکوف و آندره‌ای یوک با گلوله‌ای در پس سر، اعدام شدند.

در ۱۹ مارس ۲۰۱۰، زمانی که مادر آندره‌ای جووک، خواست برای دو زندانی در زندان مینسک مواد غذایی برساند، مأموران زندان مواد یادشده را بازپس فرستادند و گفتند که این دو نفر «به زندان دیگری منتقل شده‌اند». به او گفته شد نمی‌بایست برای خبر گرفتن از فرزندش به زندان می‌آمد، و باید منتظر بماند تا دادگاه رسماً به او اطلاع دهد. مأموران زندان در صبح روز ۲۲ مارس به این مادر اطلاع دادند که فرزندش همراه با واسیلی یوزچکوف، اعدام شده اند. جسد آندره‌ای جووک به خانواده‌اش تحویل داده نشد. در اکتبر ۲۰۱۰، مادر این مرد به خاطر نقض حقوق اش در ابراز و عمل به مذهب خود از مقامات بلاروس شکایت کرد، چراکه جسد فرزندش را تحویل نداده‌اند یا محل دفن او را اعلام نکرده‌اند.

در سال ۲۰۱۰، سه نفر دیگر در بلاروس محکوم به اعدام شدند. در ۱۴ ماه مه، دو مرد به جرم سرقت مسلحانه در اکتبر ۲۰۰۹، محکوم به تیرباران شدند. هردوی آن‌ها در قتل عمد، حمله مسلحانه، آتش افروزی عمدی، کودک‌ربایی، دزدی و دزدی همراه با شرایط مشدده، مجرم شناخته شدند. دیوان عالی بلاروس در ۲۰ سپتامبر احکام آنان را تأیید کرد و این دو نفر از رئیس جمهور، لوکاپنکو، تقاضای عفو کردند. در خواست آنان در پایان سال، هنوز در دست بررسی بود. نفر سوم در ماه سپتامبر به مرگ محکوم شد.

در ۱۲ مه ۲۰۱۰ در جریان رسیدگی به وضعیت حقوق بشر در بلاروس در چارچوب بررسی ادواری جهانی شورای حقوق بشر، هیئت نمایندگی این کشور اعلام کرد که احکام اعدام در این کشور بسیار به ندرت به اجرا گذاشته شده و یک گروه کار پارلمانی برای بررسی راه‌های لغو مجازات اعدام تشکیل شده است. این هیئت در عین حال پذیرفت که توصیه‌های مطرح شده در این نشست را مورد بررسی قرار دهد. این توصیه‌ها عبارت بودند از انتشار اطلاعات کامل در مورد اعدام آندره‌ای و واسیلی یوزچکوف، و پذیرفتن تعلیق مجازات اعدام به عنوان مرحله‌ای در جهت لغو آن، و ارائه پاسخ در پانزدهمین نشست شورای حقوق بشر در ماه سپتامبر. اما در همان سال،

بلاروس به شورای حقوق بشر اعلام کرد که توصیه‌های یاد شده را نمی‌پذیرد و با توجه به نتیجه رفتارندم در مورد این مسئله، نمی‌تواند درباره لغو اعدام یا تعلیق این مجازات تصمیم‌گیری کند. و اضافه کرد که اطلاعات در مورد اعدام دو نفر در ماه مارس در اختیار رسانه‌ها گذاشته شده است و مسئولان زندانی که اعدام در آنجا صورت گرفته، طبق قانون موظف اند که خبر آن را به دادگاه صادر کننده حکم اطلاع دهند و این دادگاه نیز وظیفه دارد به خانواده محکوم اطلاع دهد. در قوانین این کشور ضرورت آگاه ساختن دیگر نهادها یا اشخاص پیش‌بینی نشده است.³⁸

وضعیت حقوق بشر در قزاقستان، در ۱۲ فوریه در چارچوب بررسی ادواری جهانی مورد رسیدگی قرار گرفت. در این کشور، مجازات مرگ برای اقدامات تروریستی منجر به قتل انسان و نیز جنایات وخیم در زمان جنگ، حفظ شده است. هیئت نمایندگی این کشور اعلام کرد که سیاستی برای لغو تدریجی اعدام در دست اجرا است. مجازات اعدام که از ۱۹ دسامبر ۲۰۰۳ به حالت تعلیق درآمده است، همچنان پابرجاست.

قزاقستان که از سال ۲۰۰۷ مجازات اعدام را برای کلیه جرایم لغو کرده بود، در ۶ دسامبر ۲۰۱۰ به دومین پروتکل اختیاری میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی ناظر بر لغو مجازات اعدام پیوست. در آغاز سال، احکام اعدام ۱۷۲ زندانی به حبس ابد تقلیل یافت.

به دنبال سوءقصدهایی که در ماه مارس در روسیه صورت گرفت، رئیس دوما (پارلمان)، بوریس گریزلف، اعلام کرد که فدراسیون روسیه پروتکل شماره ۶ کنوانسیون پاسداری از حقوق بشر و آزادی‌های اساسی را در مورد لغو اعدام هنوز نمی‌پذیرد. پس از تمدید تعلیق اعدام توسط دیوان عالی که در سال ۱۹۹۹ تصویب شده بود، در پایان سال ۲۰۰۹، احکام اعدام ۶۹۷ زندانی به حبس ابد کاهش یافت.

در تاجیکستان که تعلیق احکام اعدام و به اجرا گذاشتن آن از سال ۲۰۰۴ برقرار شده بود، همچنان به قوت خود باقی است. در ماه آوریل، رئیس جمهور تاجیکستان، امامعلی رخمون، گروه کاری تشکیل داد تا لغو مجازات اعدام را از جنبه‌های اجتماعی و حقوقی آن بررسی کنند. این نهاد، مسئولان بلندپایه اجرایی و قضایی و نیز عناصر میانجی را در بر می‌گیرد. در ۱۵ اکتبر در جریان کنفرانس سالانه سازمان امنیت و همکاری اروپا که به مسئله اعدام نیز پرداخت، جوماهون

³⁸- رجوع کنید به سند سازمان ملل : A/HRC/15/16/Add.1

دولتف، رئیس این گروه کار و نیز مشاور رئیس جمهور در زمینه سیاست قضایی اعلام کرد: «ما به زودی زود به لغو مجازات اعدام خواهیم رسید».

خاورمیانه و آفریقای شمالی:

شمار اعدام ها در خاورمیانه و آفریقای شمالی نسبت به سال ۲۰۰۹ کاهش یافته است. با وجود این، احکام اعدام غالباً پس از محاکمه هایی ناعادلانه و برای جرایمی چون قاچاق مواد مخدر یا زنا صادر می شوند؛ جرایمی که «بسیار وخیم» شمرده نمی شوند و بنابراین صدور این احکام نقض قوانین بین المللی است.

دست کم ۳۷۸ نفر در ۹ کشور اعدام شده اند: الجزایر (دست کم ۲۷ نفر)، فلسطین (۵ نفر)، بحرین (۱ نفر)، مصر (۴ نفر)، عراق (دست کم ۱ نفر) ایران (دست کم ۲۵۲ نفر)، سوریه (دست کم ۱۷ نفر)، و یمن (دست کم ۵۳ نفر).

دست کم ۷۴۸ حکم اعدام در ۱۶ کشور صادر شده است: الجزایر (دست کم ۱۳۰ نفر)، عربستان سعودی (دست کم ۳۴ نفر)، فلسطین (دست کم ۱۱ نفر)، بحرین (۱ نفر)، مصر (۱۸۵ نفر)، امارات متحد عربی (دست کم ۲۸ نفر)، عراق (دست کم ۲۷۹ نفر)، ایران (+)، اردن (۹ نفر)، کویت (دست کم ۳ نفر)، لبنان (دست کم ۱۲ نفر)، لیبی (+)، مراکش و صحرای غربی (۴ نفر)، سوریه (دست کم ۱۰ نفر)، تونس (دست کم ۲۲ نفر)، یمن (دست کم ۲۷ نفر).

احکام اعدام در کشورهای الجزایر، امارات متحد عربی، اردن، کویت، لبنان، مراکش و صحرای غربی و تونس صادر شده، ولی هیچ اعدامی صورت نگرفته است.

بحرین بار دیگر اعدام را از سر گرفت: جاسیم عبدالرحمان اهل بنگلادش که به جرم قتل عمد در سال ۲۰۰۷ به اعدام محکوم شده بود، در ژوئیه به جوخه اعدام سپرده شد. دادگاه عالیتر حکم اعدام یک بنگلادشی دیگر را به نام روسل مازن تأیید کرد. در پایان سال دیوان عالی هنوز رأی نهایی خود را صادر نکرده است.

در مصر، امسال نیز احکام اعدام صادر شد و اعدام‌هایی به اجرا درآمد. نه محکومان، نه نزدیکان و نه وکلای مدافعشان، هیچ‌یک از اعدام قریب‌الوقوع آنان اطلاع نیافتند. عفو بین‌الملل اطلاع دارد که در طی سال، ۴ نفر اعدام شده و ۱۸۵ حکم اعدام صادر شده است. اغلب محکومان به دلیل قتل عمد مجرم شناخته شده بودند و احکام اعدام برخی نیز مربوط به مواد مخدر بود.

عاطف روحیام عبدالروحیام در ۱۱ مارس به دار آویخته شد، در حالی که شواهدی حاکی از آن بود که احتمالاً بیگناه است. به خانواده او هیچ اطلاعی از رد شدن تقاضای فرجام در ماه مه ۲۰۰۹ داده نشد، با وجود اینکه دو روز پیش از اعدام، کتباً خواهان آگاهی از وضعیت خویش شده بود.

در ۱۷ فوریه به هنگام رسیدگی به وضعیت حقوق بشر در مصر در بررسی ادواری جهانی، هیئت نمایندگی این کشور اعلام کرد که مجازات مرگ فقط در برابر جنایات بسیار وخیم در نظر گرفته شده و از شمار احکام مرگ و اجرای اعدام کاسته شده است. در پایان این رسیدگی، مصر توصیه درباره رعایت اصول حداقلی مربوط به مجازات اعدام را پذیرفت، اما توصیه‌ای را که خواهان تعلیق اعدام‌ها به عنوان نخستین گام در جهت لغو آن بود رد کرد³⁹.

مقامات ایران اعدام ۲۵۲ نفر را در عرض سال، که ۵ زن و یک صغیر در میان آنان بود، تأیید کردند. عفو بین‌الملل اطلاعات موثقی از اعدام ۳۰۰ نفر، و اغلب در زندان وکیل آباد مشهد دریافت کرد که به طور رسمی اعلام نشده اند. اکثریت اعدام شدگان در رابطه با مواد مخدر مجرم شناخته شده‌اند. اعدام ۱۴ نفر در ملاء عام بوده است. احکام اعدام بسیاری در طی سال صادر شده است.

در ایران، زندانیان پیش از محاکمه زمان درازی را در زندان به سر می‌برند، و در طی این مدت در معرض شکنجه و سایر اشکال بدرفتاری قرار می‌گیرند. زندانیان سیاسی غالباً مخفیانه نگهداری می‌شوند. محاکمه‌ها به طور کلی ناعادلانه است و زندانیان نمی‌توانند، طبق قانون، پیش از پایان بازجویی‌ها که ماه‌ها طول می‌کشد، از مشاوره وکیل برخوردار شوند. محاکماتی که به ویژه در بیرون از تهران برگزار می‌شوند، غالباً بسیار سریع است و چند دقیقه بیشتر به طول نمی‌انجامد.

³⁹- رجوع کنید به سند سازمان ملل: A/HRC/14/17

احکام اعدام برای جرایمی که جنایات بسیار وخیم شمرده نمی‌شوند، با نقض قوانین بین‌المللی، همچنان صادر می‌شود، جرایمی چون قاچاق مواد مخدر یا اتهاماتی در رابطه با امنیت کشور که به شکل مبهمی عنوان می‌شود. «محرابه با خدا» اتهامی است که به شکل مبهم و بدون تعریفی مشخص و روشن زده می‌شود. این اتهام عموماً در مورد کسانی که علیه رژیم دست به اسلحه می‌برند، به کار گرفته می‌شود و می‌تواند به اعدام متهم بینجامد.

در پایان سال، پرونده یک نفر که در ماه اکتبر به جرم «ارتداد» به اعدام محکوم شده بود، در دادگاه استیناف در حال رسیدگی بود. فرد دیگری در ماه دسامبر به جرم ایجاد سائیتی «پورنوگرافیک» و «توهین به دین مقدس اسلام» به مرگ محکوم شده است.

عفو بین الملل به این نتیجه رسیده است که در عرض سال صدور احکام اعدام برای قاچاق مواد مخدر رواج بیشتری داشته است. در ماه اکتبر، وزارت کشور اعلام کرد که مبارزه علیه قاچاق مواد مخدر شدت بیشتری خواهد گرفت. در همین ماه، دادستان کل کشور اعلام کرد که برای تسریع محاکمه‌ها در مورد پرونده‌های مربوط به قاچاق مواد مخدر، به ویژه با ارجاع کلیه پرونده‌ها به دواير دادستانی تدابیر تازه‌ای اتخاذ شده است. بدین ترتیب، متهمان از تقاضای فرجام از دادگاه‌های عالیتر، چنان که در قوانین بین‌المللی پیش بینی شده است، محروم شده‌اند.

.....

به نظر می‌رسد که قانون اصلاحی مربوط به مبارزه علیه مواد مخدر که از ماه دسامبر به اجرا گذاشته شد، محکومیت به اعدام مجرمان مواد مخدر را بسی آسان‌تر کرده است. این قانون، حوزه شمول اعدام را به بخش جدیدی از مواد غیرقانونی گسترش داده است، از قبیل، مواد مخدر شیمیایی که از این پس، داشتن آن مستوجب اعدام است. طبق این قانون، برخی از محکومان که مجرمیت و حکم‌شان به تأیید دادستان کل کشور رسیده است، حق فرجام‌خواهی ندارند.

بر اساس اطلاعات موثقی که به دست عفو بین‌الملل رسیده است، صدها قاچاقچی مواد مخدر در زندان وکیل‌آباد مشهد به شکل مخفیانه اعدام شده‌اند. به نظر می‌رسد که این مجازات شامل آسیب‌پذیرترین قشر جامعه گشته است. در ماه آوریل، تظاهرات بزرگی در افغانستان در اعتراض

به اعدام مخفیانه ده‌ها افغان در ایران برگزار شد. مقامات ایرانی ضمن تکذیب این اعدام‌ها، اعلام کردند که بیش از ۴۰۰۰ افغانی در ایران زندانی‌اند که جرم اکثریت آنان قاچاق مواد مخدر است.

در ماه اوت، یک نیجریایی به همراه ۶۰ تن دیگر مخفیانه در زندان وکیل‌آباد اعدام شده است. یک نفر اهل غنا و دست کم ۹ نفر دیگر نیز در ماه اکتبر اعدام شدند. سفارتخانه‌های این دو تبعه خارجی از اعدام قریب‌الوقوع آنان اطلاع نیافته بودند.

در طی سال، اشخاصی با عقاید سیاسی مخالف دولت اعدام شده‌اند. در ماه ژانویه، دو نفر از هواداران بازگشت نظام پادشاهی در ایران، به جرم «مبارزه با خدا» پس از محاکمه‌ای ناعادلانه به دار آویخته شدند. این نخستین اعدام‌های شناخته شده در ارتباط با خشونت‌های پس از انتخابات بود که در ژوئن ۲۰۰۹ ایران را به لرزه درآورد. وکلای این دو مرد، برخلاف قوانین ایران، اطلاعی از اعدام آن‌ها نداشتند.

در ماه دسامبر، مردی که یک سال پیش از آن به اعدام محکوم شده بود، بدون آنکه از پیش اطلاعی به او داده شود، به دار آویخته شد. او نیز به جرم عضویت در یک سازمان ممنوعه (سازمان مجاهدین خلق) محکوم شده بود. او همزمان با علی اکبر سیادت، که به جرم جاسوسی برای اسرائیل محکوم شده بود، به دار آویخته شد.

شش مرد دیگر به همراه یک زن به جرم عضویت احتمالی در سازمان مجاهدین خلق به اعدام محکوم شدند. در برخی موارد، این ارتباط احتمالی، به تماسی ساده با نزدیکانی خلاصه می‌شود که عضو این سازمان هستند⁴⁰.

مجازات اعدام علیه اعضای اقلیت‌های قومی نیز همچنان به اجرا گذاشته می‌شود.

در پایان سال، دست کم ۱۷ کرد، از جمله یک زن به نام زینب جلالیان، که متهم به ارتکاب جرایم سیاسی شده‌اند، زیر حکم اعدام به سر می‌برند. همه آنان در پی محاکماتی ناعادلانه به دلیل عضویت احتمالی در گروه‌های مخالف و ممنوعه کرد، «مبارزه با خدا» شناخته شده‌اند.

⁴⁰- دو نفر در ۲۴ ژانویه ۲۰۱۱ اعدام شدند و حکم نفر سوم کاهش یافت. این دو تن در جریان موجی از اعدام‌ها که مقامات ایران ۸۵ نفر را در ماه ژانویه ۲۰۱۱ اعدام کردند، به دار آویخته شدند.

برخی از آنان در زمان بازداشت، شکنجه شده و اجازه مشورت با وکیل نداشته‌اند. بیم آن می‌رود که یکی از این زندانیان به نام حسین خضری، در ۱۵ ژانویه ۲۰۱۱ اعدام شود، در حالی که اعدام حبیب‌الله لطیفی که قرار بود در ۲۶ دسامبر ۲۰۱۰ صورت گیرد، به دنبال فراخوان‌های محلی و بین‌المللی به سود او به تعویق افتاد. [حسین خضری در بامداد روز ۱۵ ژانویه در زندان ارومیه به دار آویخته شد.]

چهار کرد، فرزاد کمانگر، علی حیدریان، فرهاد وکیلی و شیرین علم هولی، و نیز مهدی اسلامیان در ۹ ماه مه در زندان اوین به دار آویخته شدند. این پنج نفر در سه پرونده جداگانه به دلیل «اقدامات تروریستی» به جرم «مبارزه با خدا» محکوم شدند. «مبارزه با خدا» یکی از اتهامات مبهمی است که می‌تواند به اعدام منجر شود. این اتهام به طور کلی علیه کسانی به کار می‌رود که برای مبارزه با رژیم دست به اسلحه می‌برند. مهدی اسماعیلی به جرم کمک مالی به برادرش که به اتهام «مبارزه با خدا» و شرکت در انفجار مسجدی در شیراز در آوریل سال ۲۰۰۸، اعدام شده بود، به دار آویخته شد.

۱۱ مرد از اقلیت بلوچ در زندان زاهدان به دار آویخته شدند. به گفته خبرگزاری فارس، آن‌ها روابطی با جنبش مقاومت خلق بلوچ، جندالله داشته‌اند که مسئولیت انفجاری را در چاه‌بهار در ۱۵ دسامبر به عهده گرفته بود. این انفجار ۳۹ کشته بر جای گذاشت. این ۱۱ نفر به جرم یک سلسله عملیات از قبیل کمین‌گذاری و قتل پلیس و پاسدار، سوء قصد انفجاری در مسجد شیعیان، آدمربایی و سرقت مسلحانه، به «مبارزه با خدا و فساد در ارض» متهم شده بودند. با وجود این، یکی از مسئولان محلی قوه قضایی اعلام کرد که هیچ‌یک از آنان در سوء قصد ۱۵ دسامبر شرکت نداشته است.

در ژوئن ۲۰۰۹، علیرغم توصیه کمیسیون قضایی مجلس ایران، در مورد حذف قانون سنگسار در لایحه‌ای جدید اصلاح قوانین جزایی که بحث درباره آن در مجلس ادامه دارد، سنگسار همچنان کیفر الزامی برای زنان یا مردان متهم به «زنای محصنه» است. ظاهراً ۱۰ زن و چهار مرد در پایان سال در معرض سنگسارند؛ چندین پرونده در جریان رسیدگی است و امکان دارد که مجازات‌های دیگری جایگزین سنگسار شود. دست کم یک زن دیگر به نام مریم قربانزاده که به جرم «زنای محصنه» ابتدا به سنگسار محکوم شده بود، اکنون در معرض اعدام از طریق دار زدن است.

سکینه محمدی آشتیانی از اقلیت آذری، که در سال ۲۰۰۶ محکوم به سنگسار شده بود، در پایان سال پرونده‌اش در دست رسیدگی مجدد است. حکم سنگسار او از ماه ژوئیه به نحو گسترده‌ای توجه جامعه جهانی را به خود جلب کرد. زبان او آذری است و آشنایی اندکی با زبان فارسی که زبان مورد استفاده در دادگاه‌هاست، دارد. سه نفر از پنج قضاتی که به پرونده او رسیدگی کرده‌اند، رأی به محکومیت او داده‌اند. با اینکه او گفته است که «اعترافات»ش به زور گرفته شده و

نادرست است، این سه قاضی بر اساس «علم قاضی» او را مجرم شناخته اند. این مفهوم که در قوانین حقوقی ایران وجود دارد، به قضات امکان می‌دهد که به طور ذهنی، حتا در نبود هرگونه دلیل و مدرک آشکار یا انکارناپذیر، مجرمیت یا بیگناهی متهم را تعیین کنند. در ماه مه ۲۰۰۷، دیوان عالی حکم سنگسار سکینه را تأیید کرد. سپس، کمیسیون عفو، تقاضای عفو سکینه را رد کرد. این محکومیت سنگسار موج وسیعی در سطح جهانی برانگیخت. حدود ۷ ژوئیه، مسئولان قضایی تبریز در نامه‌ای که به مسئول قوه قضایی نوشتند، خواهان مجوزی شدند تا به جای سنگسار، او را به دار آویزند. از این تاریخ به بعد، مقامات ایرانی اظهارات نه چندان روشنی درباره وضعیت سکینه از نظر قانون داشته‌اند. او در زندان مرکزی تبریز نگهداری می‌شود و از اوت ۲۰۱۰ از ملاقات با فرزندان و وکیل خویش محروم است. پسرش، وکیل مدافع و دو روزنامه‌نگار آلمانی که درباره وضعیت سکینه با او مصاحبه کرده بودند، در ماه اکتبر دستگیر شدند. فرزند او ظاهراً در ماه دسامبر با سپردن وثیقه آزاد شد، اما وکیل او و دو روزنامه‌نگار آلمانی، در پایان سال همچنان در زندان بودند. سکینه و نیز فرزند و وکیل او چندین بار در تلویزیون دولتی ایران ظاهر شده‌اند، در شرایطی که حاکی از آن است که به اجبار «اعترافاتی» مخاطره‌انگیز علیه خود داشته‌اند، چیزی که ناقض حقوق آنان از نظر قوانین بین‌المللی است.

فردی به نام محمد الف در ماه ژوئیه به جرم تجاوز به دو پسر اعدام شد. او در زمان ارتکاب این جرم کمتر از ۱۸ سال داشته است. عفو بین‌الملل ۱۴۰ نفر از محکومان سال‌های اخیر را که در زمان ارتکاب جرم کمتر از ۱۸ سال داشته‌اند، در فهرستی جمع‌آوری کرده است، هرچند که آگاهی از سرنوشت بعدی آنان دشوار بوده است.

از سوی قوه قضاییه در چهارم ژوئیه به خانواده محمد رضا حدادی اطلاع داده شد که فرزندشان را برای آخرین بار ملاقات کنند. اعدام او که برای ۷ ژوئیه در نظر گرفته شده بود به تعویق افتاد. محمد رضا حدادی در سال ۲۰۰۴ به جرم قتل محکوم شده بود. او در زمان ارتکاب قتل ۱۵ سال داشت و اکنون [در سال ۲۰۱۰] ۲۲ ساله است. حکم اعدام او در ژوئیه ۲۰۰۵ توسط دیوان عالی تأیید شد. ابتدا قرار بود در اکتبر ۲۰۰۸ اعدام شود، اما به دستور رئیس قوه قضایی اجرای حکم به تعویق افتاد. بار دوم قرار بر این شد که حکم او در ۲۷ ماه مه ۲۰۰۹ به اجرا گذاشته شود، که به ۱۶ ژوئیه ۲۰۰۹ موکول گردید. بنا بر اطلاعات تأیید نشده‌ای، می‌بایست در ۹ دسامبر ۲۰۰۹ اعدام شود. از وضعیت نصر قاسمی نیز که به اعدام محکوم شده، اطلاعی در دست نیست. او نیز در زمان ارتکاب جرم، کمتر از ۱۸ سال داشته است.

چندین وکیل مدافع که با محکومیت و اعدام موکلان خود مخالفت کرده‌اند، در معرض تهدید و به ویژه محکومیت به حبس‌اند. محمد اولیایی فرد، در اول ماه مه به جرم «تبلیغ علیه نظام» بازداشت شد و به یکسال زندان محکوم گردید. او پیش از دستگیری اعلام کرد که محکومیت او به

دلیل مصاحبه‌اش با برنامه فارسی صدای امریکا بوده که اندکی پس از اعدام موکلش بهنود شجاعی انجام داده است. بهنود شجاعی به هنگام ارتکاب جرم ۱۷ سال داشته است.

محمد مصطفایی، وکیل مدافع در زمینه دفاع از حقوق بشر، در آغاز ماه اوت ناچار شد، به ویژه به دلیل جلب افکار جامعه جهانی به محکومیت سنگسار سکینه محمدی آشتیانی به جرم زنا، محصنه از کشور خارج شود. وکیل دیگری به نام جاوید هوتن کیان به همراه فرزند سکینه و دو ژورنالیست آلمانی دستگیر گردید. او در پایان سال هنوز در زندان بود.

خلیل بهرامیان که وکالت چندین زندانی سیاسی را به عهده داشت، به دلیل اعتراض به اعدام دو تن از موکلانش به نام‌های فرزند کمانگر و شیرین علم هولی، مدت کوتاهی در ماه مه به زندان افتاد. او در ماه دسامبر محاکمه شد و در فوریه ۲۰۱۱ به جرم «تبلیغ علیه نظام»، «توهین به مسئولان قضایی» و «اقدام علیه امنیت کشور» به ۱۸ ماه زندان محکوم گردید. او در هنگام تدوین این سند، آزاد بود و در انتظار دادگاه تجدید نظر.

نزدیکان اعدام شدگان نیز، در برخی موارد، مورد اذیت و آزار قرار گرفته اند و اغلب جسد عزیزانشان برای انجام مراسم خاکسپاری در اختیارشان گذاشته نشده است. برخی دیگر نیز اعلام کرده‌اند که مجبور شده‌اند که در ازای تحویل اجساد نزدیکانشان، مبلغی به عنوان هزینه طناب دار پرداخت کنند.

در ماه مه مقامات ایران از تحویل اجساد ۴ کرد به خانواده‌هاشان که برای اعتراض به تهران رفته بودند خودداری کردند. مادر، خواهر، عمو، برادرزاده و پدر بزرگ شیرین علم هولی برای مدت کوتاهی تا زمان پرداخت وثیقه بازداشت شدند، و مقامات ایران رفتن مردم را برای ابراز همدردی و تسلیت به خانواده او در ماکو، ممنوع کردند. به خانواده یکی از اعدام شدگان در کامیاران دستور داده شد که با رسانه‌ها تماس نگیرند و خط تلفنی آن‌ها قطع شد.

پس از تعویق اعدام حبیب‌الله لطیفی در ماه دسامبر، که در سال ۲۰۰۸ به جرم «محاربه با خدا» محکوم شده بود، برخی از فعالان حقوق بشر با خانواده‌اش دیدار کردند. نزدیک به ۵۰ نفر از نیروهای امنیتی به این خانه آمدند و ۷ تن از نزدیکان و ۱۷ نفر دیگر را دستگیر کردند. هر یک از اعضای خانواده پس از سپردن نزدیک به ۲۱ هزار دلار، در ۳۰ دسامبر ۲۰۱۰ آزاد شدند.⁴¹

41- در ۶ ژانویه ۲۰۱۱، یک عضو سازمانی غیردولتی و یک روزنامه‌نگار زندانی آزاد شدند، اما ده نفر در منزل خانواده لطیفی دستگیر شدند که برخی چندین روز و برخی دیگر یک هفته در بازداشت بسر بردند.

پرونده وضعیت حقوق بشر در ایران، در ۱۵ فوریه ۲۰۱۰ در چارچوب بررسی ادواری جهانی ملل متحد، مورد بررسی قرار گرفت. دولت ایران توصیه مربوط به رعایت اصول حداقلی مفاد میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی و کنوانسیون حقوق کودک را درباره مجازات اعدام پذیرفت. دبیر کل سازمان ملل در گزارشی که در ماه سپتامبر به مجمع عمومی تقدیم کرد، از آمار همچنان بالای اعدام در ایران، به ویژه برای جرایم سیاسی، و نیز اعدام در ملاء عام، اعدام مجرمان کمتر از ۱۸ سال و استفاده از سنگسار به عنوان روش اعدام، اظهار تأسف کرد⁴². مجمع عمومی در ماه دسامبر قطعنامه‌ای در باره وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران به تصویب رساند که ابراز نگرانی می‌کرد از شمار بالا و افزایش اعدام‌ها، و نیز اعدام در ملاء عام که با نادیده گرفتن تضمین های شناخته شده بین المللی صورت می‌گیرند، تداوم اعدام مجرمان صغار، صدور احکام اعدام برای جرایمی که تعریف دقیقی ندارند، مثل محاربه با خدا، یا جرایمی که نمی‌توانند، برخلاف قوانین بین المللی، جنایات بسیار وخیم تلقی شوند، و نیز استفاده از سنگسار و خفه کردن به عنوان روش های اعدام. در دسامبر، ایران به قطعنامه مجمع عمومی ملل متحد برای تعلیق مجازات اعدام، رأی منفی داد.

عفو بین الملل از اعدام یک نفر در عراق در سال ۲۰۱۰ اطلاع یافت، اما شمار واقعی اعدام‌ها احتمالاً بیش از این بوده است. علی حس علی مجید، معروف به علی شیمیایی، در ۲۵ ژانویه اعدام شد. او در ۱۷ ژانویه برای چهارمین بار به جرم صدور فرمان حمله شیمیایی به شهر حلبچه در سال ۱۹۸۸ محکوم به اعدام شد. در این حمله، بیش از ۵۶۰۰ نفر از اقلیت کرد کشته شدند. سعدون شکیر، وزیر سابق کشور در سال ۱۹۸۰، میزبان خدر هادی و عزیز سالدین النعمان، از مقامات بلند پایه در زمان زمان حسین، در ۲۹ نوامبر ۲۰۱۰ به دلیل مشارکت در قتل و کوچاندن کردهای شیعه مذهب فیلی در زمان جنگ ایران و عراق، مجرم شناخته شده و محکوم به اعدام شدند.

در ۳ دسامبر، وزیر کشور عراق، جواد البولانی، در میان حاضران اعلام کرده است که ۳۹ زندانی که هنوز محاکمه نشده‌اند، به دلیل عضویت در القاعده ممکن است در پایان سال به اعدام محکوم شوند. اما در پایان سال، پرونده اینان در مرحله رسیدگی بود. در پایان سال، ۳۷ نفر که

⁴² - نگاه کنی دبه سند سازمان ملل: A/65/370

تمام مراحل دادرسی را طی کرده‌اند، هر لحظه در معرض اعدام اند. از سوی دیگر، ظاهراً ۱۳۰۰ نفر نیز زیر حکم اعدام به سر می‌برند.

مدحت المهدی، رئیس دیوان عالی، در ماه مه گفته است که ۷۷ نفر در سال ۲۰۰۹، به جرم اقدامات تروریستی به اعدام محکوم شده‌اند. عفو بین الملل در سال ۲۰۰۹، دست کم ۱۲۰ مورد اعدام ثبت کرده است.

وضعیت حقوق بشر در عراق به تاریخ ۱۶ فوریه ۲۰۱۰ در چارچوب بررسی ادواری جهانی سازمان ملل متحد مورد رسیدگی قرار گرفت. هیئت نمایندگی عراق گزارش داد که شمار جرایم مشمول مجازات اعدام کاهش یافته و به جنایات بسیار وخیم، از قبیل نسل‌کشی، جنایت علیه بشریت و اقدامات تروریستی محدود شده است. این هیئت اضافه کرد که متهمان از کلیه تضمین‌های قضایی در تمامی مراحل دادرسی تا اجرای احکام، بهره‌مند می‌شوند و کوشش می‌شود که شمار اعدام‌ها به حد اقل کاهش یابد. عراق توصیه مبنی بر اتخاذ تدابیری در جهت لغو اعدام، و تا آن زمان، رعایت اصول بین‌المللی ناظر بر محدود کردن دایره شمول اعدام‌ها را پذیرفت. اما توصیه‌های ناظر بر تعلیق مجازات اعدام و لغو آن را رد کرد.

دولت اردن تأیید کرد که در پایان سال ۴۶ نفر، از جمله چهار زن، زیر حکم اعدام به سر می‌برند و دست کم ۶ نفر دیگر در طی سال به اعدام محکوم شدند. اما طبق اطلاعاتی که عفو بین الملل در دست دارد، ۹ نفر در سال ۲۰۱۰ محکوم به مرگ شده‌اند. دولت اردن اعلام کرد که در سال ۲۰۱۰ در پی اصلاح آیین کیفری، که این مجازات را برای جرایم مربوط به ماده ۱۳۷/۱ (ترغیب به قیام مسلحانه علیه دولت) و ماده ۳۷۲ (آتش‌افروزی عمدی منجر به قتل) حذف کرده بود، شمار جرایم مستوجب اعدام کاهش یافته است.

در **کویت** در سال ۲۰۱۰، دست کم سه زندانی محکوم به اعدام شده‌اند. حکم اعدام جاکاتیا پاوا، خدمتکار فیلیپینی، در ماه ژانویه برای امضا تسلیم امیر، رئیس دولت، شد. این زن در ۱۴ مه ۲۰۰۷، به جرم قتل دختر ۲۲ ساله صاحبکار محکوم شده بود. جاکاتیا پاوا در طی مراحل دادرسی همواره اعلام کرده بود که بیگناه است. به گفته وکیل او، هیچ مدرکی که دال بر مجرمیت او باشد در پرونده نیست. در ژانویه ۲۰۰۹ در جریان محاکمه اعلام کرد که این دختر توسط یکی از اعضای خانواده‌اش کشته شده، چرا که با همسایه‌ای رابطه داشته است.

وضعیت حقوق بشر در کویت در ۱۲ مه ۲۰۱۰ در چارچوب بررسی ادواری جهانی سازمان ملل متحد مورد بررسی قرار گرفت. نمایندگی کویت درباره مجازات اعدام گفت که این کیفر تا آنجا که ممکن است به صورت محدود و فقط برای جنایات بسیار خشن و بیرحمانه اعمال می‌شود، چرا که بازدارنده است. او اضافه کرد احکام اعدام تنها پس از رعایت همه تضمین‌های یک دادرسی قانونی و حق متهم به برخورداری از محاکمه عادلانه در کلیه مراحل دادرسی صادر می‌شوند. کویت این توصیه بررسی ادواری جهانی را پذیرفت که از این کشور می‌خواست تا زمانی که مجازات اعدام لغو نشده، دست کم اصول حداقلی در این زمینه، به ویژه در نظر گرفتن اعدام فقط برای جنایات بسیار وخیم، رعایت کند. با وجود این، کویت هشت توصیه دیگر را در زمینه تعلیق مجازات اعدام و لغو آن رد نمود⁴³.

در لبنان دست کم ۱۲ حکم اعدام در سال ۲۰۱۰ صادر شده و در پایان سال دست کم ۵۰ نفر، از جمله یک زن، زیر حکم اعدام به سر می‌برند. در ۱۸ فوریه، یک لبنانی به نام محمود رافه در جریان محاکمه در دادگاهی نظامی که بسیار رسانه‌ای شده بود، به جرم « همکاری با دشمن و جاسوسی به سود آن» و مشارکت در انفجار یک خودروی بمب‌گذاری شده در سال ۲۰۰۶ در صیدا که به کشته شدن یکی از مسئولان جهاد اسلامی و برادرش انجامیده بود، محکوم به اعدام شد. بنا بر گزارش برخی منابع، این مرد پیش از محاکمه در زندان شکنجه شده و مورد بدرفتاری قرار گرفته بود. یک فلسطینی نیز در همین پرونده غیابا محکوم به اعدام شد.

در ماه ژوئن، میشل سلیمان، رئیس جمهور، اعلام کرد که آماده است احکام اعدام محکومانی را که به مانند مأموران اسرائیل عمل کرده‌اند امضا کند. وضعیت حقوق بشر در لبنان در ۱۰ نوامبر ۲۰۱۰ در چارچوب بررسی ادواری جهانی سازمان ملل متحد مورد رسیدگی قرار گرفت. دولت لبنان توصیه‌های مبنی بر تعلیق مجازات اعدام و لغو آن را رد کرد.

دادگاه‌ها در لیبی همچنان به صدور احکام مرگ ادامه می‌دهند که اغلب آن‌ها در موارد قتل یا نقض قوانین مربوط به مواد مخدر است. محکومان را تیرباران کرده‌اند. در پایان ماه ژوئن، ۱۸ زندانی که برخی از آنان چادی، مصری و نیجریه‌ای بوده‌اند به جرم قتل از پیش برنامه‌ریزی شده اعدام شدند. وضعیت حقوق بشر در لیبی در ۹ نوامبر ۲۰۱۰ در چارچوب بررسی ادواری جهانی

⁴³ - نگاه کنید به سند سازمان ملل: A/HRC/15/15

سازمان ملل مورد بررسی قرار گرفت. درباره مجازات اعدام، نماینده لیبی اعلام کرد که این مجازات برای جنایات بسیار وخیم در نظر گرفته شده و از سال ۱۹۹۰، تنها در ۲۰۱ مورد به اجرا درآمده است.

لیبی توصیه ناظر بر تعلیق مجازات اعدام را پذیرفت و قول داد که سایر توصیه‌ها را نیز بررسی کند و پاسخ خود را حداکثر در شانزدهمین نشست شورای حقوق بشر در مارس ۲۰۱۱ ارائه دهد. این توصیه‌ها عبارت بودند از: تجدید نظر در قوانین و محدودتر کردن شمار جرایمی که مستوجب اعدام اند، به ویژه جرایم مربوط به ایجاد گروه، سازمان یا انجمن؛ تعلیق مجازات اعدام تا زمان لغو آن؛ تعلیق اعدام‌ها و جایگزین کردن احکام اعدامی که صادر شده‌اند با حبس، به عنوان نخستین گام به سوی لغو اعدام؛ هماهنگ کردن قوانین با ملزومات ماده ۶ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، و در نظر داشتن تعلیق مجازات اعدام با هدف لغو آن.

حماس، حکمران نواز غزه، ۵ فلسطینی را اعدام کرد. از سال ۲۰۰۵ به این سو، این نخستین اعدام‌ها در دو بخش **فلسطین** بود. دو مرد که به جرم «همدستی» با ارتش اسراییل و مشارکت در قتل، در یک دادگاه نظامی در سال ۲۰۰۹ به اعدام محکوم شده بودند، در ۱۵ آوریل ۲۰۱۰ در شهر غزه اعدام شدند. سه نفر دیگر که در سال‌های قبل و با پرونده‌هایی دیگر، به جرم قتل محکوم شده بودند، در ۱۸ مه در غزه اعدام شدند. در طی سال [۲۰۱۰]، دست کم ۱۱ نفر در دادگاه‌های عادی و نظامی غزه، به اعدام محکوم شدند. دادگاه‌های کرانه غربی رود اردن، هیچ حکم اعدامی صادر نکرده‌اند و هیچ‌کس نیز اعدام نشده است.

در **قطر**، دست کم ۱۷ نفر زیر حکم اعدام اند. در طی سال، حکم اعدام یا موارد اجرای آن گزارش نشده است. وضعیت حقوق بشر در قطر، در ۸ فوریه در چارچوب بررسی ادواری جهانی سازمان ملل مورد رسیدگی قرار گرفت. در مورد مجازات اعدام، قطر این توصیه را پذیرفت که اقداماتی را که در جهت تضمین محاکمه عادلانه در پیش گرفته شده بود، به ویژه در مورد پرونده‌هایی که ممکن است به اعدام منجر شود، همچنان ادامه دهد. با وجود این، توصیه‌های ناظر بر جایگزین ساختن احکام اعدام صادر شده با حبس، و تعلیق رسمی اعدام‌ها به منظور رسیدن به لغو آن را رد کرد.

در عربستان سعودی، طبق اطلاعاتی که عفو بین الملل در دست دارد، در طی سال، دست کم ۲۷ نفر اعدام شدند و دست کم ۳۴ حکم اعدام صادر گردید، اما شمار واقعی اعدام‌ها و احکام صادره احتمالاً بسیار بیش از این‌هاست. اغلب این احکام در جریان محاکمه‌هایی صادر می‌شوند که اصول شناخته شده بین‌المللی محاکمات عادلانه را رعایت نمی‌کنند. بیگانگان، و به ویژه کارگران مهاجر اهل کشورهای در حال توسعه آفریقایی و آسیایی به طور خاص در معرض محاکمات سری و شتابزده نظام قضایی این کشورند. این خارجی‌ان عموماً در کشوری بیگانه تنها هستند، بدون نزدیکانی که بشود از آنان کمک گرفت، و معمولاً به زبان عربی مسلط نیستند و دانش آن را ندارند که از جریان دادرسی آگاه شوند، و بسیار کمتر از عربستانی‌های با نفوذ، امکان برخوردار شدن از عفو پادشاه را دارند.

دیوان عالی عربستان سعودی، حکم اعدام ریزانا نافیک، خدمتکار ۲۲ ساله و اهل سری لانکا را در ۲۵ اکتبر تأیید کرد. او به جرم ارتکاب قتل در زمانی که کمتر از ۱۸ سال داشته، محکوم شده بود. حکم او در مرحله تأیید قطعی آن توسط شاه بود. ریزانا در دوران بازجویی پیش از محاکمه و در جریان محاکمه در دادگاه اول از کمک وکیل مدافع برخوردار نبود. او در آغاز به قتل «اعتراف» کرد، اما سپس اعترافات خود را پس گرفت و اظهار داشت که این اعتراف را به زور و پس از حمله به او در زندان گرفته‌اند. مردی که نقش مترجم او را داشت، مترجمی رسمی نبود و ظاهراً نمی‌توانست به درستی زبان تامولی را به عربی برگرداند. این مترجم پس از محاکمه از عربستان خارج شد.

دو مرد، یکی اهل سعودی و دیگری اهل لبنان، به جرم «جادوگری»، در معرض اعدام به سر می‌برند. عبدالحمید ابن حسین ابن مصطفی الفاکی، اهل عربستان، در ۲۷ مارس ۲۰۰۷ در یک دادگاه مدینه به مرگ محکوم شد. او متهم بود که طلسمی زده تا پدر و مادر مطلقه مشتری خود را وادار به آشتی کند. اطلاعات اندکی از جریان محاکمه غیرعلنی او در دست است. سه سال پس از محکومیت اعدام او، هنوز هیچ اطلاعی از جریان محاکمه در دست نیست و او هر لحظه در معرض اعدام است. علی سیبیت، تبعه لبنان، مجری برنامه تلویزیونی بود که به زبان عربی از کانال ماهواره‌ای لبنان به نام شهرزاد پخش می‌شود. او در این برنامه پیشگویی می‌کرد. او در ماه مه ۲۰۰۸ زمانی که برای حج عمره به عربستان رفته بود به دست پلیس دینی دستگیر شد. او علاوه بر جرایم دیگر، به «جادوگری» متهم شد و در ۹ نوامبر پس از محاکمه‌ای غیرعلنی در دادگاه مدینه و بدون داشتن وکیل، به اعدام محکوم شد. عفو بین الملل او را زندانی عقیدتی می‌شمارد که به صورت مسالمت‌آمیز از حق آزادی بیان استفاده کرده است.

در سوریه، احکام اعدام همچون سال‌های پیش، صادر شده است. دست کم ۱۷ نفر [در سال ۲۰۱۰] اعدام شده‌اند. الیازا الصالح، احمد العباس و مازن بسونی در ۴ نوامبر اعدام شدند. آن‌ها را احتمالاً به دار آویخته‌اند، چرا که برای اعدام زندانیان عادی معمولاً از این روش استفاده می‌شود. هر سه نفر به جرم قتل شوهر الیازا الصالح محکوم شده بودند. شواهد و مدارک حاکی از اینکه

این زن طی سال‌ها قربانی آزارهای جسمی و جنسی شوهرش بوده، در جریان دادگاه اول و تجدید نظر در نظر گرفته نشد. خانواده الیازا الصالح پس از سه روز از اعدام او اطلاع یافتند.

در امارات متحده عربی، در سال ۲۰۱۰ دست کم ۲۸ حکم اعدام صادر شد که بیشتر آن‌ها در مورد قاچاق مواد مخدر، قتل و تجاوز بود. یک زن که فقط اسم کوچک او ذکر شده به نام خاولا، و دو تبعه اماراتی - معشوق او، فهد، و دوست این فرد به نام مختار - و نیز عبدالله حسین، اهل بنگلادش، به جرم قتل عمد هر لحظه در معرض اعدام در شارجه به سر می‌برند. خاولا در همان روز وقوع قتل اقرار می‌کند و سه متهم دیگر فردای آن روز دستگیر می‌شوند. همه آن‌ها از سال ۲۰۰۳ در زندان مرکزی شارجه هستند.

۱۷ کارگر مهاجر هندی به جرم قتل یک پاکستانی در جریان نزاعی که بر سر قاچاق مشروبات الکلی غیرقانونی روی داد و سه پاکستانی دیگر زخمی شدند، در ۲۹ مارس ۲۰۱۰ در دادگاه اول شارجه به اعدام محکوم شدند. در ۲۰ آوریل، وکلای عضو یک سازمان غیردولتی هندی به نام وکلای بین‌المللی حقوق بشر، در جریان دیدار از امارات در بیانیه‌ای اعلام کردند که این ۱۷ نفر در زندان به مدت ۹ روز شکنجه شده‌اند. مأموران زندان که می‌خواستند «اعتراف» بگیرند، آنان را با باتون کتک زده، از خوابیدن آنان جلوگیری کرده و وادارشان کرده‌اند که «مدت‌های طولانی» بر روی یک پا بایستند و به آنان شوک الکتریکی داده اند. طبق قوانین بین‌المللی، آنان حق برخورداری از وکلای مدافعی داشته‌اند که به اختیار خود انتخاب کنند. وکیل تسخیری آن‌ها، به زبان مادری آنان، پنجابی، آشنا نبوده و در جریان محاکمه، اشاره‌ای به شکنجه آنان نکرده بود. به گفته این سازمان غیردولتی، مقامات هندی پس از گذشت چند ماه از بازداشت آنان مطلع می‌شود. در ۲۹ مارس، دادگاه اول حکم اعدام آنان را صادر می‌کند ولی این حکم در ۱۴ آوریل به آنان ابلاغ می‌شود. به گفته این سازمان، مسئولان زندان شارجه، علایم مذهبی آنان را به زور از گردن و مچ آنان برمی‌دارند و این زندانیان را که به جز یک نفر، بقیه شان سیک بوده‌اند، با گفتن اینکه «خدای شما کیست؟ خبرش کنید. ما می‌خواهیم او را ببینیم»، وادار می‌کنند که آن علایم مذهبی را لگدمال کنند. این پرونده در مرحله فرجام است که پس از درخواست خانواده قربانی به دریافت دیه، از ماه نوامبر به ۱۷ فوریه ۲۰۱۱ موکول شد.

در سال ۲۰۱۰ در **یمن**، ۵۳ نفر اعدام شدند و دست کم ۲۷ حکم اعدام صادر گردید. مجازات اعدام برای یک سلسله از جرایمی که برخی مصداق خشونت مرگبار نیستند به نحو گسترده ای به کار گرفته می شود. عفو بین الملل از مدت ها پیش نگران اعدام در یمن بوده است، به ویژه از آن رو که احکام مرگ غالباً در پی محاکماتی صادر می شوند که با اصول بین المللی دادرسی عادلانه نمی خوانند. دو مجرم صغیر که حکم اعدامشان به تأیید رئیس جمهور رسیده است در معرض اعدام اند. اعدام فوآد احمد علی عبدالله در ۱۸ دسامبر، یک روز پیش از اعدام، به تعویق افتاد. پرونده او باید مورد رسیدگی مجدد قرار گیرد.

افریقای جنوب صحرا:

در سال ۲۰۱۰ یکی دیگر از کشورهای افریقایی مجازات اعدام را لغو کرد. بنابراین، شمار کشورهای لغو کننده اعدام در میان کشورهای عضو اتحادیه افریقا به ۱۶ رسید. عفو بین الملل شاهد تنها دو مورد اعدام در کشورهای جنوب افریقا بوده است: بوتسوانا و سودان. اما در سال ۲۰۱۰، چهار کشور بوتسوانا (۱)، گینه اکواتور (۴)، سومالی (دست کم ۸) و سودان (دست کم ۶) مجازات اعدام داشته اند.

دست کم ۳۳۳ حکم اعدام در ۲۴ کشور صادر شده است: بنین (دست کم ۱)، بورکینافاسو (دست کم ۱)، کامرون (+)، اتیوپی (دست کم ۵)، گامبیا (۱۳)، غنا (۱۷)، گینه اکواتور (۴)، کنیا (دست کم ۵)، لیبیریا (۱۱)، ماداگاسکار (دست کم ۲)، مالاوی (۲)، مالی (دست کم ۱۴)، موریتانی (دست کم ۱۶)، نیجریه (دست کم ۱۵۱)، اوگاندا (دست کم ۵)، جمهوری افریقایی مرکزی (۱۴)، جمهوری دموکراتیک کنگو (+)، سیرالئون (۱)، سومالی (دست کم ۸)، سودان (دست کم ۱۰)، تانزانیا (دست کم ۵)، چاد (۱)، زامبیا (۳۵)، زیمبابوه (۸).

شمار احکام اعدام در عرض سال، نسبت به سال ۲۰۰۹ افزایش یافته است، به ویژه در غرب افریقا که ۱۳۷ مورد بیش از شمار این احکام در سال پیش بوده است.

در **بنین**، یک حکم اعدام صادر شده، اما برای بیست و سومین سال متوالی، هیچ اعدامی صورت نگرفته است. این کشور در ماه آوریل میزبان کنفرانسی درباره مجازات اعدام در شمال و غرب

افریقا بود که توسط کمیسیون افریقایی حقوق بشر و حقوق خلق ها سازماندهی شده بود. به همین مناسبت، مقامات بنینی اعلام کردند که در قانون اساسی که تسلیم پارلمان کرده اند، ماده ای در مورد لغو مجازات اعدام وجود دارد.

در **بورکینافاسو** یک حکم اعدام صادر شده است. در جریان پنجمین کنفرانس بین المللی «بدون زندگی، عدالتی وجود ندارد»، که از سوی جامعه سانت ایجیدو مستقر در رُم برگزار گردید، وزیر دادگستری بورکینافاسو اعلام کرد که روال قانونی برای لغو اعدام آغاز خواهد شد.

در **بوتسوانا**، مجازات اعدام همچنان در هاله ای از پنهانکاری بوده است. کمیسر رامولف، مسئول روابط عمومی اداره زندان ها در بوتسوانا در ۲۴ مه ۲۰۱۰، اعدام مودیز فلاوی موکوادی، تبعه افریقای جنوبی را تأیید کرده است. ادعای اینکه با او بدرفتاری شده، در شهر محل اعدام رواج یافته است. او به جرم قتل در سال ۲۰۰۸ محکوم شده بود.

در پایان سال، بنسون کگان و دو تبعه افریقای جنوبی به نام های کگوستو براندون سمپسون و مایکل مولفه، زیر حکم اعدام بودند. پیش از استرداد آنان از افریقای جنوبی که محل دستگیری شان در سال ۲۰۰۱ بود، دولت افریقای جنوبی از دولت بوتسوانا اطمینان گرفته بود که این دو نفر اعدام نخواهند شد.

در ۲۰ مه ۲۰۱۰، پل بیا، رئیس جمهور **کامرون** برای دومین سال متوالی بخشنامه ای صادر کرد که کلیه احکام قطعی را به حبس تبدیل می کرد. با اینکه تبدیل احکام اعدام در این بخشنامه پیش بینی شده بود، اما شمار محکومانی که از این بخشنامه بهره مند می شدند بسیار اندک بود. ماده چهار این بخشنامه، کسانی را که از جمله به جرم قتل عمد و سرقت مسلحانه محکوم شده بودند و نیز مجرمان سابقه دار را مستثنی می کرد.

در **جمهوری دموکراتیک کنگو**، امسال نیز اکثریت احکام مرگ علیه غیر نظامیان در دادگاه های نظامی صادر شد. در مارس ۲۰۱۰، دادگاه نظامی کینشازا یک مدافع حقوق بشر را به نام فیرمین یانگامبی، به جرم داشتن غیرقانونی اسلحه و کوشش برای ایجاد جریانی شورشی در کیزانگانی، واقع در شمال شرقی کشور، به اعدام محکوم کرد. در ماه نوامبر، پارلمان با گذاشتن لایحه لغو اعدام در دستور مخالفت کرد. این لایحه، از سوی دو تن از نمایندگان پیشنهاد شده بود.

در گینه اکواتور، دو افسر سابق ارتش به نام‌های خوزه آیسو انسو، مانوئل اندونگ آنسم، و کاکینو میشا اوبیانگ، گارد جنگل و نیز آلیپو اندونگ آسومو، در ۲۱ اوت ۲۰۱۰ یک ساعت پس از محکومیت در یک دادگاه نظامی، اعدام شدند. آنان به اتهام سوءقصد علیه رئیس دولت و یک مقام دولتی، خیانت و عملیات تروریستی در جریان حمله علیه کاخ ریاست جمهوری در فوریه ۲۰۰۹ محکوم شده بودند. آنان به هنگام صدور رأی در دادگاه حضور نداشتند. محل بازداشت آنان مخفی بود و به گفته برخی منابع، برای اعتراف به مشارکت در این سوءقصد زیر شکنجه بوده‌اند. محاکمه آنان با اصول شناخته شده بین المللی ناظر بر محاکمات عادلانه خوانایی نداشته و اعدام سریع شان، آنان را از حق تقاضای فرجام از دادگاه عالیتر، و درخواست عفو براساس حقوق بین الملل و قوانین کشور، محروم کرده است.

خوزه آیسو انسو پیش از اعدام خواسته بود با خانواده‌اش دیدار کند. اما زمانی که خانواده‌اش به زندان بلاک بیچ در شهر مالابو، محل بازداشت این چهار نفر، رفتند، به آنان گفته شد که چنین چیزی امکان ندارد و کار از کار گذشته است. جسد اعدام شدگان را به خانواده‌هایشان تحویل ندادند؛ جسد آنان را در نیمه شب همان روز اعدام در گورستان مالابو دفن کردند.

پل بیوگ امبا، رئیس جمهور گابن در ۱۵ فوریه قانون لغو اعدام را تصویب کرد.

وضعیت حقوق بشر در گامبیا در ۱۰ فوریه در چارچوب بررسی ادواری جهانی سازمان ملل متحد مورد رسیدگی قرار گرفت. مقامات گامبیایی درباره مجازات اعدام اعلام کردند که اگرچه این مجازات برای قتل عمد و خیانت همچنان حفظ شده است، اما این کشور به تعلیق این مجازات که از پیش مقرر شده پایبند است و در دوران حکومت فعلی، هیچ اعدامی صورت نگرفته است. در سال ۲۰۱۰، سیزده حکم اعدام صادر شده است. هشت تن از محکومان، متهم به فراهم کردن اسلحه، مهمات و مزدورانی برای انجام کودتا علیه دولت یاها جامه شده‌اند. این هشت نفر به جرم خیانت در پی محاکمه‌ای که با موازین شناخته شده و بین المللی عدالت خوانایی نداشت محکوم شدند.

پارلمان گامبیا لایحه‌های اصلاحی قانون ۲۰۰۷ درباره قاچاق انسان و مواد ۱۲۲ و ۲۷۳ آیین کیفری این کشور را در ماه اکتبر به تصویب رساند. در این لایحه‌ها، برای قاچاق انسان، تجاوز و سرقت همراه با خشونت، مجازات اعدام پیش‌بینی شده است. پارلمان در طی همین ماه، با در نظر گرفتن اعدام برای داشتن بیش از ۲۵۰ گرم هرویین یا کوکائین، دایره شمول مجازات اعدام را

گسترش داد. در پایان سال، سه لایحه دیگر نیز در انتظار تصویب رئیس جمهور است تا به مرحله اجرا گذاشته شود.

در غنا، ۱۷ حکم اعدام صادر گردید. رئیس جمهور، اوان عطا میلس، در ۱۱ ژانویه کمیسیونی را مأمور بازبینی قانون اساسی ۱۹۹۲ کرد. لغو مجازات اعدام از جمله مسائل مورد بررسی این کمیسیون است.

به فرمان رئیس جمهور گینه، قانون اساسی جدیدی که حاوی ماده‌ای درباره مجازات اعدام نیست، در ۷ ماه مه به تصویب رسید. وضعیت حقوق بشر در این کشور در ۴ مه در چارچوب بررسی ادواری جهانی سازمان ملل متحد مورد رسیدگی قرار گرفت. گینه در خواست این نهاد را مبنی بر تعلیق رسمی مجازات اعدام با هدف لغو این مجازات رد نمود. نمایندگان این کشور در جریان پانزدهمین جلسه شورای حقوق بشر در ماه سپتامبر، اعلام کرده بودند که به اعتقاد آنان گذاشتن مسئله لغو اعدام در دستو این کشور زودرس است و راه حل، همچنان تعلیق عملی (دوفاکتو) آن است.⁴⁴

در کنیا، دست کم پنج نفر در سال ۲۰۱۰ به اعدام محکوم شده اند. در ۳۰ ژوئیه، دادگاه تجدید نظر اعلام کرد که ماده ۲۰۴ آیین کیفری که کیفر مرگ را برای قتل عمد الزامی کرده است، «برخلاف مواد قانون اساسی درباره حمایت علیه مجازات‌ها یا بدرفتاری‌های غیرانسانی یا توهین آمیز و همین‌طور محاکمات ناعادلانه» است؛ چرا که محکومان را از هرگونه امکان تقلیل حکمی که علیه آنان صادر شده است، محروم می‌کند. این دادگاه در رأی خود صریحا اعلام می‌کرد که استدلالی که مبنای مخالفت او با الزامی بودن اعدام برای قتل عمد است، می‌تواند جرایم دیگری همچون خیانت، سرقت همراه با خشونت و اقدام به آن را نیز که براساس آیین کیفری مستوجب اعدام شمرده می‌شوند، در برگیرد. قانون اساسی جدید کنیا که در فروردین ۴ اوت ۲۰۱۰ به تصویب رسید، حق زندگی را تضمین می‌کند، اما مجازات اعدام در ماده ۲۶ آن پیش‌بینی شده است.

وضعیت حقوق بشر در کنیا در ۶ مه در چارچوب بررسی ادواری جهانی سازمان ملل متحد رسیدگی قرار گرفت. گزارشی که این کشور پیش از بررسی به شورای حقوق بشر ملل متحد

⁴⁴ - نگاه کنید به سند سازمان ملل: A/HRC/15/L.10

تسلیم کرد، اعلام می‌کرد که رهنمودی از سوی ریاست جمهوری «به کلیه وزارتخانه‌ها و ادارات ذیصلاح دولتی» ابلاغ شده و از آنان خواسته می‌شود که «با فراخواندن کلیه دست‌اندرکاران، دست به تحقیقاتی تجربی بزنند تا هرچه سریع‌تر مشخص سازند که آیا حفظ مجازات اعدام مفیدیتی دارد یا در مبارزه علیه جرم و جنایت تأثیر گذار است؟» این اقدام، پاسخی است به این واقعیت که «ماندن طولانی مدت در راهروی مرگ، موجب تشویش و رنج روحی ناموجه، ضربه روحی و دلهره می‌شود و مصداق رفتار غیرانسانی است».⁴⁵ در پایان جلسه رسیدگی، کنیا توصیه‌های مبنی بر ادامه دادن به بازبینی قوانین خود را در مورد مجازات اعدام پذیرفت، اما توصیه‌ای را که از این کشور می‌خواست برای لغو اعدام، قوانین کشوری را اصلاح کند و مجازات اعدام را تا رسیدن به لغو آن، رسماً به حالت تعلیق در آورد و شدیداً مراقبت کند که در مورد کودکان به اجرا گذاشته نشود، رد کرد.

وضعیت حقوق بشر در لسوتو در ۵ مه در چارچوب بررسی ادواری جهانی سازمان ملل مورد رسیدگی قرار گرفت. این کشور در پاسخ به پرسشی که از پیش درباره اعدام مطرح شده بود، اعلام کرد که اگرچه مجازات اعدام به عنوان مجازاتی بازدارنده در قوانین کشور حفظ شده، اما از ۱۵ سال پیش، هیچ اعدامی صورت نگرفته است.⁴⁶

دادگاه‌های لیبریا در سال ۲۰۱۰ به دنبال قانونی کردن مجدد این مجازات در سال ۲۰۰۸ با نقض تعهدات این کشور به عنوان امضاکننده دومین پروتکل اختیاری میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، همچنان به صدور احکام اعدام ادامه داده‌اند. اول نوامبر ۲۰۱۰، در جریان رسیدگی به وضعیت حقوق بشر در این کشور در نهاد بررسی ادواری جهانی سازمان ملل، هیئت نمایندگی این کشور اعلام کرد که علیرغم برانگیخته شدن نگرانی‌ها در پی قانونی شدن مجدد اعدام، این کشور «همچنان مصمم است که بر تعهدات منطقه‌ای و جهانی‌اش در زمینه حقوق بشر عمل کند [...] و اینکه] لیبریا باید دامنه تعهدات خود را در زمینه حقوق بشر مشخص سازد و قانونگذاران آگاه از حقوق بشر و کنوانسیون‌ها و پروتکل‌های بین‌المللی را ملزم نماید که به هنگام تنظیم لوایح قانونی، آن‌ها را رعایت کنند». نمایندگی این کشور پذیرفت توصیه‌هایی را مورد بررسی قرار دهد که از این کشور می‌خواهد قانون ۲۰۰۸ را باطل نماید. طبق این قانون مجازات سرقت مسلحانه،

⁴⁵ - نگاه کنید به سند سازمان ملل: A/HRC/15/WG.6/8KEN/1

⁴⁶ - نگاه کنید به سند سازمان ملل: A/HRC/15/7

تروریسم و آدمربایی در صورتی که به مرگ کسی بینجامد اعدام است. علاوه بر این در این توصیه ها از این کشور درخواست شده که قوانین خود را با تعهدات بین المللی اش سازگار سازد و متعهد شود که پاسخ خود را در شانزدهمین نشست شورای حقوق بشر ارائه کند.⁴⁷

وضعیت حقوق بشر در **ماداگاسکار** در ۱۵ فوریه در چارچوب بررسی ادواری جهانی سازمان ملل مورد بررسی قرار گرفت. نماینده این کشور در پاسخ به توصیه هایی که از این کشور می خواست مجازات اعدام را لغو کند، اظهار داشت که شرایط مساعد برای لغو فوری اعدام هنوز فراهم نیست. و اضافه کرد که دولت او قصد دارد که ابتدا بحثی را درباره مجازات اعدام با شرکت مقامات اجرایی، قانونگذاری و قضایی و نیز جامعه مدنی سازمان دهد.⁴⁸ در طی سال، احکام اعدام تازه ای از سوی دادگاهها صادر شده است.

در سال ۲۰۱۰، **مالاوی** شش موزامبیک را با نقض تعهدات خود نسبت به کنوانسیون وین در مورد مناسبات کنسولی به مرگ محکوم کرد. دولت موزامبیک که از دستگیری اتباع خود مطلع نشده بود، نتوانست کمک های لازم حقوقی در اختیار آنان بگذارد. اول نوامبر، وضعیت حقوق بشر در مالاوی در چارچوب بررسی ادواری جهانی سازمان ملل مورد رسیدگی قرار گرفت. مالاوی توصیه های مبنی بر تعلیق رسمی اعدامها به منظور لغو مجازات اعدام را نپذیرفت.

افزایش احکام اعدام در **موریتانی** نگرانی عفو بین الملل را برانگیخت. ۱۶ نفر، از جمله شش تبعه خارجی، به جرم قتل عمد در سال ۲۰۱۰ محکوم به مرگ شدند.

سه موریتانیایی، سیدی اولد سیدنا، معروف اولد حیبا و محمد اولد شابرانو در ۲۵ مه بر مبنای اعتراف زیر شکنجه محکوم به اعدام شدند.

در جریان رسیدگی به وضعیت حقوق بشر در موریتانی در چارچوب بررسی ادواری جهانی سازمان ملل، موریتانی به هیچ یک از توصیه های گروه کار درباره اعدام پاسخ مثبت نداد. این کشور تنها پذیرفت که توصیه هایی را که از این کشور می خواست دومین پروتکل اختیاری میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی را امضا کند و قانونی را در آیین کیفری که اجازه می دهد

⁴⁷ - نگاه کنید به سند سازمان ملل: A/HRC/WGR.6/9/L.1

⁴⁸ - نگاه کنید به سند سازمان ملل: A/HRC/14/13/Add.1

همجنس‌گرایی را مستوجب اعدام بشمارد باطل نماید، مورد رسیدگی قرار دهد. قرار بر این شد که این کشور پاسخ خود را در شانزدهمین نشست شورای حقوق بشر ارائه نماید.

در ۱۷ دسامبر ۲۰۱۰، شورای ملی مشورتی **جمهوری نیجر** علیه پروژه فرمان ریاست جمهوری برای لغو اعدام رأی داد.

در آوریل ۲۰۱۰، ۳۶ فرماندار ایالات **جمهوری فدرال نیجریه** در جلسه شورای دولتی تصمیم گرفتند که برای کاستن از جمعیت انبوه زندانیان، محکومان به مرگ را اعدام کنند. این تصمیم در نشست شورای اقتصادی ملی در ۱۶ ژوئن تأیید شد. در جریان این نشست، فرمانداران ایالات تصمیم گرفتند که کلیه احکام اعدام را بازبینی کنند تا بیگناهان به دار آویخته نشوند. فرماندار ایالت بنو، گابریل سوسوان که ظاهراً به نمایندگی از همکارانش سخن می‌گفت، در پایان این نشست اظهار داشت که هدف از این تصمیم، سبک کردن جمعیت انبوه زندان‌ها بوده است. در پی بیانیه "پروژه حقوق اجتماعی- اقتصادی و مسئولیت" به کمیسیون افریقایی حقوق بشر و حقوق خلق‌ها، این نهاد رأیی صادر کرد که دولت نیجریه را از سر گرفتن اعدام‌ها، تا زمانی که به فرجام‌خواهی بیش از ۸۰۰ محکوم به مرگ رسیدگی نشده، منع می‌کند.

دو درخواست فرجام نیز که از سوی **Legal Resources Consortium (LRC)** و "پروژه دفاع و معاضدت قضایی"، به نام کلیه محکومان به مرگ در نیجریه، به دیوان عالی کشور تسلیم گردید، دولت نیجریه را واداشت تا با صدور حکمی موقت این ۳۶ ایالت را از اجرای احکام اعدام بازدارد. این تصمیم تا پایان یافتن روند رسیدگی به بیانیه و فرجام‌ها، به صورت موقتی گرفته شد. در سال ۲۰۱۰، شمار احکام اعدام، دست کم ۱۵۱ مورد تخمین زده شده است.

در **سومالی**، دست کم هشت نفر محکوم به مرگ و هشت نفر، شاید بیشتر، اعدام شدند⁴⁹. در منطقه خودمختار پانتلاند، دست کم هفت نفر اعدام شدند و شش نفر دیگر محکوم به اعدام شدند. در سومالیلاند، دو نفر به مرگ محکوم شدند. دولت مرکزی، نور احمد شیر را در ماه دسامبر اعدام کرد؛ از سال ۲۰۰۷ این نخستین اعدامی بود که به دستور این دولت صورت گرفت. در ماه دسامبر، سومالی به سومین قطعنامه مجمع عمومی ملل متحد برای تعلیق جهانی اعدام رأی مثبت

⁴⁹- این ارقام، در برگزیده اعدام‌هایی نیست که به صورت غیرقانونی در ملاء عام توسط گروه‌های مسلحی چون الشباب صورت می‌گیرد. اشخاص اعدام شده، متهم به جاسوسی یا پذیرفتن قرائت این گروه مسلح از احکام اسلامی می‌شوند.

داد. این کشور در سال ۲۰۰۸ نیز به قطعنامه مشابهی از سوی مجمع عمومی سازمان ملل رأی داده بود.

در **سودان**، دست کم شش نفر اعدام شدند. اینان که متهم به قتل ۱۳ پلیس در سال ۲۰۰۵ بودند، به نظر می‌رسد که زیر فشار «اعتراف» کرده اند. به دنبال توافقی که در ماه فوریه میان «جنبش برای عدالت و برابری»، گروه مسلح اپوزیسیون، و دولت صورت گرفت، ۵۰ نفر از ۱۰۶ نفری که توسط دادگاه‌های ویژه ضدتروریستی محکوم به اعدام شده بودند، از ژوئیه ۲۰۰۸ تا ژانویه ۲۰۱۰، بدون هیچ قید و شرطی آزاد شدند. این افراد در محاکماتی ناعادلانه به جرم شرکت در حمله به خارتوم در سال ۲۰۰۸، و براساس «اعتراف»هایی که زیر شکنجه گرفته شده بود، محکوم به اعدام شده بودند. در پایان سال ۵۵ نفر، از جمله احتمالاً هشت صغیر، در انتظار رأی دادگاه تجدید نظر، همچنان در زندان به سر می‌بردند. یکی از ۱۰۶ زندانی محکوم به مرگ به نام احمد سلیمان سلمان، در اکتبر ۲۰۰۹ در اثر بیماری سل درگذشت.

در ۲۱ اکتبر، یک دادگاه ویژه در دارفور، ۱۰ نفر را به جرم حمله به یک کاروان دولتی و محافظانش در جنوب دارفور، محکوم به مرگ کرد. محاکمه آنان با موازین دادرسی شناخته شده بین‌المللی مطابقتی نداشت. چهار نفر از متهمان، ظاهراً در زمان وقوع حادثه زیر ۱۸ سال بوده‌اند، اما فقط دو نفر از آنها برای تعیین سن شان مورد آزمایش‌های پزشکی قرار گرفته‌اند. گزارش پزشکی تأیید کرد که سن یکی از این دو نفر کمتر از ۱۸ سال است و حکم او تقلیل یافت. در این سال، طبق اطلاعاتی که در دست است، عبدالرحمان ذکریا محمد در سال ۲۰۰۹ در ال فاشر، به دلیل ارتکاب جرمی که در زمان زیر ۱۸ سالگی‌اش روی داده بود اعدام شد.

در **تانزانیا** هیچ اعدامی صورت نگرفته، اما احکام مرگ همچنان صادر شده است و دولت هیچ اقدامی در جهت لغو اعدام نمی‌کند. در سال ۲۰۰۸، درخواستی که از سوی سه نهاد محلی تسلیم شده و مجازات اعدام را برخلاف قانون اساسی دانسته، در دیوان عالی کشور همچنان در دست بررسی است.

در اوگاندا، یک لایحه قانونی برای مبارزه با همجنس‌گرایی که در صورت تصویب، «همجنس‌گرایی همراه با شرایط مشدده» را مستوجب اعدام می‌شمارد، در پایان سال مورد رسیدگی پارلمان قرار نگرفته بود. دادگاه‌ها همچنان به صدور احکام مرگ ادامه می‌دادند.

در زامبیا، طبق آمار رسمی، ۲۶۷ نفر در پایان سال زیر حکم اعدام به سر می بردند و ۳۵ حکم جدید اعدام صادر شده است. احکام مرگ ۳۶ نفر کاهش یافت و سه زندانی دیگر بخشوده شدند. در ۳ فوریه، کنفرانس ملی درباره قانون اساسی، تصمیم گرفت که مجازات اعدام را در قانون اساسی که باید به رفراندوم گذاشته شود، حفظ کند. این تصمیم، به تقاضای لغو اعدام در طرح قانون اساسی اعتنایی نداشت؛ این تقاضا از سوی اکثریت اشخاصی که درخواست خود را به کمیسیون بازبینی قانون اساسی تسلیم کرده بودند، تنظیم شده بود. در ۱۰ مارس، کمیته حقوق بشر اعلام کرد که زامبیا تعهدات بین المللی خود در زمینه حقوق بشر را که به عنوان عضو میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی بر دوش دارد، در مورد پرونده وونگوو امبوتو کابوه پتر امومبا نقض کرده است، چرا که به شکل الزامی، او را محکوم به اعدام کرده است. افزون بر این، کمیته معتقد است که زامبیا حق متهم را در برخورداری از محاکمه ای عادلانه، و حق مصونیت از شکنجه و مجازات ها یا رفتار بیرحمانه، غیر انسانی یا توهین آمیز را به دلیل رفتار غیر انسانی ناشی از عدم رعایت تضمین های یک محاکمه عادلانه، که در حق او روا داشته شده، نقض کرده است.⁵⁰

در زیمبابوه، هشت حکم اعدام دیگر صادر شده است. طبق آماری که کمیسر نوربرت چامورنگا، مدیر زندان مرکزی هارار، به کمیسیون حقوق بشر سنا داده است، در مارس ۲۰۱۰، ۴۹ نفر زیر حکم اعدام بوده اند.

در پایان سال، در بنین، غنا، سیرالئون و ریمبابوه، اصلاحاتی در قانون اساسی در جریان بوده است. در موریتانی و بورکینافاسو، ائتلاف هایی در جامعه مدنی برای مبارزه علیه مجازات اعدام شکل گرفته است. در مالی، لایحه ای قانونی برای لغو مجازات اعدام در سال ۲۰۰۷ پیشنهاد شده است که در پایان سال [۲۰۱۰] همچنان در دست بررسی پارلمان بوده است.

50 - نگاه کنید به سند سازمان ملل: CCPR/C/98/D/1520/2006

پیوست ۱

احکام مرگ و شمار اعدام‌های ثبت شده در ۲۰۱۰

آمار ذکر شده، بالاترین میزانی است که می‌توان بدون هیچ خطایی از تحقیقات ما به دست آورد. با وجود این تأکید می‌کنیم که شمار واقعی کاملاً بیش از این‌هاست. برخی از کشورها محاکمات منجر به احکام اعدام را از انظار بین المللی می‌پوشانند، برخی دیگر، اعتنایی به آمار احکام مرگ و شمار اعدام‌ها ندارند یا آن‌ها را منتشر نمی‌کنند.

آنجا که پس از نام کشور، نشانه «+» پیش از رقمی آمده است، به معنی آن است که برآورد عفو بین الملل شمار حد اقلی اعدام‌هاست. زمانی که پیش از این نشانه، هیچ رقمی ذکر نشده، به معنی آن است که عفو بین الملل می‌داند که در کشور یاد شده اعدام یا محکومیت به مرگ وجود داشته (دست کم یک مورد)، اما شمار آن‌ها دانسته نیست.

اعدام‌های ثبت شده در سال ۲۰۱۰

فلسطین ۵	چین - چندین هزار	مصر ۴
ایران ۲۵۲+	گینه اکواتور ۴	کره شمالی ۶۰+
تایوان ۴	یمن ۵۳+	بلاروس ۲
ایالات متحده امریکا ۴۶	ژاپن ۲	عربستان سعودی ۲۷+
عراق ۱+	لیبی ۱۸+	مالزی ۱+
سوریه ۱۷+	بحرین ۱	بنگلادش ۹+
بوتسوانا ۱	سومالی ۸+	سنگاپور +
ویتنام +		

احکام اعدام ثبت شده در ۲۰۱۰

چین +	پاکستان ۳۶۵	ایران ۲۷۹+
مصر ۱۸۵	نیجریه ۱۵۱+	الجزایر ۱۳۰+
مالزی ۱۱۴+	ایالات متحده امریکا ۱۱۰+	هندوستان ۱۰۵+
افغانستان ۱۰۰+	زامبیا ۳۵	عربستان سعودی ۳۴+
ویتنام.	امارات متحد عربی ۲۸+	یمن ۲۷+
تونس ۲۲+	غنا ۱۷	موریتانی ۱۶+
مالی ۱۴+	جمهوری افریقای مرکزی ۱۴	ژاپن ۱۴
گامبیا ۱۳	لبنان ۱۲+	فلسطین ۱۱+
لیبریا ۱۱	سودان ۱۰+	سوریه ۱۰+
اردن ۹	تایوان ۹	سنگاپور ۸+
سومالی ۸+	زیمبابوه ۸	اندونزی ۷+
تایلند ۷+	اتیوپی ۵+	کنیا ۵+
تانزانیا ۵+	اوگاندا ۵+	باهاماس ۵+
گینه اکواتور ۴	جامائیک ۴	لائوس ۴
مراکش و صحرای غربی ۴	کره جنوبی ۴	بلاروس ۳
ماداگاسکار ۲+	مالاوی ۲	میانمار ۲
بنین ۱+	بورکینافاسو ۱+	گینه ۱+
بحرین ۱	باربادس ۱	چاد ۱
گواتمالا ۱	مالدیو ۱	سیرالئون ۱
برونی دارالسلام +	کامرون +	جمهوری دموکراتیک کنگو +
ایران +	لیبی +	کره شمالی +
سری لانکا +	ترینیتی و توباگو +	

پیوست ۲

فهرست کشورهای مخالف و موافق مجازات اعدام تا ۳۱ دسامبر ۲۰۱۰

اکنون بیش از دو سوم کشورهای جهان مجازات اعدام را قانوناً و یا در عمل لغو کرده‌اند. شمار آن‌ها از این قرار است:

کشورهایی که مجازات برای همه جرایم لغو شده : ۹۶

کشورهایی که اعدام را فقط برای جرایم عادی لغو کرده‌اند : ۹

کشورهایی که اعدام را در عمل لغو کرده‌اند : ۳۴

مجموع کشورهایایی که اعدام را قانوناً و عملاً لغو کرده‌اند : ۱۳۹

مجموع کشورهایایی که لغو نکرده‌اند : ۵۸

تقسیم‌بندی کشورها در چهار گروه زیر : کشورهایایی که اعدام را برای کلیه جرایم قانوناً لغو کرده‌اند؛ کشورهایایی که اعدام را برای جرایم عادی قانوناً لغو کرده‌اند؛ کشورهایایی که اعدام را عملاً لغو کرده‌اند و کشورهایایی که لغو نکرده‌اند.

۱. کشورهایایی که مجازات اعدام را برای کلیه جرایم لغو کرده اند

آفریقای جنوبی، آلبانی، آلمان، آندور، آنگولا، آرژانتین، استرالیا، اتریش، آذربایجان، بلژیک، بوتان، بوسنی هرزگوین، بلغارستان، برونڈی، کامبوج، کانادا، کاپ ور، قبرس، کلمبیا، کاستاریکا، ساحل عاج، کرواسی، دانمارک، جیبوتی، اکواتور، اسپانیا، استونی، فنلاند، فرانسه، گابون، گرجستان، یونان، گینه بیسائو، هائیتی، هندوراس، مجارستان، جزیره کوک، جزیره

مارشال، جزیره سالومون، ایرلند، ایسلند، ایتالیا، قرقیزستان، کریباتی، لیشتن اشتاین، لیتوانی، لوکزامبورک، مقدونیه، مالت، موریس، مکزیک، میکرونزی، مولداوی، موناکو، مونتنگرو، موزامبیک، نامیبی، نپال، نیکاراگوئه، نیو، نروژ، زلاند نو، ازبکستان، پالائوس، پاناما، پاراگوئه، هلند، فیلیپین، لهستان، پرتغال، جمهوری دومینکن، جمهوری چک، رومانی، انگلستان، رواندا، سنت مارن، سنت سیچ، ساموآ، سائو تومه و پرنسیپ، سنگال، صربى (و کوسوو)، سیشل، اسلواکی، اسلوون، سوئد، سویس، تیمور شرقی، توگو، ترکمنستان، ترکیه، تووالو، اوکراین، اوروگوئه، وانواتو، ونزوئلا.

۲. کشورهای که اعدام را برای جرایم عادی لغو کرده اند

قوانین این کشورها، مجازات اعدام را برای جرایم استثنایی پیش بینی کرده اند، مانند جرایم پیش بینی شده در آیین کیفری نظامی یا جرایمی که در شرایطی استثنایی روی می دهند :

بولیوی، برزیل، شیلی، فیجی، اسرائیل، قزاقستان، لیتوانی، پرو، سالوادور.

۳. کشورهای که اعدام را در عمل لغو کرده اند

کشورهایی که مجازات اعدام را برای جرایم عادی از قبیل قتل عمد در قوانین خود دارند، اما می شود آن ها را در زمره کشورهای لغو کننده اعدام دانست، چرا که از ده سال پیش کسی در این کشورها اعدام نشده و به نظر می رسد که سیاست شان این است یا در عمل از هرگونه اعدامی خودداری می کنند :

الجزایر، بنین، برونوآ، گامبیا، غنا، گروناد، کنیا، لائوس، لیبیا، ماداگاسکار، مالاوی، مالدیو، مالی، مراکش، موریتانی، میانمار، نائورو، نیجر، پاپوئوسى- گینه جدید، جمهوری آفریقای مرکزی، روسیه⁵¹، سری لانکا، سورینام، سوازیلاند، تاجیکستان، تانزانیا، تانگو، تونس، زامبیا.

⁵¹ - فدراسیون روسیه در اوت ۱۹۹۶ مجازات اعدام را به حالت تعلیق درآورد. با وجود این، از سال ۱۹۹۶ تا ۱۹۹۹، اعدامهایی در جمهوری چین به هاجر گذاشته شد.

۴. کشورها و مناطقی که مجازات اعدام را لغو نکرده‌اند

کشورها و مناطقی که مجازات اعدام را برای جرایم عادی در قوانین خود پیش‌بینی کرده‌اند :

افغانستان، آنتیگوآ و بربودا، عربستان سعودی، منطقه خودگردان فلسطین، بحرین، بنگلادش، بارباد، بلاروس، بلیز، بوتسوانا، چین، کومور، کره شمالی، کوبا، دومینیک، مصرف امارات متحده عربی، ایالات متحده امریکا، اتیوپی، گواتمالا، گینه، گینه اکواتور، گویان، هندوستان، اندونزی، عراق، ایران، جامائیک، ژاپن، اردن، کویت، لیسوتو، لبنان، لیبی، مالزی، مغولستان، نیجریه، عمان، اوگاندا، پاکستان، قطر، جمهوری دموکراتیک کنگو، سنت لوسی، سنت کیت و نویس، سنت ونسان و گرنادین، سیرالئون، سنگاپور، سومالی، سودان، سوریه، تایوان، چاد، تایلند، ترینیتی و توباگو، ویتنام، یمن، زیمبابوه.

پیوست ۳

پذیرش پیمان های بین المللی تا ۳۱ دسامبر ۲۰۱۰

جامعه جهانی چهار پیمان بین المللی را که در آن ها لغو مجازات اعدام پیش بینی شده، تصویب کرده است. یکی از این پیمان ها شمول جهانی دارد و سه دیگر، معاهداتی منطقه ای هستند. این چهار پیمان به صورت خلاصه در پاراگراف های زیرین توضیح داده شده و فهرست کشورهای عضو این اسناد و نیز کشورهای امضا کننده آن ها آمده است. (کشوری که به پیمانی بپیوندد یا آن را بپذیرد، عضو آن پیمان شمرده می شود. زمانی که یک کشور پیمانی را امضا می کند، نشان می دهد که قصد دارد با پذیرفتن آن در مرحله بعدی، عضو آن معاهده شود). از نظر قوانین بین المللی، کشورها موظف اند که مفاد معاهده هایی را که عضو آن ها می شوند رعایت کنند و اقدامی برخلاف موضوع و هدف معاهده های امضا شده انجام ندهند).

دومین پروتکل اختیاری میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، که هدفش لغو مجازات اعدام است

این سند که توسط مجمع عمومی سازمان ملل متحد در سال ۱۹۸۹ به تصویب رسیده است، شمول جهانی دارد. در این سند، لغو کامل مجازات اعدام پیش بینی شده، اما به کشورهای عضو اجازه می دهد که در صورتی که در هنگام پذیرفتن یا پیوستن به آن، قید و شرطی در این مورد گذاشته باشند، این کیفر را در زمان جنگ به کار ببرند. کشورهای عضو میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، می توانند به عضویت این پروتکل در آیند.

کشورهای عضو: آفریقای جنوبی، آلبانی، آلمان، آندور، آرژانتین، استرالیا، اتریش، آذربایجان، بلژیک، بوسنی هرزه گوین، برزیل، بلغارستان، کانادا، کاپ ور، شیلی، قبرس، کلمبیا، کاستاریکا، کرواسی، دانمارک، جیبوتی، اکواتور، اسپانیا، استونی، فنلاند، فرانسه، گرجستان، یونان، هندوراس، مجارستان، ایرلند، ایسلند، ایتالیا، قرقیزستان، لیبیا، لیتوانی، لیتوانی، لوکزامبورک، مقدونیه، مالت، مکزیک، مولداوی، موناکو، مونتنگرو، موزامبیک، نامیبی، نپال،

نیکاراگوئه، نروژ، زلاند نو، ازبکستان، پاناما، پاراگوئه، هلند، فیلیپین، پرتغال، جمهوری چک، رومانی، انگلستان، رواندا، سنت مارن، صربی، سیشل، اسلواکی، اسلوان، سوئد، سویس، تیمور شرقی، ترکمنستان، ترکیه، اوکراین، اوروگوئه، ونزوئلا (مجموع: ۷۳).

کشورهایی که امضا کرده اند ولی هنوز نپیوسته اند: گینه بیسائو، لهستان، سائو-تومه-و-پرنسیپ (مجموع: ۳).

پروتکل کنوانسیون امریکایی حقوق بشر، که به مجازات اعدام می پردازد

این سند که در سال ۱۹۹۰ توسط مجمع عمومی سازمان کشورهای امریکایی (OEA) به تصویب رسید، لغو کامل مجازات اعدام را پیش بینی کرده، اما به کشورهای عضو اجازه می دهد که در صورتی که در هنگام پذیرفتن یا پیوستن به آن، قید و شرطی در این مورد گذاشته باشند، این کیفر را در زمان حفظ کنند. کشورهای عضو کنوانسیون امریکایی حقوق بشر، می توانند به عضویت این پروتکل در آیند.

کشورهای عضو: آرژانتین، برزیل، شیلی، کستاریکا، اکواتور، مکزیک، نیکاراگوئه، پاناما، پاراگوئه، اروگوئه، ونزوئلا (مجموع: ۱۱).

پروتکل شماره ۶ کنوانسیون پاسداری از حقوق بشر و آزادی های اساسی در مورد لغو مجازات اعدام

این سند که در سال ۱۹۸۲ توسط شورای اروپا تصویب شد، مجازات اعدام در زمان صلح را لغو می کند. کشورهای عضو می توانند این مجازات را برای اقداماتی «در زمان جنگ یا در آستانه جنگی قریب الوقوع» به کار گیرند. کشورهای عضو کنوانسیون پاسداری از حقوق بشر و آزادی های اساسی (که کنوانسیون اروپایی حقوق بشر نیز خوانده می شود) می توانند عضو این پروتکل شوند.

کشورهای عضو: آلبانی، آلمان، آندور، اتریش، آذربایجان، بلژیک، بوسنی هرزگوین، بلغارستان، کرواسی، قبرس، دانمارک، اسپانیا، استونی، فنلاند، فرانسه، گرجستان، یونان، مجارستان، ایرلند، ایسلند، ایتالیا، لتونی، لیشتن اشتاین، لیتوانی، لوکزامبورک، مقدونیه، مالت،

مولداوی، موناکو، مونتنگرو، نروژ، هلند، لهستان، پرتغال، جمهوری چک، رومانی، انگلستان، سنت مارن، صربی، سیشل، اسلواکی، اسلونی، سوئد، سوئیس، ترکیه، اوکراین، (مجموع: ۴۶).

کشورهایی که امضا کرده ولی هنوز نپیوسته‌اند: فدراسیون روسیه (مجموع: ۱).

پروتکل شماره ۱۳ کنوانسیون پاسداری از حقوق بشر و آزادی‌های اساسی، در مورد لغو مجازات اعدام در هر شرایطی

این سند که در سال ۲۰۰۲ توسط شورای اروپا به تصویب رسید، مجازات اعدام را در هر شرایطی، از جمله در زمان جنگ یا خطر قریب‌الوقوع جنگ لغو کرده است. کشورهای عضو کنوانسیون پاسداری از حقوق بشر و آزادی‌های اساسی (که کنوانسیون اروپایی حقوق بشر نیز خوانده می‌شود) می‌توانند عضو این پروتکل شوند.

کشورهای عضو: آلبانی، آلمان، آندور، اتریش، بلژیک، بوسنی هرزگوین، بلغارستان، کرواسی، قبرس، دانمارک، اسپانیا، استونی، فنلاند، فرانسه، گرجستان، یونان، مجارستان، ایرلند، ایسلند، ایتالیا، لیشتن اشتاین، لیتوانی، لوکزامبورک، مقدونیه، مالت، مولداوی، موناکو، مونتنگرو، نروژ، هلند، پرتغال، جمهوری چک، رومانی، انگلستان، سنت مارن، صربی، اسلواکی، اسلونی، سوئد، سوئیس، ترکیه، اوکراین، (مجموع: ۴۲).

کشورهایی که امضا کرده ولی هنوز نپیوسته‌اند: ارمنستان، لتونی، لهستان (مجموع: ۳).

پیوست ۴

رأی به قطعنامه ۶۵/۲۰۶ مجمع عمومی ملل متحد مصوب ۲۱

دسامبر ۲۰۱۰

کشورهای مبتکر قطعنامه ۶۵/۲۰۶ مجمع عمومی ملل متحد مصوب ۲۱ دسامبر ۲۰۱۰

آفریقای جنوبی، آلبانی، الجزایر، آلمان، آندور، آرژانتین، ارمنستان، استرالیا، اتریش، بلژیک، بوسنی هرزه‌گوین، برزیل، بلغارستان، برون‌دی، کامبوج، کانادا، کاپ ور، شیلی، قبرس، جمهوری کنگو، کلمبیا، کاستاریکا، ساحل عاج، کرواسی، دانمارک، اکواتور، اسپانیا، استونی، فدراسیون روسیه، فنلاند، فرانسه، گابون، گرجستان، یونان، گینه بیسائو، هائیتی، هندوراس، مجارستان، جزیره مارشال، ایرلند، ایسلند، اسرائیل، ایتالیا، قرقیزستان، لتونی، لیشتن اشتاین، لیتوانی، لوکزامبورک، مقدونیه، ماداگاسکار، مالی، مالت، مکزیک، میکرونزی، مولداوی، موناکو، مونتنگرو، نیکاراگوئه، نروژ، زلاند نو، پالائوس، پاناما، پاراگوئه، هلند، فیلیپین، لهستان، پرتغال، جمهوری دومینیکن، جمهوری چک، رومانی، انگلستان، رواندا، سنت مارن، سائو-تومه و پرنسیپ، صربی، سیشل، اسلواکی، اسلوانی، سوئد، سویس، تیمور شرقی، ترکیه، توالو، اوکرایین، اوروگوئه، وانواتو، ونزوئلا (مجموع: ۹۰).

کشورهایی به این قطعنامه رأی مثبت داده‌اند

آفریقای جنوبی، آلبانی، الجزایر، آلمان، آندور، آنگولا، آرژانتین، ارمنستان، استرالیا، اتریش، آذربایجان، بلژیک، بوتان، بولیوی، بوسنی هرزه‌گوین، برزیل، بلغارستان، بورکینا فاسو، برون‌دی، کامبوج، کانادا، کاپ ور، شیلی، قبرس، جمهوری کنگو، کلمبیا، کاستاریکا، کرواسی، دانمارک، اکواتور، اسپانیا، استونی، فدراسیون روسیه، فنلاند، فرانسه، گابون، گامبیا⁵²، گرجستان، یونان، گواتمالا، گینه بیسائو، هائیتی، هندوراس، مجارستان، جزیره مارشال، ایرلند، ایسلند، اسرائیل، ایتالیا، قزاقستان، قرقیزستان، کیریباتی، لتونی، لیشتن اشتاین، لیتوانی،

⁵² - نماینده گامبیا پس از رأی‌گیری اعلام کرد که قصد داشته از رأی دادن خودداری کند.

لوکزامبورک، مقدونیه، ماداگاسکار، مادیو، مالی، مالت، مکزیک، میکرونزی، مولداوی، موناکو، مغولستان، مونتنگرو، موزامبیک، نامیبی، نارو، نیپال، نیکاراگوئه، نروژ، زلاند نو، اوزبکستان، پالائوس، پاناما، پاراگوئه، هلند، پرو، فیلیپین، لهستان، پرتغال، جمهوری دومینیکن، جمهوری چک، رومانی، انگلستان، رواندا، سنت مارن، ساموآ، سائو-تومه و پرنسپ، صربی، اسلواکی، اسلوانی، سومالی، سری لانکا، سوئد، سویس، تاجیکستان، تیمور شرقی، توگو، ترکمنستان، ترکیه، توالو، اوکرایین، اوروگوئه، وانواتو، ونزوئلا (مجموع: ۱۰۹).

کشورهایی که رأی مخالف داده‌اند

افغانستان، آنتیگوآ و بربودا، عربستان سعودی، باهاماس، بنگلادش، باریباد، بلاروس، بلیز، بوتسوانا، برونی دارالسلام، چین، کومور، کره شمالی، مصر، امارات متحده عربی، ایالات متحده امریکا، اتیوپی، گرونادا، گویان، هندوستان، اندونزی، عراق، ایران، جامائیک، ژاپن، کویت، لیبی، مالزی، میانمار، اوگاندا، پاکستان، پاپوزی گینه جدید، قطر، سنت کیت-و-نویس، سنت وینسان-و-گرننادین، سنت لوسی، سنگاپور، سومالی، سودان، سوریه، تونگا، ترینیتی-و-توباگو، یمن، زیمبابوه. (مجموع: ۴۱).

آراء ممتنع

بحرین، بلاروس، کامرون، کومور، کره جنوبی، کوبا، جیبوتی، امارات متحده عربی، اریتره، فیجی، غنا، گینه، جزیره سالومون، اردن، کنیا، لائوس، لسوتو، لبنان، لیبیا، مالاوی، مراکش و صحرای غربی، موریتانی، نیجر، نیجریه، عمان، جمهوری افریقای مرکزی، جمهوری دموکراتیک کنگو، جمهوری دومینیکن، سنگال، سیرالئون، سورینام، تانزانیا، تایلند، ویتنام، زامبیا (مجموع: ۳۵).

غایبان

بنین⁵³، ساحل عاج، گینه اکواتور، موریس، چاد، تونس (مجموع: ۷).

⁵³ - در سومین کمیسیون مجمع عمومی سازمان ملل متحد، به هنگام بررسی طرح قطعنامه، نماینده بنین در توضیح رأی پیش از رأیگیری در مورد اصلاحیه پیشنهادی سند A/C.3/65/L.63 سازمان ملل اعلام کرد که نقش عضویت خود را در گروه پشتیبان این سند تا دریافت دستورات نولتس درباره این اصلاحیه، به حالت تعلیق در می‌آورد.

The Abdorrahman Boroumand Foundation

Death Sentences And Executions In 2010

Amnesty International

3220 N St NW, Suite 357
Washington, DC 20007

Promoting human rights and democracy in Iran
در دفاع از حقوق بشر و دموکراسی در ایران